

Stockholms stads fattigvårdsnämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Klara västra kyrkogata 3 A, C.; (efter 1 okt. Stora Nygatan 2 A och B, C.); rt. 10 96; st. Norr 80 16; sessionstid: i allmänhet andra tisdagen i månaden, vanligen kl. 6,30 e. m.

I äldsta tider funnos i huvudstaden inga andra fattigvårdsinrättningar än hospitalen, som tillika voro sjukhus. Sådana voro t. ex. det s. k. »helgeandshuset» från 1260-talet, »S:t Örians hospital» från 1288, »Själägården» m. fl. Den frivilliga fattigvården stod under ledning av de andliga (samfund och gillen såsom »Vårfrugillet», »Sancta Gertruds gille» etc.). En naturlig följd av indragningen av de andligas gods efter riksdagen i Västerås 1527 blev därför ordnandet av fattigvården. Genom ett kungl. brev av 1531 centraliserades huvudstadens fattigvård under borgmästare och råd, och genom ett annat brev av 1551 förordnades om byggandet af Danvikens hospital, en inrättning, som under två hundra år var stadens enda vårdanstalt för såväl kropps- som sinnessjuka personer samt fattiga äldre. För barn inrättades 1624 »allmänna barnhuset», på samma gång uppfostringsanstalt för fattiga barn och tukthus. Ur den på 1600-talet inrättade »husfattigkassan» utdelades allmosor åt fattiga utom inrättningarna; vidare anslogos till de fattiga inkomsten av kollekter, avgifter vid bouppteckningar, testamenten etc. Under 1740-talet inrättades fattighus för de olika församlingarna, underhålla utom med gåvor och donationer även med särskilda avgifter av husägarna i respektive församlingar. År 1773 öppnades det »södra frivilliga arbetshuset» (sedermåra 1855 ombildat till arbetsinrättning, den s. k. »Dihlströmska inrättningen», se sid. 173 och 175), där tillfälle till arbetsförtjänst lämnades och materialier tillhandahöllös av kommunen; för Jakobs församling öppnades 1797 »frivilliga arbetshuset på norr», som ännu finnes kvar. En 1807 utfärdad kungl. stadga sökte centralisera fattigvården och göra staden i fattigvårdshänsesende till en kommun under direktion av en överdirektör med kungl. fullmakt. Detta försök misslyckades emellertid. Genom 1813 års förordning sökte man finna en medelväg mellan de båda principerna: centralisation och de territoriella församlingarnas självstyrelse. I denna fattigvårdslagstiftning gjordes en väsentlig förbättring genom utfärdandet av stadgan angående fattigvården i Stockholms stad av den 1 april 1843, varmed ett stort steg togs i riktning mot

centralisation i förvaltningen. Den bättre ordning, som härigenom infördes, visade snart sin frukt, bland annat i upprättandet av förbättrade fattigvårdsanstalter. Då Stockholm erhöll sin nya kommunalförordning 1862, infördes i fråga om fattigvården fullständig centralisation i fattigvårdsförvaltningen. Sedan dess är fattigvården en stadens gemensamma angelägenhet. Fattigvårdsstyrelser inom de särskilda församlingarna finnas ännu, men dessa lyda under den för hela staden gemensamma fattigvårdsnämnden, som är överstyrelse för Stockholms stads hela offentliga fattigvård.

Fattigvårdsnämnden, vars nu gällande instruktion fastställdes den 19 mars 1920, har att på tjänligaste sätt ordna och besörja den allmänna fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Nämnden består af, förutom ordförande och vice ordförande, som utses af stadskollegiet, sju andra ledamöter, vilka jämte sju suppleanter väljas av stadsfullmäktige. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Fattigvårdsinspektören, polismästaren och förste stadsläkaren äga närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna men icke i besluten. Ordförande skall vara det borgarråd, vars föredragningskyldighet i stadskollegiet omfattar fattigvårdsärendena, och vice ordförande en af kollegiets övriga ledamöter. Överståthållaren förer ordet i nämnden, då han är tillstädes. Nämnden sammanträder minst en gång i månaden.

Nämnden äger åt särskilda delegerade överlämna att i fråga om understöds beviljande, intagning å stadens fattigvårdsanstalter m. m. (se nedan) med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Hos nämnden är anställd en fattigvårdsinspektör, som är chef för fattigvårdsnämndens byrå och ansvarig för dess behöriga skötsel. Honom åligger att ägna sorgfälligt uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följdriktiga handhavande och sunda utveckling, hos fattigvårdsnämnden och de under densamma lydande styrelser göra de framställningar, vilka till vinande härav påkallas, samt bringa nämndens beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Fattigvårdsinspektören skall ock på begäran tillhandagå huvudstadens enskilda barmhärtighetsinrättningar med erforderliga upplysningar och råd. Vid fattigvårdsnämndens sam-

FvN.

manträden skall inspektören närvara, och äger han därvid rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Fattigvårdsinspektören bör också, om möjligt, övervara underlydande styrelsers sammanträden, och har han därvid samma befogenhet som ovan nämnts. Frågor rörande understöds beviljande, som tillhöra nämndens eller delegerades handläggning, skola beredas och föredragas av inspektören, vilken det ock åligger att på nämndens anmodan avgiva utlåtanden i övriga frågor, som anses böra till honom hänskjutas. I fråga om utövandet av kontroll och ledning av den primära undersökningen rörande hjälpsökandes behov och personliga förhållanden äger inspektören överinseende likasom ock över användningen av det årsanslag, som fr. o. m. 1899 ställts till fattigvårdsnämndens förfogande till ersättning åt särskilt anställda biträden vid undersökningen av ifrågasatta understöd. Fattigvårdsinspektören skall ock ombesörja, att över stadens samtliga understödstagare register föres, så inrättat, att därav med lätthet kan vinnas upplysning om arten och beloppet av det understöd, som varje understödstagare beviljats. Han har till närmaste medhjälpare en biträdande inspektör.

Lagar m. m. Lag om fattigvården den 14 juni 1918 med ändringar den 13 juni 1919, 26 mars 1920 och 20 maj 1921. Lag ang. kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag den 14 juni 1918. Lag den 2 maj 1919 ang. lindring i de mindre bemädlades kostnader för vård av sines-sjuka, sinnesslöa och fallandesjuka. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av stadsfullmäktige den 17 maj och fastställt av överståthållarämbetet den 12 juni 1920.

Stat år 1922. Utgifter: 15,691,200 kr.; inkomster: 4,681,000 kr.

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tengdahl, K. A., led. av försäkringsrådet, stadsfullm.: 1:e vice ordf.

Övriga ledamöter.

- *Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.
- af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna, stadsfullm.
- Lindqvist, F. L., föreståndare.
- *Månsson, Gertrud K., fröken, stadsfullm.
- Nilsson, F. O. V., bageriälskare, stadsfullm.
- Rundquist, C. A., rådmän.
- *Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Suppleanter.

Alfvén, K. A., prakt. läkare.
Eklund, J. M., målarmästare.

- *Fellenius, K. G. G., tf. taxeringskommissarie.
- *Lindbergh, N. E., disponent.
- *Hallström, K. L. F., snickare.
- Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.
- Wallin, J. A., roteuppbördsman.

Sekreterare.

Tham, K. G. K. M. (se nedan).

Kassaförvaltare.

Rundquist, C. A.; Eklund, J. M. (suppl.).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för beviljande av understöd.
Se nedan.

Delegerade för granskning av ansökningar om understöd från enskilda föreningar och uppfostringsanstalter.

Alfvén, K. A.; Lindley, f. Jonsson, Elin J.; Nordfeldt, A. G., fattigvårdsinspektör.

Fattigvårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning).

- Andersson, E. O., kassör, stadsfullm.
- Andersson, P., folkskollärare.
- Berndtson, C. F., chaufför, stadsfullm.
- Erdmann, F. D., revisor.
- Forsell, J. A. Sson, expeditionsförare.
- Karlson, G. H., sekreterare hos svenska stadsförbundet.
- Sundén-Cullberg, A. A., assurancesdirektör.
- Westerlund, P. A. H., ombudsman.
- Zetterlund, C. R., kontorschef.

Fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Klara västra kyrkogata 3 A, C.; (efter 1 okt. Stora Nygatan 2 B, C.); rt. 10 96; st. Norr 80 16; sessionstid: sektion A: i regel onsdagar kl. 2,15 e. m.; sektion B: varannan fredag kl. 1 e. m.

Fattigvårdsnämnden har åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd, vilka utses bland nämndens ledamöter och suppleanter för ett år i sänder, arbeta på två sektioner, vardera bestående av ordförande, vice ordförande och en tredje ledamot samt tre suppleanter.

Sektion A handlägger understödsärenden med fattigvårds karaktär och har i sådant avseende efter prövning av de hjälpsökandes behov och i övrigt förekommande omständigheter:

att dels på förslag av vederbörande fattigvårdsstyrelse bevilja understöd att utgå för en gång eller för viss kortare tid, dels ock efter anmälan godkänna av fattigvårdsstyrelse i trängande fall utan föregående hemställan utbetalade understöd eller eljest vidtagna åtgärder;

att å kommunens ålderdomshem till vård och åtnjutande av det underhåll, varom fattigvårdsnämnden särskilt förordnar, intaga sådana nödställda, som i följd av ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av varaktig hjälp och som genom hedrandeandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

att till intagning å arbetsinrättningen remittera i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter ävensom nödställda, kommunen tillhörande, arbetsföra män, vilka sakna stadigt hemvist och önska bliva å inrättningen intagna;

att till intagning å S:t Eriks sjuk- och vårdhem remittera sådana nödställda personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, ihållande sjuklighet eller andra dylika omständigheter äro i behov av hjälp och icke böra å sjukvårdsinrättning eller ålderdomshem intagas;

att till stadens asyl för husvilla remittera medellösa eller mindre bemedlade familjefäder, kvinnor och barn, som äro i avsaknad av bostad;

att till fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå remittera minderåriga såväl som äldre behövande personer, vilka anses i och för erhållande av mera varaktig vård böra utackorderas företrädesvis i landsorten, samt i särskilda fall sådana minderåriga, dock ej sjuka, som äro i behov av tillfällig vård, samt sådana sjuka behövande, som tarva vård å specialanstalter, ej tillhörande fattigvårdsnämnden;

att till intagning å stadens spädbarnshem remittera nödställda späda barn jämte deras mödrar, till barnhärberget av fattigvårdsnämnden omhändertagna yngre barn, som äro i behov av tillfällig vård, och till uppfostringsanstalten för flickor behövande värlösa flickor, i regel ej under 7 år;

att i övrigt till andra anstalter, där plats står till nämndens förfogande, remittera sådana nödställda, för vilka lämplig vård där kan erhållas;

att, om här ovan anvisade utvägar ej äro tillfyllest för avhjälpande av förefintligt behov, vidtaga de åtgärder, som kunna finnas erforderliga.

Desutom äger delegerades sektion A att utfärda arbetsföreläggande för sådana personer, som jämlikt bestämmelserna i § 71 i lag om fattigvården skola fullgöra dem anvisat arbete.

Sektion B handlägger understödsärenden utan fattigvårds karaktär och har i

sådant avseende efter prövning av de hjälpsökandes behov och i övrigt förekommande omständigheter: **FvN.**

att på förslag av vederbörande fattigvårdsstyrelse i överensstämmelse med lagen om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag bevilja pensionstillskott att utgå för en gång eller för viss kortare tid;

att likaledes i överensstämmelse med ovan nämnda lag bevilja sjukvårdsbidrag;

att i överensstämmelse med lagen om lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka afgiva förslag till fattigvårdsnämnden om beredande av lindring i kostnaderna för sådan vård samt

att i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 30 juni och 22 dec. 1921 på förslag av vederbörande fattigvårdsstyrelse meddela understöd åt med anledning av den nuvarande ekonomiska krisen hjälpbehövande personer (den s. k. rabatteringsverksamheten¹⁾).

Fattigvårdsinspektören verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, å delegerades vägnar vidtaga åtgärder i ärenden, som ej täla uppskov.

Reglemente. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av stadsfullmäktige den 17 maj och fastställt av överståthållarämbetet den 12 juni 1920.

Delegerade.

Sektion A:

af **Klintberg**, Gertrud M. K., ordf.; **Eklund**, J. M., vice ordf.; **Månsson**, Gertrud K.

Suppleanter: **Anderson**, K. O.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J.; **Hallström**, K. L. F.

Sektion B:

Wedberg, Ebba Ch., ordf.; **Anderson**, K. O., vice ordf.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J.

Suppleanter: **Wallin**, J. A.; af **Klintberg**, Gertrud M. K.; **Lindbergh**, N. E.

Protokollsförare.

Registratören hos fattigvårdsnämnden.

Fattigvårdsnämndens upphandlingskommission.

Fattigvårdsnämnden har tillsatt en upphandlingskommission, vilken äger att infordra ge-

¹⁾ Denna verksamhet, för vilken kostnaderna fr. o. m. den 1 juli 1921 helt och hållet bestridas med av stadsfullmäktige anvisade medel, och som från samma tidpunkt är helt inordnad under fattigvårdsnämnden, utgör en fortsättning på den ursprungligen av livsmedelsnämnden och sedan av stadens dyrtidskommitté med bidrag av statsmedel (dyrtidsanslaget) bedrivna rabatteringsverksamheten å livsmedel.

FVN. mensamt anbud å vissa förnödenheter till ålderdomshemmen, arbetsinrättningen och S:t Eriks sjuk- och vårdhem, varjämte den ombesörjer inköp av skodon för fattigvårdsstyrelserna och utackorderingsbyrån.

Kommissionen består av fem ledamöter och fem suppleanter, valda bland fattigvårdsnämndens och ovan uppräknade anstalters styrelser ledamöter. Fattigvårdsnämndens ledamot är ordförande. Kommissionen antager biträde och protokollsförare.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens reglemente för kommissionen den 17 juni 1907, med ändringar den 11 febr. 1908 och 13 febr. 1917.

Ledamöter.

af **Klintberg**, Gertrud M. K., föreståndarinna, stadsfullm. (för fattigvårdsnämnden), ordf.; **Rossander**, f. Forsgrén, H. Wendela, professorska, **Anderson**, K. O., korrekturläsare, stadsfullm. (för ålderdomshemmen); **Petri**, H. J. M., syssloman (för S:t Eriks sjuk- och vårdhem); **Andrén**, J. C., specierhandlare (för arbetsinr.).
Suppleanter: **Eklund**, J. M., målarmästare (för fattigvårdsnämnden), vice ordf.; **Broman**, H. V., syssloman, **Weidenhielm**, C. A., syssloman (för ålderdomshemmen); **Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare (för S:t Eriks sjuk- och vårdhem); **Nilsson**, C. R., kontorsskrivare, stadsfullm. (för arbetsinr.).

Biträde och protokollsförare.

Brusén, N. G.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Klara västra kyrkogata 3 A, C.; (efter 1 okt. Stora Nygatan 2 A och B, C.); rt. 1096; st. Norr 80 16; expeditionstid: 10—2.

Instruktioner. Stadsfullmäktiges instruktion för fattigvårdsinspektören den 8 nov. 1898 med ändring den 31 mars 1919. Fattigvårdsnämndens instruktioner för biträdande inspektören den 25 febr. 1919, för ombudsmannen, för vissa befattningshavare vid ombudsmannaexpeditionen, för kamreraren och för vissa andra befattningshavare vid expeditionen den 30 mars 1920, för föreståndaren för pensionsbyrån (aktuarien för pensionsärenden) den 21 juni 1921, för inventeringsmannen den 23 april 1907 samt för de vid utredningsbyrån (numera remissexpeditionen) anställda tillsyningsmännen den 7 jan. 1902.

Stat år 1922. Utgifter: 675,800 kr.; inkomster: 2,300 kr.

Fattigvårdsinspektör (26).

Nordfeldt, A. G. (förordnad t. o. m. d. 12° 1929); rt. 40 20; st. Norr 79 02; mottagningstid: fattigvårdsinspektören och biträdande inspektören hava mottagningstid för allmänheten 10—2, då endera av dem alltid kan träffas, fattigvårdsinspektören alltid 12—2.

Biträdande inspektör (22).

Öström, J. N. H.; rt. 139 51; st. Norr 195 31; mottagningstid: se ovan under fattigvårdsinspektören.

Sekreterare

(3,600 kr.).

Tham, K. G. K. M.; rt. 105 54; st. Norr 195 33; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 10—1.

Ombudsman (22).

(gemensamt med hälsovårdsnämnden; av avlöningen utgå 5,600 kr. från fattigvårdsnämnden).

Hellichius, N. M.; rt. 66 61; st. Norr 195 34, Norr 218 42; mottagningstid: 10—12.

Ombudsmannens juridiska biträde

(3,000 kr.).

Sandström, K. G. A.

Bokhållare å ombudsmansexpeditio- nen (18).

Carlson, B. A. B.; rt. 66 61; st. Norr 231 39.

Bokhållare å ombudsmansexpedi- tionen (13).

Sundberg, E. A. E., tjf., **Johansson**, O. A.; **Lindquist**, C. G. A.

Kamrerare (20).

Berg, L. H.; rt. 71 58; st. Norr 243 80; mottagningstid: 1—3.

Föreståndare för nämndens register- byrå (registrator) (19).

Nilson, A.; rt. 72 57; st. Norr 195 32.

Bokhållare vid registret (13).

Östlihn, E. P. N.; **Bäckström**, Anna Ch.; **Marcus**, Nanny A. (se nedan); **Alderin**, E. R. M., tjf., **Helin**, M. S.; **Peterson**, Greta L.

Föreståndare för nämndens pen- sionsbyrå (aktuarie för pensions- ärenden) (18)

(gemensamt med hälsovårdsnämnden; av avlöningen utgå 4,000 kr. från fattigvårdsnämnden).

Zetterlund, G. E.; rt. 208 38; st. Norr 57 49; mottagningstid: 12—2.

Tre kontorsskrivare (9), fem kontorskrivare (7), ett skrivbiträde (4), nio e. o. tjänstemän (3,000—2,100 kr.), fyra extra skrivbiträden (1,980 kr.), en inventeringsman (1,500 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Nyström, K. E.

Trå vaktmästare (5).

Remissexpeditionen.

Klara västra kyrkogata 3 A, n. b. t. h. i porten, C.; (efter 1 okt Stora Nygatan 2 B, n. b., C.); rt. 139 50; st. Norr 243 90; expeditionstid: 10—2.

Föreståndare.

Marcus, Nanny A. (se ovan).

Tre besökare (10), tjugufyra extra tillsyningsmän (3,900—2,100 kr.).

Dyrtidsbyrån.

Klara västra kyrkogata 3 A, 1 tr., C.; (efter 1 okt. Stora Nygatan 2 B, n. b., C.); rt. 10 96; st. Norr 229 48.

Dyrtidsbyrån handhar stadens rabatteringsverksamhet å livsmedel m. m. för mindre bemädlade och utgör i detta avseende verkställande organ åt fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd, sektion B (jfr ovan sid. 163).

Instruktion. Instruktion för tjänstemannen vid fattigvårdsnämndens dyrtidsbyrå, antagen av fattigvårdsnämnden den 23 aug. 1921.

Stat år 1922. Anslag till fattigvårdsnämndens dyrtidslindrande verksamhet: 250,000 kr.

Kontorsskrivare

(3,600 kr.).

Nilsson, C. R., stadsfullm.

Kurator¹⁾

(3,600 kr.).

Lovén, N. V.; mottagning: å fattigvårdsnämndens expedition måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 10—11; rt. 10 96; st. Norr 80 16; dessutom å Rosenlunds ålderdomshem måndagar 1—2, å Sabbatsbergs ålderdomshem tisdagar 1—2, å S:t Eriks sjuk- och vårdhem onsdagar 1—2 samt å arbetsinrättningen torsdagar 1—2.

Fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå.

Fleminggatan 22, C.; rt. 330 10; st. Norr 54 24; expeditionstid: 11—3, helgdagsaftnar 11—2.

Sedan år 1889 inom fattigvårdsnämnden väckts förslag om vidtagande av bättre åtgärder för kontrollen å de utackorderades vård än de ditills anlitate och frågan härom hänskjutits till utredning av några av nämndens ledamöter, inkommo dessa med ett omfattande förslag rörande organisationen av utackorderingsväsendet.

¹⁾ Med uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna understödstagare med bevakande av privata angelägenheter.

I överensstämmelse med detta förslag inrättades år 1891 den nuvarande utackorderingsbyrån. Denna har till ändamål att i lämpliga fosterhem, företrädesvis i landsorten, bereda god vård och uppfostran åt minderåriga, som av fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd till byrån remitteras. Fr. o. m. år 1907 tar byrån även befattning med utackordering av vuxna sjuka, sinnesslöa och orkeslösa personer. Byrån skall även utöva tillsyn å de utackorderades vård. I förening med byrån finnes ett barnhem (Fleminggatan 22) för inhysande av barnen, tills plats hinner åt dem anskaffas. Förutom till Brännkyrka barnhem och Sättra barnkoloni, som stå under utackorderingsbyråns förvaltning, förekommer även utackordering av barn mot avgift till andra hem av mera privat natur, nämligen Degarö tuberkuloshem vid Malsta, Norrgårdens tuberkuloshem och Kungsberga vanförestalt å Svartsjölandet samt reservhemmet vid Nöttesta i Enhörna. Slutligen har utackorderingsbyrån fr. o. m. den 1 april 1920 förhyrt den i enskild ägo befintliga sinnesslöanstalten Karlslund vid Väsby, varäst ett 60-tal sinnesslöa barn kunna beredas anstaltsvård.

Byråns angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av sju ledamöter och fyra suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Styrelsen väljer för varje år inom sig ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare. Styrelsen tillsätter tjänstepersonal vid utackorderingsbyrån och vid barnhemmen samt antager dessutom annan nödig personal, varibland för varje utackorderingsområde i landsorten lokalombud, som skola uppsöka och föreslå hem, lämpliga för mottagandet av fosterbarn, samt handhåva tillsynen över barnen inom distrikten. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av barnavårdsinspektörerna.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens instruktion för styrelsen över Stockholms stads fattigvårdsnämnds utackorderingsbyrå och dess barnhem den 30 mars 1920. Styrelsens instruktioner för: föreståndaren för utackorderingsbyrån den 21 febr. 1902, barnavårdsinspektörerna den 21 febr. 1902 och lokalombuden den 21 febr. 1902. Styrelsens reglemente för utackorderingsbyråns barnhem den 21 febr. 1902. Instruktion för värmeledningsskötaren vid barnhemmet den 21 april 1911. Reglemente för Sättra barnkoloni å Adelsö den 26 maj 1915. Instruktion för lärarinnan vid Sättra barnkoloni den 26 maj 1915.

Stat år 1922. Utgifter: 1,352,840 kr.; inkomster: 150,240 kr.

Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.; Kjellin, G. V., prakt. läkare; Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; Månsson, Gertrud K., fröken, stadsfullm., vice kassaförvaltare; Ringholm, K. E., direktör, vice

FVN. ordf.; **Rossander**, f. Forsgrén, H. Wendela, professorska, inspektris för barnhemmen (se nedan); **Wassberg**, A., överlärare, ordf.
Suppleanter: **Fristedt**, J. Maria, folkskollärarinna; **Lindberg**, A. V., kamrerare, kassaförvaltare; **Lindeberg**, E. V., komminister; **Lundborg**, K. O. N., folkskollärare, stadsfullm.

Utackorderingsbyrån.

Förste inspektör (20).

Kihlqvist, J. L.

Inspektörer.

Suwe, N. G. (14); **Lindhagen**, Anna J. J., stadsfullm. (12).

Föreståndare (14).

Hård af Segerstad, A. Helmi M.

Kassör och redogörare (11).

Pehrsson, Magnhild W. E.

Registrator (9).

Berglind, A. L. Ragnhild.

Tre *kontorsbiträden* (5), ett *skrivbiträde* (4), en *vaktmästare* (7).

Barnhemmet, Fleminggatan 22.

Telefoner m. m.: se ovan.

Barnhemmet har plats för 62 barn.

Stat år 1922. Utgifter: 87,200 kr.; inkomster: 15,000 kr.

Föreståndarinna (7).

Anderson, Ester K.

En *biträdande föreståndarinna* (3).

Läkare

(800 kr.).

Erdmann, Th. L.

Tandläkare

(1,500 kr.).

Stene, N. A.

En *värmeledningsskötare* (6), en *köksförestånderska* (II c), elva *kvinnliga biträden* (fyra I d, ett I c och sex I b).

Barnhemmet Lillsjönäs.

(F. d. Brännkyrka barnhem.)

Lillsjönäs, Ulvsunda; t. Ulvsunda 14.

Efter inkorporeringen av Brännkyrka övertog utackorderingsbyrån förvaltningen av Brännkyrka barnhem vid Älvsjö. Då den av barnhemmet disponerade byggnaden i Brännkyrka var föga lämplig för sitt ändamål, förflyttades hemmet under år 1920 till Lillsjönäs gård i Bromma. Barnhemmet har plats för 40 barn.

Stat år 1922. Utgifter: 45,775 kr.; inkomster: 5,975 kr.

Föreståndarinna (6).

Vedelin, Ellen B.

Läkare

(400 kr.).

Olander, K. O. N.

TVå *barnsköterskor* (I b), en *kokerska* (I d).

Sättra barnkoloni.

Sättra, Adelsö, Sthlm 2; t. Adelsö 3.

År 1911 inrättades av fattigvårdsnämnden vid Sättra gård å Adelsö en koloni för sjukliga och klena barn, vilka ej lämpa sig för omedelbar utackordering i enskilda hem. Kolonien omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskolektionen.

Stat år 1922. Utgifter: 158,065 kr.; inkomster: 24,965 kr.

Föreståndarinna (7).

Wallin, A. W. Minny.

Läkare

(900 kr.).

Berglund, F. E.

En *småskollärarinna* (1,680 kr., bostad och värme), fem *vårdarinnor* (3), en *vårdarinnas* (500 kr.), en *kokerska* (II a), tretton *kvinnliga biträden* (I c).

Församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar finnes särskild fattigvårdsstyrelse (med undantag för Jakobs och Johannes, som hava gemensam fattigvårdsstyrelse enligt fattigvårdsnämndens beslut den 15 oktober 1907), vars ledamöter och suppleanter årligen utses av fattigvårdsnämnden till det antal, som nämnden för varje fattigvårdsstyrelse bestämmer. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Resp. församlings kyrkoherde var förut självskrivnen ledamot i fattigvårdsstyrelse, men enligt 1920 års instruktion för fattigvårdsnämnden äger han numera endast rätt att delta i förhandlingarna. Fattigvårdsinspektören bör, om möjligt, öfvervara fattigvårdsstyrelsernas sammanträden och äger därvid rätt att delta i överläggningarna men ej i besluten. För varje år väljer styrelsen inom sig ordförande, verkställande direktör och kassavårdare; dock kunna två av dessa befattningar hos samma person förenas. Styrelse tillkommer att utöva den närmaste och omedelbara tillsynen över och omvårdnaden om de fattiga inom församlingen samt, där sådant är för styrelsen medgivet, själv vidtaga eller i annat fall hos fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd föreslå de åtgärder, som av behovet påkallas.

De undersökningar, som erfordras för vinande av tillförlitlig upplysning rörande hjälpsökande, verkställas av särskilt anställda besökare och tillsyningsmän (se under fattigvårds-

nämndens expedition). Från och med år 1922 tillämpas dock på försök inom huvudstadens samtliga fattigvårdsstyrelser ett blandat tjänstemanna- och vårdaresystem. I sådant avseende är varje församling uppdelad i distrikt, vart och ett med en av fattigvårdsstyrelsens ledamöter eller suppleanter som föreståndare. Inkommande ansökningar om understöd undersökas därvid såväl av distriktsföreståndaren som av den avlönade besökaren eller tillsyningsmannen. Efter eget beprövande må fattigvårdsstyrelsen meddela hjälpbehövande nödortfiktig understöd i mat och ved, så ock åt barn inom skolåldern, som i anseende till brist på kläder eller skodon förhindras att bevista folkskola, låta anskaffa onödgängligen nödig beklädnad. Kan nöden ej på nu angivna sätt afhjälpas eller prövas den behövande lämpligare böra på annat sätt understödjas, skall styrelsen hos fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd göra hemställan om den åtgärd, som styrelsen kan finna ändamålsenligast. Är nöden trängande, må styrelsen lämna tillfälligt understöd i penningar eller vidtaga annan åtgärd för tiden intill dess delegerade hunnit i ärendet besluta. Penningunderstöd, som fattigvårdsnämndens delegerade beviljat, utdelas i närvaro av minst en bland styrelsens ledamöter samt styrelsens redogörare. Fattigvårdsstyrelsen ombesörjer jämväl förvaltningen och den rätta användningen av alla till församlingens enskilda fattigvård anslagna donationer och övriga tillgångar. Styrelsen har ordinarie sammankomst minst en gång i varje månad. Verkställande direktören åligger att tillse och vaka över verkställigheten av styrelsens beslut.

Med fattigvårdsnämndens tillstånd äger fattigvårdsstyrelse att med diakonissanstalten i Stockholm träffa avtal om anställande av diakonissa till biträde. Diakonissan har till huvudsaklig verksamhet att övervaka, att tilldelat understöd behörigen användes samt i sådant syfte vara verkställande direktören behjälplig. Diakonissor äro f. n. anställda hos samtliga fattigvårdsstyrelser med undantag för Jakob och Johannes samt Bromma, där i stället kvinnliga biträden, fattigvårdssystrar, äro anställda. I Brännkyrka församling finnes en diakonissa och en fattigvårdssyster. De två fattigvårdssystrar, som finnas i Bromma församling, äro gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna (jfr sid. 134).

Reglemente m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av stadsfullmäktige den 17 maj och fastställt av överståthållarämbetet den 12 juni 1920. Grunder för understödsfrågor behandling av församlingarnas fattigvårdsstyrelser, antagna av fattigvårdsnämnden den 11 febr. 1919. Instruktion för de biträdande tjänstemännen hos fattigvårdsstyrelserna i Stockholm, föredragen inför verkställande direktörerna den 30 mars 1903. Instruktion för diakonissor i fattigvårdens tjänst, föredragen inför verkställande direktörerna den 13 dec. 1900.

Stat år 1922. Utgifter: 2,536,500 kr.; inkomster: 878,300 kr.

Avlöningar m. m. Verkst. direktör till skrivbiträde 1,000—500 kr. Redogörare och protokollsförare: 1,800—1,200 kr. Vaktmästare: 450—350 kr. Diakonissa; fattigvårdsstyrelse erlägger årligen till diakonissanstalten för varje diakonissa 1,000 kr. samt utbetalar till diakonissan högst 1,280 kr. i kostpenningar jämte rörligt tillägg härå, varjämte styrelsen bekostar bostad och bränsle samt lämnar bidrag till spårvägsresor. Fyra fattigvårdssystrar: lönegrupp 6. Till fattigvårdssystrarna i Bromma utgår halva avlöningen från hälsovårdsnämnden (jfr sid. 134).

FvN.

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Stortorget 1 (ingång Köpmangatan 26), St.; rt. 70 71; st. Brunkeb. 13 81; expeditionstid: tisdagar och fredagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Axelsson, Lilly M., fröken, vice verkst. dir.; **Eklund, J. M.**, målarmästare, vice ordf. och verkst. dir.; **Henrikson, P.**, boktryckare, kassavårdare; **Mörner, A. K.**, komminister; **Nilsson, C. R.**, hamnarbetare; **Thurnell, K. J. A.**, förman; **Widner, N.**, pastor primarius, ordf.

Suppleanter: **Jordman, E.**, övermaskinist; **Thour, f. Andersson, Alma M.**, fru; **Winberg, K. A.**, förste vaktmästare, vice kassavårdare; **Jo-hansson, B. G.**, roteman.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Carlson, B. A. B.

Diakonissa

(gemensam med Klara fattigvårdsstyrelse).

(Träffas *Köpmangatan 26, St.*: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 9—10; *Klara östra kyrkogata 3, C.*: onsdagar och lördagar 9—10; *Skomakaregatan 30, St.*)

Hansen, Olga L. A.

En vaktmästare.

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Klara östra kyrkogata 3, C.; rt. 131 64; st. Brunkeb. 18 90; expeditionstid: onsdagar och lördagar 9—10.

Ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör, ordf.; **Blom, A. P. R.**, byggnadsingenjör, vice ordf.; **Carlsson, C. A.**, maskinist, kassavårdare;

FvN.

Dahlström, J. F. A., maskinist; vice kassavårdare; **Horney**, H. Amanda, fru; **Näslund**, P., skräddare; **Thulin**, E. L., handlande, verkst. dir.

Suppleanter: **Nyholm**, H., direktör, vice verkst. dir.; **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru; **Löfgren**, K. W., reparatör; **Sellman**, f. Öhrwall, Elsa, fru.

Redogörare och protokollsförare.

Björkman, E. G. I.

Diakonissor.

Hansen, Olga L. A. (gemensam med Storkyrkoförsamlingen, träffas å expeditionen på expeditionstid, se ovan); **Hansson**, Ingeborg (församlingsdiakonissa).

En vaktmästare.

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

Garvaregatan 2, C.; st. Kungsh. 41; expeditionstid: tisdagar och fredagar 9,30—10,30.

Ledamöter.

Björkman, O. F. E., direktör, verkst. dir.; **Eén**, O. B. L., verkställare; **Etzler**, C. L. Johnson, predikant, vice ordf.; **Fristedt**, J. Maria, folkskollärarinna; **Geijer**, B. O., f. d. grosshandlare, kassavårdare; **Karlsson**, A. F., järnarbetare; **Larsson**, C. V., kyrkoherde, ordf.; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, stadsfullm.; **Olsson**, N. M., skomakeriiddare, vice verkst. dir.; **Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare, vice kassavårdare; **Simson**, C. Gson, tillsyningsman.

Suppleanter: **Hermansson**, K. T. E., vaktmästare; **Liljenstolpe**, A. L. M. A. (Annie), fröken; **Kihlberg**, A. R., järnvägstjänsteman; **Nyberg**, J. S., skräddare; **Ström**, f. Hänes, Hildegard, A., fru, trikåstickerska; **Sjöholm**, Svea, prokurist.

Redogörare och protokollsförare.

Lindeberg, A.

Diakonissor.

Björklund, Ida S.; **Nilson**, Ester A. K.

Ett skrivbiträde, en vaktmästare.

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Vallingatan 24, C.; st. Norr 24237; expeditionstid: tisdagar och fredagar 9—10.

Ledamöter.

Andersson, O. A., posttjänsteman; **Berggren**, A., målarmästare; **Carlson**, C. G., fabrikör; **Kämpe**,

K. A., byggnadssnickare, stadsfullm.; **Lagergren**, C. H., grosshandlare, ordf.; **Lindley**, f. Jons-son, Elin J., fru, stadsfullm., vice verkst. dir.; **Malmqvist**, C. P., sadelmakare, kassavårdare; **Westerberg**, C. G. A., disponent, verkst. dir.

Suppleanter: **Gagner**, H. Marie-Louise Ch., seminariielektor; **Erikson**, E. H., disponent, vice kassavårdare; **Sjöström**, f. Viktorsson, A. C. Maria, fru; **Thårén**, C. G. A:son, rote-uppbördsman.

Redogörare och protokollsförare.

Ekman, A.

Skrivbiträde och diakonissa.

Forsberg, Anna M.

En vaktmästare.

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Västmannagatan 63, Va.; rt. 53 92; st. Norr 53 92; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—10.

Ledamöter

Fegth, J. P., bruksägare, verkst. dir.; **Fredrikson**, K. G. A., förman; **Hallström**, K. I. F., snickare, vice verkst. dir.; **Hansen**, f. Söderström, Anna W., fru; **Lindberg**, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör, vice kassavårdare; **Lindholm**, E. M., disponent, kassavårdare; **Månsson**, Gertrud, K., fröken, stadsfullm., vice ordf.; **Sjögren**, P., fabrikör, ordf.

Suppleanter: **Liljencrantz**, f. Tamm, Märta, friherrinna; **Lindberg**, N. O., intendent; **Löfgren**, A., sekreterare; **Arfwedson**, Lilly M., skolkökslärarinna.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Hagberg, C. E.

Diakonissor

(gemensamma för fattigvårdsstyrelsen och församlingen).

Norrbom, Karin M.; **Johansson**, Ruth H. G.

En vaktmästare.

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Västmannagatan 92, Va.; rt. 115 11; st. Norr 336 35; expeditionstid: tisdagar och fredagar 6,30—7,30.

Ledamöter.

Alexandersson, Ingrid M., lärarinna; **Jakobsson**, U. G. W., roteman, ordf.; **Karlén**, f. Ullman, Anna M. L., fru; **Lindén**, K. J. V.,

ingenjör, verkst. dir.; Nilsson, O., direktör, vice verkst. dir.; Söderholm, A. H., kontorsbiträde vid statens järnvägar, kassavårdare; Wallin, H. E., tjänsteman, vice kassavårdare; Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru, vice ordf.

Suppleanter: Carlsson, J. A., handlande; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; Hällqvist, K. N. A., kontorsföreståndare; Ingemårds-son, F. W., förgyllare; Landberg, Frida, fröken.

Redogörare och protokollsförare.

Jacobson, T. A.

Diakonissa.

Djurson, E. L. (Lisa).

Ett skrivbiträde, en vaktmästare.

Jakobs och Johannes församlingars fattigvårdsstyrelse.

Regeringsgatan 74 B, 1 tr. ö. g., C.; rt. 27 29; st. Norr 159 44; expeditionstid: tisdagar och fredagar 9—10.

Ledamöter.

Andersson, K. L., elektriker; Brandt, J. Th. I., f. d. kapten, vice ordf. och verkst. dir.; Israelson, Maria, fröken; Lignell, E., komminister, vice kassavårdare; Lundevall, A. E., grosshandlare; Sifvert, A. V., järnkramhandlare, vice verkst. dir. och kassavårdare; Sjögren, J. V., telefonmontör; Wassberg, A., överlärare, ordf.; Åberg, f. Christoffersson, Emelie M., fru.

Suppleanter: Naumburg, P. G., ingenjör; Enström, Ellen F., fröken; Hellberg, J., maskinsnickare; Jacobsson, Signe F., fröken; Engblom, E., skräddarmästare.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Pettersson, A. Bertha M.

Fattigvårdssyster (6).

Andersson, C. (Lina).
En vaktmästare.

Engelbrekts församlingss fattigvårdsstyrelse.

Valkhallavägen 61, Ö.; rt. 780 16; st. Norr 217 42; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—10.

Ledamöter.

Andersson, E. V., förrädmästare, stadsfullm.; Branzell, A., överlärare; von Hermansson, Anna K., fröken, verkst. dir.; Johansson, A., verkställare, vice kassavårdare; Lind, G. H., trädgårdsdirektör, ordf.; Lindhagen, L. T., kyrkoherde, vice ordf.; Wickström, C. T., cementarbetare; Åkerman, G. A., kansliråd.

Suppleanter: Fürstenberg, f. Jakobsson, Mary B., fru; Holmgren, K. G., kamrerare, vice verkst. dir. och kassavårdare; Andersson, B. E., sjukbesökare, Themptander, S. J. O., advokat.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Nilson, A.

Diakonissa.

Mellin, Jetty H. E.

En vaktmästare.

Hedvig Eleonora församlingss fattigvårdsstyrelse.

Kommendörgatan 30, Ö. Dj., (ingång för hjälpsökande från Artillerigatan 29 & 31); rt. 777 73; st. Östern. 2 91; expeditionstid: tisdagar och fredagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.; von Hedenberg, R. E. H., revisor, verkst. dir.; Hedman, C. E., snickeriarbetare; Hult, Ellen C., fröken; Johnson, E. R., generalkonsul, vice ordf.; Larsson, C. F., direktör; Ohlsson, A. A., civilingenjör, ordf. och kassavårdare; Ohlsson, J. P., kakelugnsmakare; Wissnell, E. F., revisor, vice kassavårdare.

Suppleanter: Palmqvist, S. H., bokhållare, vice verkst. dir.; Carlberg, Hilda A., fröken; Andersson, f. Larsson, Matilda, fru; Carlstedt, P., verkställare; Cederquist, C. J., direktör.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Bergendahl, A.

Diakonissa.

Nisbeth, Amelie A.

En vaktmästare.

Oscars församlingss fattigvårdsstyrelse.

Banérgatan 25, Ö. Dj.; st. Norr 230 25; expeditionstid: tisdagar och fredagar 9—10.

Ledamöter.

Barthelson, f. Werner, I. J. Maria, änkefru; Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, ordf.; Eklund, J. L., fabriksör, vice ordf.; Gezelius, A., apotekare; Jonsson, K. J., snickeriarbetare; Rosengren, Karolina M., f. d. folkskollärarinna, vice verkst. dir.; Sjögren, G. M., grosshandlare, kassavårdare; Wedberg, Ebba Ch., fröken, verkst. dir.

FvN. *Suppleanter:* Alexanderson, A. Sophie-Louise, lärarinna; Andersson, A. F., skomakare; Sandberg, O. Th., musikdirektör; Leijonhufvud, E. Elisabeth, fröken.

Redogörare och protokollsförare.

Berg, L. H.

Diakonissa.

Ahlstedt, Anna E.

Ett skrivbiträde, en vaktmästare.

Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Götgatan 38, Sö.; st. Söder 138 13; expeditionstid: tisdagar och lördagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Andersson, E. T., bryggeriarbetare, stadsfullm.; Blomberg, A. W., grosshandlare, ordf.; Hedström, N. W., grosshandlare; Johansson, J. A., f. d. restauratör, vice kassavårdare; Lund, f. Lindqvist, Elin E. S., fru; Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm., verkst. dir.; Piehl, C. G. F., direktör, vice verkst. dir.; Sjöberg, G., silverarbetare; Söderström, A. F., skeppsstuvare, kassavårdare.

Suppleanter: Lund, K. (Stina), fröken; Bohlin, J. A. S., kontorschef; Fröander, S. G., kontorschef; Johansson, C. M., tjänsteman hos ab. Vin- och spritcentralen; Lundin, H., telefonreparatör.

Redogörare och protokollsförare.

Moëll, J. O. H. N.

Diakonissa.

Andersson, A. L. (Lisen).

Ett skrivbiträde, en vaktmästare.

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Bondegatan 74, Sö.; st. Söder 334 25; expeditionstid: tisdagar och fredagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Hallgren, L. G., järnkramhandlare, ordf. och kassavårdare; Johansson, W., filare; Liljebäck, E. S., tapetserare; Ljunberg, P. G. L., handelsarbetare; Löfgren, f. Swanberg, Anna, änkefru, vice kassavårdare; Thelander, F. A. V., disponent, verkst. dir.; Wihlander, A. G., överlärare, vice ordf. och vice verkst. dir.

Suppleanter: Claesson, O. F., folkskollärare; Löstrom, f. Frykman, E. Signe Ch., fru; Lundborg, K. O. N., folkskollärare, stadsfullm.; Pettersson, C. A., handlande.

Redogörare och protokollsförare.

Björkman, C. A. J.

Diakonissa.

Löfgren, Maria C.

Ett skrivbiträde, en vaktmästare.

Maria församlings fattigvårdsstyrelse.

Krukmakaregatan 22, Sö.; rt. 55 83; st. Söder 318 52; expeditionstid: tisdagar och fredagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Andersson, K. E., filare; Masreliez, Anna M. E., fröken; Nilsson, G. E. E., handlande, vice ordf. och vice verkst. dir.; Pettersson, f. Andersson, Emma, fru; Skoglund, P. E., direktör; Wassén, C., disponent, ordf.; Wickberg, T. W., tulltjänsteman; Widtskiöld, J., kamrerare, verkst. dir.; Öhrström, J. A., fabrikör, kassavårdare.

Suppleanter: Svensson, A., bageriföreståndare; Granstedt, G. A., bankkassör; Andersson, Signe V., föreståndarinna; Westin, Hj., intendent; Pettersson, A. E., bryggeriarbetare.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Zetterlund, G. E.

Diakonissor.

Wällgren, Anna K.; Pihlblad, Hedvig J.

En vaktmästare.

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Kommunalhuset, Liljeholmen; t. Liljeholmen 51; expeditionstid: tisdagar och fredagar 8,30—9,30.

Ledamöter.

Ekstam, A., arrendator, kassavårdare och vice verkst. dir.; Ericsson, A., stationsinspektör; Hinderson, L. H:son, ingenjör; Kardell, J. A., järnarbetare; Lindskog, H. J., kyrkoherde, vice ordf.; Lundh, J. A., folkskollärare; Mild, C. A., direktör; Rågfäldt, f. Olsson, Wilhelmina, fru; Sandberg, C. A. J:son, förman; Sandeborg, M. O., slakthusdirektör, ordf.; Wallin, J. A., roteuppbördsman, verkst. dir. och vice kassavårdare.

Suppleanter: Miliander, f. Johansson, Anna Ch., fru; Hultman, I. M., handlande; Johansson, F. O. A., förrädsföreståndare; Lindholm, E. E., instrumentmakare; Sandberg, T., sjukgymnast; Viman, Anna M., arbetsstugeföreståndarinna.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Lindquist, C. G. A.

Diakonissa.

Persson, Ingeborg (Liljeholmsdistriktet).

Fattigvårdssyster (6).

Breden, Ingeborg Ch. (Ålvsjödistr. iktet).
En vaktmästare.

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.

*Ulvunda slott, Kungsholms villastad;
t. Ulvunda 158; expeditionstid: tisdagar
och fredagar 9—10.*

Ledamöter.

Andersson, J. A., vaktmästare; Bergqvist, J. A., folkskollärare, ordf.; Bergstedt, Nanny M., fröken; Bergstedt, P., ingenjör, stadsfullm., verkst. dir. och kassavårdare; Borgström, f. Holmgren, Elin, fru; Ericsson, P. E., lagerchef, vice verkst. dir. och vice kassavårdare; Eriksson, A. G., järnarbetare; Larsén, C. G., verkställare; Winberg, E. G., stenhuggare, vice ordf.

Suppleanter: Wandel, B. E. L., förman; Collin, N., direktör; Ingelsson, H. F., järnarbetare; Vedin, O. A., murare; Wickman, f. Johansson, Laura K., fru.

Redogörare, protokollsförare och skrivbiträde.

Marcus, Nanny A.

Fattigvårdssystrar (6)

(gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna).

Tengman, Ingeborg (östra distr.); Klefbäck, Sigrid M. (västra distr.).
En vaktmästare.

Stockholms stads ålderdomshem.

Ålderdomshemmen hava till ändamål att till vård och underhåll emottaga sådana till Stockholms kommun hörande nödställda, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av ständigt hjälp och genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att intagas å sådant hem. Ålderdomshemmen hava sedan 1913 års ingång gemensam styrelse, bestående av högst sju ledamöter, vilka jämte suppleanter till det antal, fattigvårdsnämnden bestämmer, årligen utses av fattigvårdsnämnden. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. För varje år väljer styrelsen inom sig ordförande, vice ordförande

och kassaförvaltare. Styrelsen har till sitt biträde för vart och ett av hemmen en sysselman, tillika kamrerare och föreståndare. Styrelsen antager dessutom andra erforderliga biträden.

Intagning å hemmen sker till följd av remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för Sabbatsbergs ålderdomshem samt Rosenlunds ålderdomshem med Oscars och Sofias guldbrollöps hem för äldre makar den 30 mars 1920.

Styrelse.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; Eklund, J. M., målarmästare, kassaförvaltare vid Sabbatsbergs ålderdomshem; Hagberg, E. H., typograf, vice kassaförvaltare vid Sabbatsbergs ålderdomshem; Nilsson, F. O. V., bageriåldkare, stadsfullm., vice ordf.; Pettersson, E. A., sockerbruksarbetare, kassaförvaltare vid Rosenlunds ålderdomshem; Rossander, f. Forsgren, H. Wendela, professorska; Widtskiöld, J., kamrerare, ordf.

Suppleanter: Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru; Eriksson, K. A., typograf; Piehl, C. G. F., direktör, vice kassaförvaltare vid Rosenlunds ålderdomshem; Östman-Sundstrand, L. Elisabeth, fru.

Protokollsförare
(600 kr.).

Almgren, G. E.

Sabbatsbergs ålderdomshem.

*Torsgatan 32, Va.; rt. 86 06; st. Norr
71 40; expeditionstid: 9—4.*

Sedan år 1737 beslut fattats om uppförande av fattighus för de olika församlingarnas fattiga och en fond bildats för ändamålet, inköptes år 1751 ett från Rörstrand avskändrat område, benämnt Sabbatsberg, och dit förlades till en början ett fattighus för Storkyrkoförsamlingen. Efter hand uppbyggdes där fattighus även för övriga församlingar. År 1859 beslöt dåvarande stadsnämnden en centralisering av anstaltsvården. De norra församlingarnas fattiga började successivt överföras till Sabbatsberg. En särskild styrelse utsågs för denna anstalt år 1865 och efter diverse nybyggnader öppnades den nya Sabbatsbergs fattighusinrättning den 10 juni 1872. Benämningen å anstalten ändrades 1898 till Sabbatsbergs ålderdomshem. Hemmet har f. n. 840 platser.

Vid Sabbatsberg fanns redan 1764 en brunnsinrättning, och 1807 inrättades i samband därmed ett brunnslasarett. Dessa institutioner, som emellertid icke äro av kommunal natur, finnas ännu kvar.

FvN. *Instruktion.* Styrelsens instruktion för sysslomannen och predikanten den 6 nov. 1865.
Stat år 1922. Utgifter: 676,200 kr.; inkomster: 533,500 kr.

Syssloman och kamrerare (19).
Weidenhielm, C. A.; träffas säkrast 10—12.
En *kontorsskrivare* (7).

Predikant (17)
(tjänstgör även vid Sabbatsbergs sjukhus, därifrån halva avlöningen utgår).

Wolffbrandt, E. G.
En *organist och försångare* (500 kr.).

Läkare
(1,800 kr.).

Schager, K. V. F.
En *maskinist* (8), en *förråds-mästare* (8), två *värmeledningsskötare* (6), en *vaktmästare* (5), en *portvakt* (3), två *sjukvårdsförestånderskor* (7), en *köksförestånderska* (6), två *biträdande sjukvårdsförestånderskor* (4), två *biträdande köksförestånderskor* (4), en *baderska* (2), *tjuguen sköterskor* (I d), fem *kokerskebiträden* (fyra I d, en I b), en *tvätterska* (I d).

Rosenlunds ålderdomshem.

Skånegatan 1, Sö.; rt. 12 09; st. Söder 311 06; expeditionstid: 8,30—3,30 (lördagar 8,30—3).

Den år 1859 beslutade centralisationen av fattigvårdsanstalterna (se ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem) genomfördes för de södra församlingarnas del först långt senare. Det bedrögliga tillstånd, i vilket de södra fattighusen befunno sig, föranledde väl år 1874 ett fattigvårdsnämndens beslut om upprättande av ett nytt fattighus på söder, men först 1888 kom ett dylikt till stånd i och med uppförandet i kv. Vattenpasset av Södermalms fattighus, varefter Maria och Katarina fattighus indrogos.

Rosenlunds ålderdomshem, som anstalten år 1898 började benämnas, har efter en större tillbyggnad, avslutad år 1906, numera plats för omkring 1,130 personer.

Instruktioner. Styrelsens instruktioner för sysslomannen den 1 mars 1889, för predikanten den 14 juni 1888 och för läkaren den 13 nov. 1901.

Stat år 1922 (för Rosenlunds ålderdomshem och guldbrällorshemmet). Utgifter: 1,018,260 kr.; inkomster: 725,760 kr.

Syssloman och kamrerare (19).
Broman, H. V.; träffas säkrast 8,30—10,30.

Kontorsskrivare (11).

Pehrsson, C. H.
En *kontorsskrivare* (7).

Predikant
(1,680 kr.).

Lindeberg, E. W.
En *organist och försångare* (500 kr.).

Läkare
(2,400 kr.).

Nylin, E. W. A.
En *maskinist* (10), en *förråds-mästare* (9), två *vaktmästare* (7), en *hantverkare* (7), två *värmeledningsskötare* (6), tre *sjukvårdsförestånderskor* (7), en *köksförestånderska* (6), en *tvättförestånderska* (4), tre *biträdande sjukvårdsförestånderskor* (4), två *biträdande köksförestånderskor* (4), en *baderska* (2), tio *köksbiträden* (två I d och åtta I b), trettioen *kvinnliga biträden* (I d).

Oscars och Sofias guldbrällorshem för äldriga makar (guldbrällorshemmet).

Skånegatan 1, Sö.

Med anledning av den förestående femtioårsdagen av konung Oscar II:s och drottning Sofias förmäling beslöt stadsfullmäktige den 1 juni 1907 att till beredande av ett hem för fattiga, äldriga makar anslå ett belopp av 200,000 kr. samt anhänga hos deras majestäter, att ifrågasvara hem finge bära namnet »Oscars och Sofias guldbrällorshem för äldriga makar», ävensom att uppdraga åt fattigvårdsnämnden att uppgöra närmare förslag till hemmets åstadkommande. Framställningen i namnfråga bifölls, och under åren 1909 och 1910 framlade fattigvårdsnämnden flera olika förslag för hemmets förläggande, dels till trakten av Sabbatsbergs ålderdomshem, dels till trakten av Rosenlunds ålderdomshem. Den 20 februari 1911 beslöt stadsfullmäktige hemmets förläggande till kv. Vinkeln i omedelbar närhet av Rosenlunds ålderdomshem och anslogo samtidigt utöver de förut fonderade medel, vad som behövdes att utfylla den till 410,500 kr. beräknade byggnadskostnaden. Hemmet, som har plats för 80 par äldringar, öppnades den 1 oktober 1913.

Reglemente. Se ovan sid. 171.

Stat år 1922. Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

En *värmeledningsskötare* (6), en *sjukvårdsförestånderska* (7), en *biträdande sjukvårdsförestånderska* (4), tre *kvinnliga biträden* (I d).

Äldersdomshemmet vid Älvsjö.

T. Älvsjö 45.

Detta hem har förut tillhört dåvarande allmänna försörjningsinrättningen, numera S:t Eriks sjuk- och vårdhem (såsom filial VII) men överflyttades år 1920 till styrelsens för Äldersdomshemmen förvaltning (närmast under Rosenlunds Äldersdomshem). Det avser att vara ett Äldersdomshem av mindre typ för orkeslösa gamla, huvudsakligen från Brännkyrka. Hemmet har 22 platser.

Stat år 1922. Se ovan under Rosenlunds Äldersdomshem.

Förestånderska

(1,140 kr., möblerad bostad, värme och kost).

Spångström, Agnes C.

En läkare (400 kr.), två kvinnliga biträden (1 d).

S:t Eriks sjuk- och vårdhem.

(F. d. Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning.)

Fleminggatan 22, C.; rt. 316 67, 336 03 (exp.), 309 56 (östra lasaretsavd.), 314 75 (västra lasaretsavd.), 336 91 (sinnessjukavd.), 309 92 (norra lasaretsavd.); st. Norr 69 79 (exp.), Norr 98 35 (östra lasaretsavd.), Norr 64 84 (västra lasaretsavd.), Norr 96 91 (sinnessjukavd.); expeditionstid: 8,30—4 (lördagar och helgdagsaftnar 8,30—3); ang. särskilda avdelningar och filialer se nedan.

S:t Eriks sjuk- och vårdhem (t. o. m. år 1921 benämnt Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning) daterar sin uppkomst från tiden närmast efter den nya kommunalordningens införande. Vid denna tid hade huvudstaden två s. k. arbets- och försörjningsinrättningar, den ena å Norr (»Grubbens gårde» å Kungsholmen), den andra å Söder (den s. k. »Dihlströmska inrättningen»). Redan år 1864 ombildades dessa, den förre till försörjningsinrättning, den senare till arbetsinrättning. Till försörjningsinrättningen överflyttades 1878 de militärhjon, som efter upplösningen av den provisoriska militärförsörjningsinrättningen i Stockholm 1851 övertagits och dittills vårdats i en särskild anstalt i Stockholms stads militärförsörjningsinrättning. De överflyttades sedermera till arbetsinrättningen.

S:t Eriks sjuk- och vårdhem har till ändamål att emottaga och vårda sådana nödställda, vilka icke lämpligen kunna vårdas eller understödjas i hemmet och ej heller lämpligen kunna utackorderas. Även må, där förhållandena sådant medgiva, å inrättningen intagas sådana personer, vilkas vård och underhåll helt eller delvis bekostas av dem själva eller av annan. Å an-

stalten tillredas dessutom de matportioner, som av kommunen genom fattigvårdsstyrelserna utdelas till behövande å Kungsholmen, Norr- och Östermalm. Anstaltens vård är anförtrödd åt en styrelse bestående av högst sju ledamöter, vilka jämte suppleanter till det antal, fattigvårdsnämnden bestämmer, årligen utses av fattigvårdsnämnden. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Styrelsen väljer inom sig för varje år ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare. Styrelsen antager syssloman och övrig nödig personal; överläkarna antagas dock av fattigvårdsnämnden. Sysslomannen är anstaltens föreståndare samt äger att utöva den styrelsen tillkommande tillsynen över de å hemmet intagna. Intagning sker allenast efter remiss av fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd. Den vid anstalten befintliga arbetsavdelningen för kvinnor gäller fr. o. m. år 1919 och tillsvidare såsom arbetshem (för kvinnor) jämlikt § 33 i nya fattigvårdslagen. (Ang. arbetshem för män se nedan under arbetsinrättningen.)

S:t Eriks sjuk- och vårdhem (*huvudavdelningen*) är beläget å Kungsholmen, Fleminggatan 22, och upptager med tillhörande gårdar och planteringar större delen av kvarteret Tegelslagaren mellan nämnda gata och Klaraviken. Antalet platser å hemmet uppgår till omkring 1,600. Huvudavdelningen är fördelad i tre underavdelningar, lasaretsavdelningen (1,009 platser), sinnessjukavdelningen (387 platser) och försörjningsavdelningen (205 platser). S:t Eriks sjukhem är huvudstadens största sjukvårdsinrättning.

Utom huvudavdelningen har S:t Eriks sjuk- och vårdhem sju *filialer*, hörande till försörjningsavdelningen, nämligen filial I vid Kungsholmsgatan 39 (108 platser för kvinnor), filial II vid Lilla Gråbergsgatan 1 & 3 (103 platser), filial III Bondegatan 40 (114 platser), filial IV Bondegatan 23 (188 platser), filial V Tjårhovsgatan 28 (97 platser för män), filial VI Årsta (90 platser) samt filial VIII Bromma (40 platser). Filialen VII vid Älvsjö överflyttades år 1920 till Äldersdomshemmen (se föreg. spalt). Filialen vid Tjårhovsgatan, som förut varit nattasyl för husvilla, och filialerna vid Bondegatan 40 och Lilla Gråbergsgatan äro nya, daterande sig från åren 1906 och 1907. Filialen vid Årsta daterar sig från Brännkyrka kommuns införlivande med Stockholms stad fr. o. m. år 1913 och filialen i Bromma från kommunens inkorporerande med 1916 års ingång. Å filialen Bondegatan 23 intagas nu, sedan asylen Brännkyrkagatan 11 upphört, även husvilla kvinnor, som remitterats till S:t Eriks sjuk- och vårdhem.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för [Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning] den 30 mars 1920. Instruktion och ordningsregler för tjänstemän och betjante den 16 nov. 1898.

FvN.

FvN. Stat år 1922. Utgifter: 3,025,530 kr.; inkomster: 1,397,430 kr.

Styrelse.

Andersson, J. A., vaktmästare; **Jakobsson, U. G. W.**, roteman, kassaförvaltare; **Krikortz, S. E.**, prakt. läkare; **Lindley, f. Jonsson, Elin J.**, fru, stadsfullm.; **Lindqvist, F. L.**, föreståndare, vice ordf.; **Lybeck, J. A.**, kammar-rättsråd, ordf.; **Seedoff, A. M. A.**, fabriks-förvaltare.

Suppleanter: **Théel, f. Roth, Elisif, fru,** stadsfullm.; **Tengdahl, f. Erwall, Alma M., fru;** **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare.

Protokollsförare

(700 kr.).

Östlund, N. H.

Syssloman och föreståndare (21).

Petri, H. J. M.: rt. 336 03, 316 67; st. Norr 69 79; mottagningstid: 9—11.

Predikant (19).

Etzler, C. L. Johnson.

En organist och försångare (600 kr.).

Kassör (15).

Malmström, A.

Förrådsbokhållare (14).

Rydberg, O. J.

Bokhållare (13).

Holst, K. F.; **Valdén, G. P., tjl., tjf. Fors, K. T. R.;** **Grill, C.;** **Boman, G. S.**

Två kontorsskrivare (7), en maskinist (13), fyra biträdande maskinister (10), en trädgårdsmästare (10), tolv vaktmästare (7), en tillsyningsman (2,400 kr.), en chaufför (2,400 kr.), en tvätt- och arbetsförestånderska (7), två köksförestånderskor (7), två underförestånderskor (4), fyra eldare (III b), två drängar (III a), en underförestånderska (II c), en första kokerska (II a), en andra kokerska (I d), fem arbetsbiträden (två I d och tre I c), nittion köksbiträden (I b).

Lasarettssavdelningen.

Fleminggatan 22, C.; rt. 309 56, 309 92, 314 75; st. Norr 64 84, Norr 98 35.

Besökstid: vardagar 1—2 och söndagar 1—3.

Lasarettssavdelningen har 1,009 platser.

Västra lasarettssavdelningen.

Överläkare (21).

Lindbom, E. O.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Sahlgren, E. J. A.; **Carlsson, N. W.;** **Wolff, E.**

Extra läkare

(3,500 kr.).

Edholm, E.

Läkare vid röntgenavdelningen

(2,000 kr.).

Hansson, N. H.

En översköterska (7), en operationssköterska (7), tjugufem sjuksköterskor (6), två laboratoriebiträden (2), en baderska (2), sextiosju sjuksköterskebiträden (I b), ett baderskebiträde.

Östra lasarettssavdelningen.

Överläkare (21).

Wikner, R. P. E.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Grahn, K. E.; **Malmgren, G. W. K.**

Extra läkare

(3,500 kr.).

Kahlmeter, T. G., tjl., tjf. Lindvall, A. H.

En översköterska (7), nittion sjuksköterskor (6), ett laboratoriebiträde (2), sextio sjuksköterskebiträden (I b).

Sinnessjukavdelningen.

Fleminggatan 22, C.; rt. 336 91; st. Norr 96 91.

Besökstid: onsdagar och söndagar 1—2.

Sjukhuset rymmer f. n. 387 platser (jfr Stockholms stads vårdanstalter för sinnessjuka sid. 145).

Överläkare (21).

Bystedt, I.

Biträdande läkare

(3,500 kr.; dessutom personligt tillägg 2,200 kr.).

Markström, E. U. E.

Två förestånderskor (8), en förste skötare (8) tre översköterskor (7), tio skötare (7), fem första sköterskor (6), fyrtyotvå sköterskor (5), två extra sköterskor.

Filial I.

Kungsholmsgatan 69, C.; st. Kungsh. 21.

Filialen har 108 platser för kvinnor.

Vaktmästare (5).

Vakant.

Ett biträde (I c).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Filial II.

Lilla Gråbergsgatan 1 & 3, Va.; rt. 120 31.

Filialen har 103 platser för kvinnor.

Läkare

(500 kr.).

Svensson, F. L.

Vaktmästare (5).

Wasteson, Magda S.

Filial III.

Bondegatan 40, Sö.; st. Söder 348 40.

Filialen har 114 platser.

Läkare.

Se nedan filial IV.

Vaktmästare (5).

Wasteson, Maria E.

Fyra biträden (I b).

Filial IV.

Bondegatan 23, Sö.; rt. 113 30.

Filialen har 188 platser.

Läkare

(1,400 kr.).

Olson, E.

Förestånderska (6).

Dahl, Wilhelmina.

En vaktmästare (7), två sjuksköterskor (6), en dräng (III a), två arbetsbiträden (ett II c och ett I c), fem sjuksköterskebiträden (I b).

Filial V.

Tjärhovsgatan 28, Sö.; rt. 55 92; st. Söder 33 40.

Filialen har 97 platser för män.

Läkare

(1,400 kr.).

Klingberg, A. F.

Förestånderska (6).

Jonson, Gerda M., tjl., tjf. Bryhl, Jenny A. V.

En vaktmästare (7), en sjuksköterska (6), en köksförestånderska (3), en dräng (III a), en kokerska (I c), fyra sjuksköterskebiträden (I b), ett köksbiträde (I b), en stüderska (I b).

Filial VI.

Årsta, Liljeholmen; t. Liljeholmen 20.

Filialen har 90 platser.

Förestånderska (6).

Widmark, Ellen.

En vaktmästare (7), en dräng (III a), ett biträde åt förestånderskan (II a), en kokerska (I c), ett köksbiträde (I a).

Ang. förutv. filial VII se sid. 173.

Filial VIII.

Åkeshov, Bromma; t. Ulvsunda 59.

Filialen har 40 platser.

Förestånderska (6).

Törn, Adèle I. E.

Två biträden (I b).

Stockholms stads arbetsinrättning.

Maria Ban- och Volmar Yxkullsgatorna, Sö.; rt. 37 30, 244 86; st. Söder 332 57, Söder 137 25; expeditionstid: 8—5 (juni—aug. 8—3).

Stockholms stads arbetsinrättning daterar sig från tiden närmast efter den nya kommunalförordningens tillkomst. Det år 1773 upprättade »södra frivilliga arbetshuset» (se ovan sid. 161) övergick år 1844 i »Stockholms stads allmänna arbetshus». Redan år 1864 ombildades detta till arbetsinrättning. Det nuvarande reglementet är av fattigvårdsnämnden fastställt den 15 februari 1886. Sedan den 1 augusti 1905 disponerar arbetsinrättningen nya, ändamålsenliga lokaler vid Maria Ban- och Volmar Yxkullsgatorna å Södermalm, rymmande 1,432 personer.

Å arbetsinrättningen må intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödställda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å inrättningen, eller vilka, efter det de blivit intagna å S:t Eriks sjuk- och vårdhem, av denna anstalts styrelse prövas böra till arbetsinrättningen överflyttas, dels slutligen även välfrejdade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvat trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov av fattigvård; skollande dessa utgöra en särskild avdelning, kallad militärvärdningen. Intagning å inrättningen sker allenast efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd. Vidare gäller fr. o. m. år 1919 och tillsvidare en avdelning inom arbetsinrättningen såsom arbetshem (för män) jämlikt § 33 i nya fattigvårdslagen (jfr ovan sid. 173). Från upptagningsanstalterna utskrivna alkoholister remitteras till arbetsinrättningen, för så vitt icke särskilt komplicerade fall nödvändiggöra erhållande av sjukhusvård. De förstnämnda intagas genom fattigvårdsnämndens ombudsmans försorg efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade, och äger ombudsmannen härför anlita polishandräkning. Sådan intagen person får ej kvar-

FvN. hållas längre än högst ett år. Med övriga personer åter skola skriftliga avtal upprättas. De, som blivit intagna på grund av att de gjort sig förfallna till bettleri eller lösdriveri, få ej utskrivas förrän grundad anledning finnes att antaga, att de skola försörja sig på ärligt sätt utanför anstalten.

En annan sida af arbetsinrättningens verksamhet är den, att fattiga, som hava bostad men ej kunna där förrätta arbete, å söcken-dagar mot tillgodonjutande av skälig betalning få verkställa arbete å inrättningen.

Det vid inrättningen utförda arbetet är af mångahanda slag, förmåligast vedsågning, utear-beten, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skräd-deri, snickeri m. m. Även tillredes mat för de av allmänna fattigvården bespisade inom Storkyr-ko-, Maria-, Katarina-, Sofia och Brännkyrka församlingar samt bröd för samtliga församlingars fattiga.

Endast män mottagas å inrättningen. Där mottagas ej personer, som på grund af kropp-s eller sinnessjukdom kräva särskild vård och till-syn, ej heller den, som ej fyllt 18 år.

Inrättningens vård är anförtrödd åt en styrelse bestående af högst sju ledamöter, vilka jämte suppleanter till det antal, fattigvårdsnämnden bestämmer, ärligen utses af fattigvårdsnämnden. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Styrelsen väljer inom sig varje år ordförande och vice ordförande samt kassaför-valtare. Styrelsen antager syssloman samt övrig nödig personal utom erforderliga tjänstebiträden för köks- och tvättavdelningarna samt för stallet, vilka antagas af sysslomannen. Sysslomannen är inrättningens föreståndare samt utövar den styrelsen tillkommande tillsynen öfver de å in-rättningen intagna. Utan sysslomannens till-stånd få å inrättningen intagna personer icke avlägsna sig därifrån.

Reglemente m. m. Fattigvårdsnämndens reglemente för Stockholms stads arbetsinrättning den 30 mars 1920. Instruktion för tjänstemän och betjante den 14 dec. 1905.

Stat år 1922. Utgifter: 1,236,975 kr.; inkomster: 735,075 kr.

Styrelse.

Andrén, J. C., specerihandlare, kassaförval-tare; **Blomdahl, P. A.**, byggmästare; **Lybeck, J. A.**, kammarrättsråd, ordf.; **Magnusson, f. Eriksson, Elin, fru;** **Nilsson, C. R.**, kontors-skrivare, stadsfullm., vice ordf.; **Wassén, C.**, disponent; **Åhrberg, F. A. L.**, typograf.

Suppleanter: **Larsson, J. L.**, förman; **Samuels-son, A. E.**, tillsyningsman; **Nordgren, f. Jo-hansson, Anna V., fru;** **Möller, J. E.**, direktör.

Protokollsförare

(500 kr.).

Moureau, N. C.

Syssloman och föreståndare (21).

Brusén, N. G.; rt. 37 30; st. Söder 332 57; mot-tagningstid: 8—9,30, 11—12.

Assistent (16).

Lindblom, C. A.

Predikant

(1,400 kr.).

Welinder, N. J.

En *organist och försångare* (500 kr.).

Kassör (15).

Pettersson, A.

Förrådsbokhållare (14).

Kullberg, O.

Bokhållare (13).

Lindeberg, A. A. R., tjl., tjf. Johansson, V. E.; **Malm, J. A. F.;** **Ahlner, K. G.**

Läkare

(2,400 kr.).

Edrén, F. G.

En *maskinist* (13), tre *biträdande maskinister* (10), fyra *arbetsföreståndare* (9), två *arbetsförmän* (7), tolv *vaktmästare* (7), två *sjuksköterskor* (6), en *köksförestånderska* (6), en *tvättförestånderska* (6), en *underförestånderska* vid köksavdelningen (3), fyra *drängar* (III a), två *kvinnliga biträden för sjukvården* (II b), fyra *tvättbiträden* (ett II b, ett II a och två I c), sex *köksbiträden* (ett I d, ett I c och fyra I b).

Stockholms stads uppfostringsanstalt för flickor.

Barnängstvärgatan 7 B, Sö.; rt. 12 37.

Uppfostringsanstalten för flickor, som öppnades 1870 och ännu är kvar i sin gamla loka-lid Barnängstvärgatan, har till ändamål att upp-fostra behövande, värlösa flickor mellan sju och aderton år, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem före-trädesvis till dugliga tjänarinnor. Fattigvårds-nämnden utser ärligen dess styrelse, som består af högst sju ordinarie ledamöter och suppleanter till det antal, nämnden bestämmer; minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Dessa välja inom sig ordförande samt antaga före-ståndarinnorna och övrig personal vid anstalten. Intagning sker endast efter remiss från fattig-vårdsnämndens delegerade. Numera erhålla flickor-na undervisning i stadens folkskolor. Anstalten har plats för 50 flickor.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens regle-mente för uppfostringsanstalten för flickor den 30 mars 1920.

Stat år 1922. Utgifter: 57,240 kr.; inkomster: 8,140 kr.

Styrelse.

Barkman, L. B., barnavårdskonsulent; **Neumüller**, O. E., direktör, ordf.; **Nordgren**, f. Johansson, Anna V., fru; **Rossander**, f. Forsgrén, H. Wendela, professorska, inspektris; **Wassén**, f. Pettersson, Amy K., fru, vice inspektris.

Suppleanter: **Magnusson**, f. Eriksson, Elib, fru; **Höglin**, Anna, föreståndarinna; **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru.

Redogörare och protokollsförare samt kassaförvaltare (600 kr.).

Brodin, N. A.

Läkare
(500 kr.).

Bergendal, E. K. W.

Föreståndarinna (7).

Holmgren, Anna A.

En skolkökslärarinna (6), en slöjdlärarinna (3), två vårdarinnor (2), en portvakt och gårdskar (3).

Stockholms stads barnhärbarge, spädbarnshem och asyler för husvilla.

Expedition: **Sabbatsbergsvägen 1, Va.**; rt. 54 85; **st. Norr 81 25**; **expeditionstid**: 9—4, **lördagar 9—3**.

För barnhärbarget, spädbarnshemmet och asylerna för husvilla utser fattigvårdsnämnden årligen en styrelse, bestående av högst sju ledamöter, jämte suppleanter till det antal, fattigvårdsnämnden bestämmer. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Styrelsen väljer inom sig ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare samt antager till sitt biträde vid uppsikten och vården om anstalterna en kamrerare, som tillika är protokollsförare, ävensom övrig för anstalterna erforderlig personal.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för Stockholms stads barnhärbarge, spädbarnshem och asyler för husvilla jämte tillhörande natthärbarge den 30 mars 1920.

Styrelse.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm., kassaförvaltare; **Fürstenberg**, A., prakt. läkare, ordf.; **Nilsson**, C. R., kontorsskrivare, stadsfullm., vice ordf. och vice kassaförvaltare; **Rosenberg**, Signe S., fröken; **Rossander**, f. Forsgrén, H. Wendela, professorska.

Suppleanter: **Johansson**, E. G., ombudsman; **Lindberg**, f. Gustafsson, Ida K., fru; **Törnell**, f. Weber, Gertrud, fru.

Kamrerare, protokollsförare och inspektör (7,020 kr.).

Widtskiöld, J.; träffas säkrast 9—12.

En kontorsskrivare (7).

Stockholms stads barnhärbarge.

Fjällgatan 29, Sö.; st. Söder 133 39.

Barnhärbarget, som daterar sig från 1902, har till ändamål att bereda tillfällig vård åt yngre barn, som av fattigvårdsnämnden omhändertagits. Härbarget är avsett för 30 barn. Å barnhärbarget intaget barn bör i allmänhet ej kvarstanna längre tid än tre månader.

Stat år 1922. Utgifter: 29,225 kr.; inkomster: 9,625 kr.

Läkare
(400 kr.).

Nordenson, A. G.

Föreståndarinna (6).

Kariberg, E. K. (Connie).

En första sköterska (2), två sköterskor (1 b), en kokerska (1 d).

Stockholms stads spädbarnshem.

Folkungagatan 119, Sö.; rt. 54 07; st. Söder 15 42.

Stadsfullmäktige beslöt den 6 juni 1910 bemyndiga fattigvårdsnämnden att inrätta en spädbarnsanstalt med plats för 33 mödrar och 40 barn. Arbetet inom hemmet utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt att sköta alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

Stat år 1922. Utgifter: 59,585 kr.; inkomster: 10,485 kr.

Läkare
(1,000 kr.).

Belfrage, C. E.

Föreståndarinna (7).

Söderberg, Kerstin J.

En arbetsledarinna (4), en köksföreståndarinna (3).

Stockholms stads asyler för husvilla.

En ny form för fattigvårdens ntövaude inträdde från år 1899 med inrättandet av asyler

FvN. för husvilla. Dessa asylerna hava till ändamål att bereda tillfälligt skydd åt medellösa eller mindre bemedlade familjefäder, kvinnor och barn, som (särskilt vid flyttningstider) äro i saknad av bostad, företrädesvis sådana, som tillhöra Stockholms kommun. Intagning sker efter remiss av fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd eller, å deras vägnar, av fattigvårdsinspektören. För ett sedan november 1905 existerande natthärbärge (se nedan) gälla särskilda bestämmelser. Tiden för husvill per-
sons vistelse å asyl må i regel icke överstiga fyra veckor. I allmänhet må ingen ånyo intagas, förrän tre månader förflutit, sedan den behö-
vande från asylens utskrivits.

Stat år 1922. Utgifter: 274,755 kr.; in-
komster: 82,555 kr.

Läkare för asylerna

(arvode för båda sammanlagt 3,600 kr.).

Hultkvist, G. E. (för de södra asylerna); **Lager-
gren, J. E.** (för barnasylen vid Sabbatsbergs-
vägen).

Barnasylen vid Sabbatsbergsvägen, Va.

Rt. 57 02; st. Vasa 18 35.

Asylen är avsedd för gossar, som icke fyllt 12 år, och flickor, som icke fyllt 16 år, även-
som för mödrar, som åtföljas av barn under 3
år. Den rymmer 112 personer.

Föreståndarinna (7).

Christiansen, Ellen M.

En vaktmästare (7), en värmelednings-
skötare (6), en biträdande föreståndarinna
(6), en köksföreståndarinna (3), fem barn-
sköterskor (2), två kokerskebiträden (I d),
en barnsköterska (I b).

Barnasylen vid Åsögatan, Sö.

Rt. 58 66; st. Söder 17 04.

Asylen, som är avsedd för samma kategorier som
asylen vid Sabbatsbergsvägen, rymmer 86 per-
soner. (Se nedan »Landsasylen».)

Föreståndarinna (7).

Eriksson, Frida Ch. Z.

En vaktmästare (7), en värmelednings-
skötare (6), en biträdande föreståndarinna
(6), en köksföreståndarinna (3), fem barn-
sköterskor (2), två kokerskebiträden (I d),
en barnsköterska (I b).

Asylen vid Åsögatan, Sö., för fattiga
barnaföderskor, ej tillhörande Stock-
holms kommun. (Landsasylen.)

Rt. 58 66; st. Söder 17 04.

Asylen, som den 1 oktober 1906 flyttats till den
under dåv. styrelsen för Stockholms stads asyl för

husvilla lydande barnasylen vid Åsögatan (från
Prästgårdsgatan), rymmer 13 mödrar med barn
och har till ändamål att lämna fattigvård
åt sådana, annan kommun tillhörande, behövan-
de barnaföderskor, vilka efter utskrivning från
barnbördshus äro ur stånd att genast försörja
sig och sina barn.

Personal.

Densamma som för barnasylen vid Åsögatan.

Nattasylen för män, Östgötagatan 61 & 63, Sö.

Rt. 54 08; st. Söder 15 41.

Asylen, som är avsedd för män och för gossar,
som fyllt 12 år, rymmer 32 personer.

Tillsyningsman (7) (dessutom arvode 400 kr.).

Person, E. R. L.

En vaktmästare (7), en husmoder (4),
en badmästare (III b), en vaktmästare (III b),
ett kvinnligt biträde (I d).

Natthärbärget vid Östgötagatan 61 & 63, Sö.

Rt. 54 08; st. Söder 15 41.

Härbärget rymmer 80 personer.

Sedan dåv. styrelsen över asylerna för husvilla
från och med år 1905 indragit ett förut till
frälsningsarméns härbärgeverksamhet utgående
anslag å 3,000 kr., gick styrelsen samma år i
författning om inrättande av ett härbärge i
samband med dåvarande asylens vid Tjärhovs-
gatan, numera vid Östgötagatan. Inträde för
natten vinnes, utan särskild remiss och utan av-
gift, av husvilla, medellösa eller mindre be-
medlade män, dock för en tid av högst fem
nätter i månaden. I ersättning för logi och fru-
kost åligger det arbetsför logerare att i en med
härbärget förenad vedgård såga och hugga ett
visst mått ved eller att inom härbärget utföra
annat motsvarande arbete. Natthärbärget hålles
i regel öppet endast under den kallare årstiden.

Personal.

Densamma som för nattasylen vid Östgöta-
gatan 61 & 63.

Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blinda.

Nybrogatan 23, Ö.; st. Norr 405 74.

I enlighet med bestämmelserna i änkefru
Galathée Lamms testamente av den 23 juli 1913
överlämnades till staden ett belopp av 100,000
kr. att användas till ett hem för behövande blinda
mot villkor bl. a. att staden uppläpte för ända-
målet lämpad lokal och omhändertog bestyret
med förvaltningen av såväl hemmet som penning-

medlen. Stadsfullmäktige uppdrogo den 18 okt. 1915 förvaltningen av medlen åt drätselnämndens första avdelning med skyldighet för avdelningen att årligen ställa disponibel avkastning till fattigvårdsnämndens förfogande för åtgärder i testamentets syfte. I slutet av år 1917 ha ytterligare tillkommit av fröken Agnes Lamm doneerade 10,000 kr., att användas och förvaltas på enahanda sätt som den föregående donationen.

Sedan fattigvårdsnämnden den 20 juni 1916 utsett styrelse för hemmet och lokal förhyrts, började verksamheten i december månad s. å.

Hemmets angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvänne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde i hemmet inlämnas till anstaltens styrelse och skall vara åtföljd av läkareintyg, rotamansintyg om medellöshet samt prästbevis. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har f. n. 9 pensionärer.

Reglemente. Reglemente för Jacques och Galathée Lamm hem för behövande blinda, fastställt av fattigvårdsnämnden den 20 juni 1916.

Stat år 1922. Utgifter: 15,400 kr.; inkomster: 6,000 kr. (ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Lamm, C. R., ingenjör; **Wassberg, A.**, överlärare, ordf.; **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Nordfeldt, A. G.**, fattigvårdsinspektör, vice kassaförvaltare; **Hallin, C. H. E.**, byråchef.

Protokollsförare

(150 kr.).

Nilson, A.

Föreståndarinna

(660 kr., bostad och kost, dessutom ett ålders-tillägg å 120 kr.).

Linck, Karin Ch.

En *tjänarinna* (420 kr., bostad och kost).

Sinnesslöanstalten Åkeshov.

Åkeshov; postadress: Fleminggatan 22, C.; t. Ulvsunda 102.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 18 jan. 1916 framhöll fattigvårdsnämnden på förslag av styrelsen för däv. allmänna försörjningsinrättningen behovet av en särskild anstalt för de å inrättningens olika sinnessjukavdelningar vårdade sinnesslöa, varigenom också en synnerligen önskd

värd ökning av utrymmet å dessa avdelningar kunde vinnas. Nämnden föreslog därför anordnande av en anstalt för vård av obildbara sinnesslöa uti huvudbyggnaden å den staden tillhöriga egendomen Åkeshov i Bromma, där tidigare en vårdanstalt för epileptiska, sinnesslöa barn, det s. k. Margaretahemmet, varit inrymt. Anstalten skulle anordnas enligt de grunder, som funnos angivna i kungl. kungörelsen den 8 okt. 1915 om statsbidrag åt anstalter för obildbara sinnesslöa¹⁾. Förslaget bifölls av stadsfullmäktige den 17 april 1916. Efter en del reparationsarbeten å egendomen öppnades anstalten i januari 1917.

Anstalten, som är av kungl. maj:t för sitt ändamål godkänd, står under medicinalstyrelsens överinsende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnessjukvården i riket. Statsbidrag utgår halvrårisvis med högst 200 kr. för en var av det antal obildbara sinnesslöa, som i medeltal för dag under nästföregående halvår vårdats å anstalten.

Styrelsen för anstalten består av tre ledamöter med två suppleanter och utses av fattigvårdsnämnden årligen. Anstalten har 50 platser för män.

Reglemente. Reglemente för sinnesslöanstalten Åkeshov, fastställt av fattigvårdsnämnden den 30 mars 1920.

Stat år 1922. Utgifter: 73,710 kr.; inkomster: 32,710 kr. (därav 18,000 kr. statsbidrag).

Styrelse.

Krikortz, S. E., prakt. läkare; **Lindley, f. Jons-son, Elin J.**, fru, stadsfullm.; **Petri, Hj. M.**, syssloman, ordf. (se nedan).

Suppleanter: **Ström, f. Hånes, Hildegard A.**, fru, vice kassaförvaltare; **Jakobsson, U. G. W.**, roteman, kassaförvaltare.

Styrelsens verkställande ledamot, tillika föreståndare.

Petri, Hj. M. (se ovan); telefoner och mottagningstid: se under S:t Eriks sjuk- och vårdhem sid. 173.

Läkare

(1,400 kr.).

Bystedt, I.

Redogörare och protokollsförare (700 kr.).

Malmström, A. (se under S:t Eriks sjuk- och vårdhem).

Föreståndarinna

(2,100 kr.).

Gustafsson, H. E. (Nora).

¹⁾ Numera upphävd och ersatt av kung. den 24 okt. 1919.

FvN.

En skötare (2,580 kr.), fyra sköterskor 2,100—1,500 kr.), en hushållerska och kokerska (III a), ett städerskebiträde (I c), två köksbiträden (I c).

Spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne.

Skånegatan 118, Sö.; st. Söder 31 19.

Genom ett den 6 nov. 1908 upprättat testamente förordnade vice husrådshövdingen P. L. Eurenii, att Stockholms stad efter hans död skulle erhålla 250,000 kr. till bildande av en fond i och för inrättande av ett *hittebarnshus* i Stockholm. Sedan i av stadsfullmäktige infordrade yttranden den meningen uttalats, att det icke gärna kunde ifrågakomma att upprätta ett hittebarnshus i dess ursprungliga bemärkelse, utan att testators tanke i verkligheten torde hava varit att möjliggöra en anstalt för vården av späda barn, angående vilkens ordnande staden skulle äga frihet att själv träffa närmare bestämmelser, beslöt stadsfullmäktige den 29 juni 1910 att med tacksamhet mottaga donationen. Samtidigt uppdrogs åt drätselnämnden [s första afdelning] att förvalta den såsom en särskild fond och åt fattigvårdsnämnden att uppgöra förslag till bestämmelser rörande fondens användning. Den 25 okt. 1921 ingick fattigvårdsnämnden till stadsfullmäktige med framställning, att den Eurenii'ska donationen måtte få användas till att övertaga ett spädbarnshem vid Skånegatan, tillhörigt svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. I enlighet med fattigvårdsnämndens hemställda beslut stadsfullmäktige den 5 dec. 1921 att med anlitande av arkastningen av P. L. Eurenii donationsfond övertaga barnavårdsbyråns ifrågavarande spädbarnshem, vilket efter övertagandet skulle benämnas *spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne*.

Spädbarnshemmet förvaltas av en styrelse, bestående av sju för två år valda ledamöter, av vilka en utses av fattigvårdsnämnden och sex av styrelsen för svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För ledamöterna skola finnas fem suppleanter, en utsedd av fattigvårdsnämnden och fyra av styrelsen för barnavårdsbyrå. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare samt dessutom ett arbetsutskott, bestående av minst tre personer, med uppdrag att närmare övervaka verksamheten inom hemmet. Styrelsen antagar läkare ävensom övrig erforderlig personal, utfärdar instruktioner m. m. samt övervakar, att personalen fullgör sina åligganden. Den årliga utgifts- och inkomststaten fastställas av fattigvårdsnämnden.

Spädbarnshemmets ändamål är att till vård mottaga klena, späda barn, vilkas mödrar antingen icke kunna amma dem eller av särskild anledning, t. ex. förekomst av tuberkulos, så icke böra göra, samt rekonvalescenter, som ej kunna

erhålla behöflig omvårdnad i enskilt hem. Plats finnes för högst 30 barn. Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrå, Triewaldsgränd 3, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, antaget av stadsfullmäktige den 5 dec. 1921.

Stat $\frac{1}{2}$ — $\frac{31}{32}$ 1922. Utgifter: 42,337:17 kr.; inkomster: 27,921:67 kr.; brist att täckas av ränta å donationsmedlen: 14,415:50 kr.

Styrelse.

Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (utsedd av fattigvårdsnämnden); Barkman, L. B., barnavårdskonsulent, sekreterare, Bentzel, Maggie, bitr. föreståndarinna, Fürstenberg, f. Jacobsson, Mary B., fru, kassaförvaltare, Heineman, I. D., prakt. läkare (se nedan), Jundell, I., överläkare, professor, ordf., Stenbeck, f. Ekelund, E. Dagmar, fru (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Suppleanter: Nordfeldt, A. G., fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden); Bohman, H. H., tf. civilassessor, Oldberg, Greta, fröken, Sylvén, Ester M., barnavårdsman, Wedberg, Ebba Ch., fröken (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Läkare

(se ovan).

Heineman, I. D. (se ovan).

Föreståndarinna

(1,800 kr.).

Österberg, Ellen Ch.

En sköterska, en kokerska, tre ammor. Vid hemmet emottagas samtidigt 12 betalande elever.

Arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853.

Denna fond bildades av bidrag, som nämnda år, i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare. Fonden förvaltas på sätt här nedan bestämmas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses av Stockholms stads fattigvårdsnämnd.

Dessa bostäder böra i allmänhet utgöras av ett rum och kök eller ett rum med kakelugns spis jämte till varje bostad hörande särskild köllare, vedbod, vindskontor och avträde.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål an-

vända de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder.

Styrelsen skall senast den 15 maj varje år till fattigvårdsnämnden avgiva berättelse över fondens förvaltning under det sist förflutna året.

Fondens värdehandlingar och medel skola överlämnas till samt förvaras hos och vårdas av fattigvårdsnämnden med skyldighet för dess redogörare att senast den 15 april varje år till styrelsen lämna uppgift på de fonden tillhöriga, under nämndens vård ställda värdehandlingar och medel samt å den behållna avkastningen därav under sist förflutna året.

Styrelsen, vilkens ledamöter utses för livstid, väljer inom sig ordförande.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banco, hade vid 1921 års slut växt till 700,746: 69 kr.

Fondens fastigheter äro taxerade till 1,280,000 kr. och belägna i kvarteren Hösten (adress:

Folkungagatan 82), Sommaren (adress: Danviksgatan 2), Apelträdet (adress: Markvardsgatan 14) samt Lampan (6 st., adresser: Ploggatan 3, Bondegatan 71 och Duvnäsgratan 16, Duvnäsgratan 14, Duvnäsgratan 12, Duvnäsgratan 8, 10 och Åsögatan 100, 102).

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för styrelsen för arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, fastställt den 7 mars 1904.

Styrelse.

Backman, C. A., direktör; **Funch, J.**, grosshandlare; **Lindqvist, F. L.**, föreståndare; **Lundbergh, G. H.**, grosshandlare, ordf.; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; **Ringholm, K. E.**, direktör.

Protokollsförare.

Berg, L. H.

Stockholms stads arbetsförmedling.

Arbetsförmedlingen.

Huvudkontoret: Regeringsgatan 107, C.; manliga avdelningen rt. 42 15 och 218 23; st. Norr 14 46 och Norr 42 15; kvinnliga avdelningen rt. 40 47 och 212 65; st. Norr 14 47, Norr 14 76 och Norr 40 47; expeditionstid: manl. avd. 7—4; kvinnl. avd. 9—4; lördagar och helgdagsaftnar stänges kl. 2.

Fackarbetsanvisningar: för måleri- samt bleck- och plåtslageriyrkena: Regeringsgatan 86, C.; rt. 56 64; st. Norr 56 64; expeditionstid: bleck- och plåtslagare 8—10, målare 10—3; för bageriyrket: Beridarebangatan 27, C.; rt. 85 49; st. Norr 50 45; expeditionstid 6—10 f. m. och 1—3 e. m.; för sjömansyrket: Skeppsbron 44, St.; rt. 62 84; st. Norr 27 83; expeditionstid 9—5.

Filialkontoret: Högbergsgatan 37, Sö.; manliga avdelningen rt. 34 83; st. Söder 334 83; kvinnliga avdelningen rt. 30 74; st. Söder 330 74; expeditionstid: lika med huvudkontoret.

Åren 1732—35 fanns i Stockholm en offentlig arbetsförmedlingsanstalt, det av kungl. maj:t privilegierade adresskontoret, och var all privat platsanskaffning under denna tid förbjuden.

Frågan om en kommunens arbetsförmedlingsanstalt framfördes år 1901 dels i en av föreningen »Studenten och arbetare» till stadsfullmäktige avlåten framställning, vari hemställdes om utredning i saken, dels i en hos fullmäktige samma år väckt motion i ärendet. Den 14 mars 1902 tillsattes en kommitté på fem personer för frågans utredande, varefter den förekom till avgörande vid stadsfullmäktiges sammanträden den 1 och 6 december 1904, varvid i huvudsaklig överensstämmelse med de särskilda kommitterades förslag beslut fattades om upprättandet av Stockholms stads arbetsförmedling, som den 22 september 1905 trädde i verksamhet.

Den 21 december 1910 beslöt stadsfullmäktige att inrätta ett filialkontor i Södermalm, direkt sorterande under huvudkontoret, vars föreståndare således skall övervaka arbetet vid filialen. Kontoret öppnades den 2 maj 1911.

Arbetsförmedlingen, som står under kontroll av staten genom dess arbetsförmedlingsinspektör, har till uppgift att till arbetsgivares och arbetares tjänst förmedla allt slags arbete. Anstalten avser sålunda att förmedla anställning, bland annat, av yrkesarbetare och lärlingar inom industri och hantverk, byggnads-, transport-, jordbruks- och grovarbetare, tjänstefolk, handels- och kontorspersonal. Se-

dan Stockholms läns arbetsförmedling, som tillkom år 1914, förlagt sitt huvudkontor till Stockholm, har med länets arbetsförmedling viss överenskommelse träffats för att så vitt möjligt förekomma dubbelanmälningar. Denna överenskommelse går i huvudsak ut därpå, att länsanstaltens huvudkontor i Stockholm förmedlar anställning uteslutande inom jordbruk och skogshushållning med binärningar och att för stadens anstalt däremot förbehålles förmedlingen inom övriga näringsgrenar. Arbetsförmedlingen omfattar såväl män som kvinnor.

Anstaltens angelägenheter handhas av en styrelse, som väljes av stadsfullmäktige och består av en ordförande med en suppleant samt tio ledamöter med sex suppleanter. Av styrelsens ledamöter och suppleanter skola fem ledamöter samt tre suppleanter, därav resp. en kvinna, vara arbetsgivare och fem ledamöter samt tre suppleanter, därav likaledes resp. en kvinna, vara arbetare. Ordföranden och ledamöterna ävensom suppleanterna väljas för två år i sänder. Förslagsrätt tillkommer arbetsgivare och arbetare, som hos stadskollegiet äga föreslå personer, som de anse lämpliga såsom ledamöter eller suppleanter i styrelsen. Det borgarråd, under vars föredragningsskyldighet styrelsens arbetsområde faller, äger närvara vid styrelsens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer direktören för arbetsförmedlingen. För den årliga revisionen av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

All arbetsförmedling sker i regel avgiftsfritt. Arbetsgivare, ej tillhörande Stockholms kommun, vilka anlita anstalten, skola dock ersätta därav föranledda direkta kostnader. Arbetsförmedlingen fortgår oberoende av arbetsinställelser (strejker eller lockouter). Anstalten upprättar i varje månad en statistisk rapport över sin verksamhet under den föregående månaden. Månadsrapporterna sammanfattas vid årets slut i anstaltens årsredogörelse. Med arbetsförmedlingsanstalterna i Uppsala och Södermanlands län har överenskommelse träffats därom, att Stockholms stad och nämnda län skola utgöra ett särskilt arbetsförmedlingsdistrikt och att Stockholmsanstalten såsom distriktskontor skall, med ledning av från huvudkontoren i Uppsala och Eskilstuna bekomna uppgifter, sammanställa och expediera en för distriktet gemensam veckorapport — distriktslista — över sådana sökande och lediga platser, som kunna lämpa sig för interlokal förmedling. Denna veckorapport utväxlas med andra distriktskontors och insändes

till socialstyrelsen, där den inarbetas i den s. k. »riksvakanslistan».

År 1917 togs ett första steg till förmedlingsarbetets uppdelning på fackarbetsanvisningar. Då inrättades nämligen, efter med representanter för vederbörande arbetsgivare- och arbetareorganisationer förda underhandlingar, en särskild avdelning för måleriyrket. År 1918 öppnades även en avdelning för bleck- och plåtslagare och med ingången av år 1919 ännu en avdelning, avseende bageriyrket. Den 1 april 1920 tillkom dessutom en avdelning för sjömansyrket. Jämlikt kungl. kung. den 30 juni 1916 utgår statsbidrag till denna verksamhetsgren.

Författningar. K. kung. den 30 juni 1916 ang. understöd av statsmedel till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket, med ändring den 16 maj 1918. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads arbetsförmedling, av kungl. maj:t fastställd den 19 mars 1920. Styrelsens arbetsordning för arbetsförmedlingen den 31 juli 1905, med ändring den 22 dec. 1906.

Stat år 1922. Utgifter: 252,800 kr., därav 60,140 kr. för filialkontoret.

Arbetsförmedlingen erhåller understöd av staten för vissa sina kostnader — postporto, abonnemang å rikstelefon, telegram och interurbana telefonsamtal, tryckning av formulär och blanketter etc. ävensom avlöning åt personal, anställd för fackarbetsförmedlingen — vilket anslag i 1922 års stat beräknats till 20,000 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

*Eriksson, K., försäkringsdirektör.

Ordförandens suppleant.

*Junker, S. G., civilassessor.

Arbetsgivarrepresentanter.

Bergin, J. Wilhelmina, innehavarinna av spegelfabrik.

*Cederlund, E. H., f. d. målarmästare.

*Hjorth, J. E., direktör.

Jespersson, S., snickarmästare.

Wällgren, E. Fr., ingenjör.

Arbetarrepresentanter.

Grönwall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.

Hagman, E. O., byråassistent.

Kämpe, K. A., byggnadssnickare, stadsfullm.

*Nyberg, A. V., maskinarbetare.

*Söderström, G. A. E., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.

*Lyberg, H. V., bageriidkare.

Grafström, f. Boklund, Tyra, föreståndarinna.

Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

*Kumlander, K. P., statistikförare.

Ström, f. Hånes, Hildegard A., trikåstickerska.

Söderberg, P., ombudsman.

Protokollsförare och sekreterare

(500 kr.).

Järte, O. E. F.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning).

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

Nordgren, F. L., förtroendemän.

Suppleanter:

Karlson, E. A., snickarmästare.

Lundberg, O. T. V., vaktmästare.

Direktör (20).

Gufman, S.; rt. 42 97; st. Norr 70 20.

Huvudkontoret.

Manliga avdelningen.

Förste assistent (15).

Ödman, B. O.

Andre assistenter (13).

Schön, A. F.; Olsson, B. F.; Sabel, K. G.

Föreståndare för fackarbetsanvisningarna

(3,600—4,200 kr.).

Hallberg, J. M. (avd. för bageriyrket); Petters-

son, K. G. A., stadsfullm. (avd. för måleri-

samt bleck- och plåtslageriyrkena); Nyman, G.

W. (avd. för sjömansyrket).

Kvinnliga avdelningen.

Första assistent (13).

Wagner, f. Arnoldson, E. Hermione.

Andra assistenter (11).

Hagman, f. de Brun, Gerda C.; Olson, Sigrid Ch.;

Hjorth, f. Leijman, Signe M. E.

Förste vaktmästare (7).

Vakant.

En vaktmästare (5), ett vaktmästarbiträde (1,140 kr.) samt extra expeditionsoch skrivbiträden i mån av behov.

Filialkontoret.

Manliga avdelningen.

Förste assistent (15).

Svenson, H. E.

Andre assistent (13).

Hellman, J. A.

Kvinnliga avdelningen.

Första assistent (13).

Lindqvist, f. Rydell, Elin M.

Andra assistent (11).

Richert, f. Hesselius, Gunel S. M.

En vaktmästare (5) (tjänstgör tillsvidare å huvudkontoret).

Ra.

Stockholms stads rättshjälpsanstalt.

Rättshjälpsanstalten.

Rådhuset, C; rt. 340 00, 340 27; st. Norr 64 27, Norr 83 30, Kungsh. 47 89; expeditionstid för allmänheten: 9—4 samt dessutom tisdagar (om nästpåföljande dag ej är helgdag) 7—8 e. m.; mottagningstider för anstaltens jurister: 9—10,30, 2—3 samt dessutom tisdagar 7—8 e. m.

I en år 1883 väckt motion hemställdes om anslag till avlöande av tvenne fattigsakförare samt om uppdrag åt beredningsutskottet att framlägga förslag till frågans närmare ordnande. Anslaget beviljades fr. o. m. år 1884. I avvaktan på slutligt ordnande av frågan ställdes medlen till mantalsnämndens förfogande. Nämnden antog fattigsakförare och utfärdade instruktion för dem.

År 1906 väcktes motion om omorganisation av fattigsakförareinstitutionen, vilken motion resulterade i tillsättande av en kommitté för frågans utredning. Denna avgav i slutet av år 1909 sitt betänkande. Den 27 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige därefter inrättande av ett stadens rättshjälpskontor under särskild styrelse; kontoret började sin verksamhet den 1 oktober s. å.

I anslutning till den vid 1919 års riksdag genomförda rättsskyddsreformen beslöt stadsfullmäktige den 17 dec. 1919 att ombilda rättshjälpskontoret till en offentlig rättshjälpsanstalt under benämning *Stockholms stads rättshjälpsanstalt*. Sedan kungl. maj:t den 31 dec. 1919 fastställt reglemente för anstalten, trädde densamma i verksamhet den 1 jan. 1920.

Rättshjälpsanstalten har till uppgift att inom Stockholm i rättsliga angelägenheter tillhandagå mindre bemedlade och i sådant avseende, bland annat, lämna råd och upplysningar samt hjälp med upprättande av handlingar, så ock biträde vid tvisters biläggande genom förlikning samt vid utförande av talan i rättegång, anhängiggjord vid domstol inom anstaltens verksamhetsområde. Rättshjälpen lämnas kostnadsfritt, dock kan sökande av vad honom genom anstaltens bistånd tillvinnes förpliktas lämna ersättning för erhållen hjälp. Anstalten bör söka åstadkomma förlikning mellan parterna, där sådan lämpligen bör komma till stånd. Framställning om rättegång, som finnes vara uppenbart ogrundad eller gagnlös, skall avvisas.

Anstalten står under ledning av en styrelse, bestående av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden och suppleant för honom förordnas av överståthållarämbetet för fyra år i sänder. Övriga fyra ledamöter jämte två suppleanter för dem utses av stadsfullmäktige för en tid av två år. Anstaltens årliga räkenskaper och förvaltning granskas av tre revisorer, av vilka en utses av överståthållarämbetet och två av stadsfullmäktige, samtliga för en tid av två år. Anstaltens verksamhet utövas av domarämbete föreskrivna kunskapsprov samt förvärvat nödig praktisk erfarenhet genom verksamhet vid underdomstol eller å advokatkontor. Förståndaren må icke innehava eller utöva annan avlönad allmän eller enskild tjänst eller idka enskild advokatverksamhet. Ej heller må ärende, som inkommit till anstalten, av något dess biträde övertagas som enskilt uppdrag.

Med anledning av framställning från rättshjälpsanstaltens styrelse beslöt stadsfullmäktige i samband med fastställande av stat för år 1922 anslå medel till provisorisk omorganisation av anstalten¹⁾.

Reglemente m. m. Kungl. kung. ang. understöd av statsmedel till offentliga rättshjälpsanstalter den 12 sept. 1919. Reglemente för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, fastställt av kungl. maj:t den 31 dec. 1919.

Stat år 1922. Utgifter: 141,000 kr.; (därv till provisorisk omorganisation för första kvartalet 1922: 10,000 kr.); inkomster: 98,200 kr. (därv statsbidrag 43,000 kr.).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet).

af Ugglas, P. M., frih., revisionssekreterare.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet).

von Koch, N. R., hovrättsråd.

¹⁾ Stadskollegiet har den 29 dec. 1921 utsett tre delegerade med uppdrag att jämte borgarrådet för socialärenden närmare utreda frågan om rättshjälpsanstaltens omorganisation.

Övriga ledamöter.

- *Heijne, E. W., advokat, stadsfullm.
- Hernblom, A. G., rådmän.
- *Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.
- Wiberg, E. A., förtroendeman.

Suppleanter.

- Stael von Holstein, Ch. Mathilda, advokat, stadsfullm.
- *Hagelin, G. L., bokbindarmästare.

Sekreterare och kassaförvaltare.

- Silow, S. A. H. (se nedan).

Styrelsens revisorer

(för granskning av 1920 och 1921 års räkenskaper och förvaltning).

- Lind, F. A., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).
- Ericson, T., grosshandlare (utsedd av stadsfullm.).
- Skålander, O. A., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter:

- Boalt, A., notarie vid överståthållarämbetets kansli (utsedd av överståthållarämbetet).
- Grönwall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).
- Björkman, C. A. J., fastighetssekreterare. (utsedd av stadsfullm.).

Föreståndare
(10,000 kr.).

- Silow, S. A. H.; mottagningstid: se ovan.

Biträdande jurister
(resp. 5,000, 4,000 och 8,100 kr.).

- Bergendal, E. F.; Branting-Westerståhl, Sonja; Hanse, J. E. E.

Kontorsskrivare (11).

- Hagström, Karin B. E.; Johnson, N. S.

Kontorsskrivare och kassör (7).

- Paul, Amélie S. L.

En extra biträdande jurist, ett extra kontors- och expeditiönsbiträde, fyra extra expeditiöns- och skrivbiträden, två skrivbiträden, fem springgossar.

NN.

Stockholms stads nykterhetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Nykterhetsnämnden.

Bergsgatan 36, C.; rt. 219 96; st. Norr 48 47.

Lagen den 30 juni 1913 angående behandling av alkoholister, som trädde i kraft den 1 aug. 1916, stadgar, att person, som är hemfallen åt dryckenskap och i följd därav befinnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv eller utsätta hustru eller barn, som han är skyldig försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller ligga fattigvården eller sin familj till last, må, i den ordning lagen föreskriver, intagas å allmän anstalt för alkoholister. Sådan anstalt är antingen av staten för sådant ändamål upprättad eller av kommun, förening, stiftelse eller annan anordnad, av konungen som allmän erkänd anstalt.

I varje kommun skall finnas en nykterhetsnämnd, som hos konungens befallningshavande gör ansökan om internering.

Efter tillkomsten av nämnda lag tillsatte stadsfullmäktige 1914 en kommitté för utredning av frågan om upprättande av en stadens anstalt för alkoholistvård, och beslöt fullmäktige den 21 febr. 1916 inköpa stiftelsen Stockholms alkoholisthems egendom Eolshäll. Sedan den nämnda kommittén fått i uppdrag att även avgiva förslag till instruktion för nykterhetsnämnden, beslöt stadsfullmäktige den 19 juni 1916, med godkännande för sin del av instruktion för nämnden, att utse ledamöter i densamma.

Alkoholistanstalten Eolshäll blev dock aldrig av Stockholms stad tagen i bruk för alkoholistvård utan uppläts för andra ändamål, först till hälsovårdsnämnden och sedan till folkskoleledningen (barnavårdsnämnden). Genom stadsfullmäktiges beslut den 1 nov. 1920 öfverflyttades egendomen definitivt från nykterhetsnämndens till folkskoleledningen förvaltning för att användas till barnhem för vanartade gossar (se sid. 209). För att tillgodose stadens behov av alkoholistvård har nykterhetsnämnden i stället träffat avtal ang. disposition av platser för alkoholister vid arbetshemmet Björknäs, varjämte en del platser kunna disponeras å statens anstalt för vård av alkoholister vid Vennarn samt å anstalten Gunnarskog vid Flisby. (Be-träffande nykterhetsnämndens inackorderingshem för alkoholister vid Älvsjö se nedan).

Förutom alkoholistvården har Stockholms stads nykterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av

stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befrämjande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft den 1 jan. 1919, hava nya betydelsefulla uppdrag ålagts nykterhetsnämnden. Sålunda äger nämnden förordna, att rusdrycker icke må utnå-
nutas under tre år från beslutets dag till den, som brukar rusdrycker till uppenbar skada för sig eller andra. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med sprit-
drycker, vin, öl eller pilsnerdricka (jfr sid. 24). Slutligen har Stockholms stads nykterhetsnämnd att öfvervaka nykterhetstillståndet inom kom-
munen och att för sådant ändamål särskilt genom upplysningar och råd till försäljare söka före-
bygga missbruk av rusdrycker; att bereda de ären-
den, berörande nykterhetstillståndet, vilka av stads-
fullmäktige till nämnden remitteras; samt att till
stadsfullmäktige göra framställningar om vidta-
gande av nykterhetsfrämjande åtgärder och avgiva
ärlig berättelse över nykterhetstillståndet inom
kommunen. Ordförande i nykterhetsnämnden eller
annan av nämnden utsedd ledamot äger närvara
vid styrelsesammanträden hos rusdrycksförsälj-
ningsbolaget i Stockholm och deltaga i överlägg-
ningarna men ej i besluten.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nykterhetsverksamheten inom Stockholm. Det borgarråd, under vars föredragningsskyldighet nämndens arbetsområde faller, äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden skall sammanträda minst en gång i månaden. Över sin verksamhet skall den avgiva årsberättelse.

För granskningen av nämndens förvaltning och räkenskaper utses årligen av stadsfullmäktige tre revisorer med tvenne suppleanter.

Lagar, instruktioner m. m. Lag den 30 juni 1913 ang. behandling av alkoholister. Kungl. kung. den 17 juni 1916 ang. ikraftträdande av lagen den 30 juni 1913 ang. behandling av alkoholister. Kungl. förordning den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker med ändringar den 14 juni och 1 juli 1918, 11 juli

1919 samt 22 och 29 juni 1921. Kungl. förordning den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka med ändring den 14 maj 1920. Instruktion för Stockholms stads nycterhetsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1922. Utgifter: 131,700 kr. inkomster: 21,100 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

von Koch, R. G. H., kansliråd.

Vice ordförande.

*Petrén, D. A., med. dr., tf. överinspektör för sinnessjukvården.

Övriga ledamöter.

*Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.
Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.
Levin, A. A., professor.
*Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.
Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Suppleanter.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.
*Lindbergh, N. E., disponent.
Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.

Kassaförvaltare.

Wedberg, Ebba Ch.; Cederlöf, P. A. (suppl.)

Nämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning).

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.
Falk, H. A., handlande.
Linde, N., förtroendeman.

Suppleanter:

Dahlin, N. O., kriminalöverkonstapel.
Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, stadsfullm.

Sekreterare

(2,500 kr.).

Moureau, N. C.; träffas å nämndens lokal (se ovan) måndagar 9—10 f. m. samt torsdagar 6—7 e. m.

Redogörare

(400 kr.).

Georgii, N. H.

Kontorsskrivare (9).

NN.

(Handhar även undersökningar m. m. rörande anmälda kvinnliga alkoholister.)

Sundberg, Astrid M. M.

Biträden för övriga undersökningar, övervakningar och inspektioner

(4,800 kr.).

Sällqvist, A. A.; Ölander, A. F. (se nedan).

En vaktmästare (270 kr.).

Nycterhetsnämndens inackorderingshem för alkoholister.

Solberga, Älvsjö; t. Örby 68.

Efter framställning av nycterhetsnämnden beslöt stadsfullmäktige den 21 mars 1921 anslå erforderliga medel för inrättande av ett inackorderingshem för personer, som anmälts till nycterhetsnämnden, och vilka vid utskrivning från anstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt utskrivna även andra under nycterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nycterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en fattigvårdsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö, förut disponerad av Brännkyrka barnhem (se sid. 166). Plats kan där beredas för 15 personer.

Förvaltningen av hemmet har uppdragits åt en särskild av nycterhetsnämnden utsedd styrelse, bestående av tre personer.

Hemmet började sin verksamhet den 1 okt. 1921.

Stat år 1922. Utgifter: 25,800 kr.; inkomster: 19,800 kr.

Styrelse.

Lindbergh, N. E., disponent; Petrén, D. A., med. dr., tf. överinspektör för sinnessjukvården, ordf.; Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Föreståndare

(300 kr., bostad).

Ölander, A. F. (se ovan).

En husmoder (1,920 kr.), en tjänarinna (1,320 kr.).

FD.

Stockholms folkskoledirektion (och barnavårdsnämnd)

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Fredsgatan 9, C.; rt. 92 07; st. Norr 285 57; sessionstid: i regel varannan fredag under läseterminerna kl. 3,45 e. m.

Ända till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöll emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöra en detta samhälles gemensamma angelägenhet, vars förvaltning handhades dels av en för samtliga folkskolor tillsatt överstyrelse, dels av de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande av detta förvaltningsätt blivit än fullständigare genomförd fr. o. m. 1904 genom lagarna angående ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om kyrkostämma, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgöras numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgat; dock blev från de samtidigt lämnade bestämmelserna om övertagandet å angivna villkor av församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten togs endast i anspråk av Klara församling; genom avtal mellan Stockholms stad och Klara församling år 1918 har emellertid numera även Klara folkskolas fastighet övergått i stadens ägo.

Efter inrättandet år 1914 av en statens folkskolöverstyrelse, erhöll den kommunala överstyrelsen för folkskolorna i Stockholm till undvikande av namnförväxling benämningen »*Stockholms folkskoledirektion*».

Sedan kungl. maj:t genom nådigt brev den 12 september 1919 föreskrivit, att riket från och med den 1 januari 1920 skulle tillsvidare med avseende å inspektion av folkskoleväsendet vara indelat i 52 inspektionsområden, därvid Stockholms stad hänförts till Stockholmstraktens inspektionsområde, samt kungl. maj:t genom nådig kungörelse den 9 oktober 1914 utfärdat bestämmelser angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, har kungl. maj:t på framställning av folkskoledirektionen genom nådigt beslut den 13 februari 1920 medgivit, att Stockholms stad må jämlikt nämnda kungörelse tillsvidare under tio år, räknat från och med den 1 januari 1920, på vissa villkor vara be-

friad från inspektion av sitt folkskoleväsende genom statens folkskolinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden, en, tillika vice ordförande, av stadskollegiet bland stadskollegiets övriga ledamöter samt återstående tolv ledamöter av stadsfullmäktige bland stadens vid fullmäktigeval röstberättigade inbyggare, som uppnått tjugufem års ålder. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt. Enligt kungl. kungörelse den 15 december 1905 äger folkskollärarkåren i Stockholm att utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Lärarkårens representant får dock ej deltaga i behandlingen av frågor rörande lärares skiljande från tjänsten eller extra lärares entledigande. Enligt § 50 av kungl. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarkårens representant i fråga om folkskolärenden.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av kungl. maj:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhåva huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 198).

Folkskoledirektionen handhaver dessutom förvaltningen och ledningen av de högre folkskolor, som jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1919 från och med höstterminen nämnda år inrättats i Stockholm, och för vilka kungl. maj:t den 6 febr. 1920 fastställt reglemente (se vidare sid. 193).

För den årliga granskningen av direktionens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige fem revisorer.

Direktionen äger (enligt lagen den 29 juni 1908 om ändring av § 4 i lagen ang. folkskoleväsendet i Stockholm) att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. Av denna rätt har direktionen med avseende å folkskoleärenden icke begagnat sig i annan mån än att en ekonominämnd blivit utsedd. Ekonominämnden äger besluta ang. tillämpning av gällande lönerementen i vissa fall, upplåtelse av skollokaler samt vissa ärenden av ekonomisk natur. Fr. o. m. år 1921 har direktionen dessutom uppdragit åt ekonominämnden att handlägga de ärenden ang. barnbespisningen, som tidigare varit överlämnade åt särskilda delegerade. I övrigt förbereder nämnden ekonomiärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden och tre delegerade för skolhusärenden (med två suppleanter). (Rörande den för barnavårdsärenden utsedda nämnden se nedan.)

Dessutom utser direktionen årligen inom sig ombud att närvara vid lärarprov.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Övriga ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fyra, av församlingen å kyrkostämman för två år i sänder. Skolrådet väljer inom sig för varje år en vice ordförande.

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar och ordinarie lärarbefattningar, utfärdar, efter vederbörande överlärarens hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Direktionen är tillika barnavårdsnämnd i Stockholm. Med stöd av § 2 i lagen den 13 juni 1902 ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn, sådan denna paragraf lyder genom lag den 25 juni 1909, har direktionen uppdragit handläggningen av i nämnda lag avsedda ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnd i inskränkt bemärkelse). Denna nämnd fullgör jämväl de i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917

barnavårdsnämnd givna åligganden. Vissa barnavårdsärenden skola dock handläggas av direktionen in pleno. Ang. direktionens verksamhet som barnavårdsnämnd se sid. 206.

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863 med senare ändringar (se under Kyrkliga institutioner, avd. 5). Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 med ändringar den 7 juli 1905, den 29 juni 1908, den 25 juni 1917, den 16 sept. 1918 och den 14 febr. 1920. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm den 8 nov. 1901 med ändringar den 15 dec. 1905, 27 okt. 1911, 21 nov. 1913, 9 okt. 1914, 4 febr. 1916 och 16 maj 1919. (Ny stadga att vänta.) K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 med ändringar den 8 april 1921. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918 med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. K. instruktionen för folkskoledirektionen den 19 mars 1920 med ändring den 5 nov. 1920. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903 med ändringar den 8 dec. 1911 och 31 maj 1919. (Nytt reglemente att vänta.) Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 5 mars 1921. Bestämmelser angående handhavandet av den med anslag av stadens medel anordnade barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av stadsfullmäktige den 29 december 1915. Lag ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. Lag ang. barn utom äktenskap den 14 juni 1917 med ändring den 11 juni 1920 jämte i samband därmed utfärdade författningar.

Stat år 1922. Utgifter: 17,727,700 kr.; inkomster: 5,452,600 kr. (därav statsbidrag 5,004,000 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; rt. och st. stadshuset; träffas i stadshuset tisdagar 2—3 samt övriga vardagar 11—12.

Vice ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda en av Stockholms stads konsistorium, se nedan, och övriga av stadsfullmäktige).

Almén, Gunhild F., lärarinna.

***Gerdin, E. I.**, läroverksadjunkt.

***Grade, A.**, rektor.

***Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**, fru, stadsfullm.

***Langenfelt, P. G. L. M.**, fil. dr.

FD.

Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfulln.

Lindskog, H. J., kyrkoherde (vald av konsistorium).

Lundborg, K. O. N., folkskollärare, stadsfulln

Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfulln.

Molin, E. W., justitieråd.

***Nordström, A.**, byggnadsingenjör.

Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfulln.

***Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare.

Suppleant

(vald av konsistorium).

Edquist, C., komminister.

Lärarkårens vid folkskolorna representant.

Härner, Frida M.

Suppleant: Andersson, Emelie K.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Nyblom, A.

Suppleant: Örtedal, R.

Sekreterare för folkskolärenden.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Sekreterare för barnavårdsärenden.

Löfving, K. B. E. (se nedan).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade.

Ekonominämnd.

Carlsson, B. A.; **Larsson, O. E.**, ordf.; **Magnuson, P. K.**; **Nordström, A.**; **Sjöström, Chr.**

Delegerade för undervisningsärenden.

Grade, A.; **Larsson, O. E.**, ordf.; **Magnuson, P. K.**; **Sjöström, Chr.**; **Widerström, Karolina O.**

Delegerade för skolhusärenden.

Larsson, O. E., ordf.; **Sjöström, Chr.**; **Nordström, A.**

Suppleanter: Carlsson, B. A.; **Magnuson, P. K.**

Ombud att närvara vid lärarprov.

Grade, A.; **Widerström, Karolina O.**

Suppleanter: Carlsson, B. A.; **Gerdin, E. I.**; **Lindskog, H. J.**

Barnavårdsnämnden.

(Se vidare sid. 206.)

Ordförande.

Molin, E. W., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Lindskog, H. J. (självskr. ss. konsistorii repr.); **Almén, Gunhild F.**; **Gerdin, E. I.**; **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**; **Lindhagen, Anna J. J.**

Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning).

Ekman, V. R., direktör, stadsfulln.

Forssberg, E. V., direktör.

Hedenstierna, C. A. O. H., revisor vid stadens revisionskontor.

Jansson, W. A. W., ingenjör.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfulln.

Folkskoledirektionens expedition.

Fredsgatan 9, C.; rt. 92 07; st. Norr 285 57; expeditionstid: 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Stat år 1922. Utgifter: 257,740 kr.; inkomster: 500 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; rt. 29 30; st. Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—augusti 1—2.

Sekreterare för folkskolärenden (4,000 kr.).

Österberg, B. A. E.; st. Norr 240 61; träffas i regel 2,30—3,30.

Bokhållare (18).

Göransson, K. H.; st. Norr 113 95.

Bokhållare (15).

Brunius, Augusta Ch.

Kontorsskrivare ooh kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; rt. 92 07; st. Norr 9 26; kassan hålles öppen 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.

Statistiskt biträde (11).

Andersson, Agnes Ch.

Två kontorsskrivare (9), två kontorsbiträden (5), två skrivbiträden (4).

Byggnadsinspektör (4,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; st. Norr 150 69; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar 9—11 samt onsdagar 1—3.

Värmeledningsinspektör (700 kr.).

Dahlgren, W.; rt. 12 84; st. Norr 61 50 (kontoret, Strömsborg, C.).

Förste vaktmästare (7).**Nilsson, J.**

En vaktmästare (5) samt extra biträden.

Inspektionen över folkskolorna.*Fredsgatan 9, C.; expeditionstider: se nedan.*

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens och barnavårdsnämndens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättningsskolinspektör, vilka skola närvara vid direktionens sammanträden med uppgift för den förstnämnde att förbereda föredragsvis frågor av administrativ och ekonomisk natur och för den sistnämnde att förbereda frågor angående fortsättningsskolorna och högre folkskolorna. Assistenten biträder å inspektionsavdelningen med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över skolköksundervisningen tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarpersonalen och undervisningskurser befördra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm den 13 febr. 1920. Instruktioner den 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt den 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektisen, gymnastikinspektören [och exercisinspektören]. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektiser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1922. Utgifter: 114,950 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Nördlund, K., fil. d.r. (förordn. t. o. m. ³¹/₇ 1923); rt. 22 78; st. Norr 198 86; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Lidman, C.; rt. 218 39; st. Norr 89 93; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).**FD.**

Wetterfors, G. P., fil. d.r. (fr. o. m. ¹/₆ 1922); rt. 219 69; st. Norr 280 32; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Lindberg, A. A.; st. Norr 231 16; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Slöjdinspektör

(lön som folkskollärare, dessutom tilläggslön 1,500 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år; personligt tillägg 700 kr.).

Bergh, G.; träffas i regel å folkskolektionens expedition alla arbetsdagar 11—12 och onsdagar 2—3, st. Norr 150 69, samt i slöjdssalen, Storkyrkoförs:s folkskola, Svartmangatan 22, St., fredagar 1,30—3.

Slöjdinspektis

(lön som folkskollärarinna, dessutom tilläggslön 1,500 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Blomberg, Fanny E. (t. o. m. ³⁰/_e 1922); st. Norr 215 37; träffas i bostaden Banérgatan 31, Ö.Dj., onsdagar 2—3 och lördagar 11—1.

Skolköksinspektis

(lön som lärarinna i hushållsgöromål, dessutom tilläggslön 1,500 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Bergström, Gertrud K. A.; st. Norr 239 82; träffas å direktionens lokal onsdagar 2,30—3,30 och fredagar 3—4.

Gymnastikinspektis

(lön som lärarinna i gymnastik, dessutom tilläggslön 1,500 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Falk, Elin; st. Norr 161 10; träffas i bostaden Narvavägen 30, Ö.Dj., tisdagar och fredagar 2—3.

Gymnastikinspektör

(2,000 kr.).

Littorin, B. E., major; rt. 732 50; st. Norr 150 07; träffas i bostaden, Nybrogatan 45, Ö., tisdagar 6—6,30.

Folkskolans läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tillsvidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon, ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna, varjämte särskild läkare är anställd för biträde

FD. med den psykiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen ävensom för verkställande av nödiga undersökningar för intagning i hjälpklasser.

Skolläkare åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollovskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare invärtes sjukdom, att vid inträffad smittosam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen före februari månads utgång lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förlutna året samt därvid göra de framställningar och anvisningar, vartill hans arbete kunnat giva anledning. Fr. o. m. år 1906 erhålla folkskolebarnen även fri läkarbehandling i skolan, utom i akuta sjukdomsfall. Det åligger därför vederbörande läkare att hålla särskild mottagning i skolans lokal — i de större skolorna en gång i veckan — för att meddela de föreskrifter och den övriga läkarbehandling, som kan vara av nöden.

Numera äro dessutom för några överlärdistrikt anställda två skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en klinik för talrubbingar, en ortopedisk klinik samt åtta tandkliniker (se nedan).

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden av den 12 juni 1912. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen den 14 febr. 1919.

Avlöningar m. m. Skolläkare: inalles 70,600 kr. (däraf för högre folkskolorna 6,600 kr.).

Stat år 1922. Utgifter: 83,200 kr. (Be-
träffande tandkliniker se nedan.)

Läkare vid folkskolorna.

Scholander, C. Th. (Storkyrkoförs.); t. Stor-
ängen 61.

Zander, E. W. (Klara förs.); rt. 92 06; st. Norr
147 84.

Spangenberg, K. G. V. (Kungsholms förs.); rt.
337 17; st. Norr 183 00.

Blumenthal, G. M. (Adolf Fredriks, Gustav Vasa
och Matteus förs.); rt. 29 88; st. Österm.
34 56.

Billqvist, O. G. (Jakobs och Johannes förs.); rt.
729 08; st. Norr 196 30.

Nordgren, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora
och Oscars förs.); rt. 759 84; st. Norr 73 36.

Sundell, C. (Katarina och Sofia förs.); rt. 40 19;
st. Söder 330 40.

Nylin, E. W. A. (Maria förs.); rt. 10 68.

Kinberg-von Sneidern, f. Rosenbaum, Julia (Bränn-
kyrka förs.: Liljeholmens och Blommensbergs
distrikt); rt. 25 01; st. Norr 231 47.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Enskede och
Älvsjö distrikt); rt. 168 88; st. Söder 4 09.

Peyron, J. A. (Bromma förs.); rt. 60 77; st.
Österm. 29 92.

Lönberg, Fr. U. (för ögonsjukdomar); rt. 31 63;
st. Norr 70 24.

Klingspor, S. W. (Storkyrko-, Klara,
Jakobs och Johannes, Engelbrekts,
Hedvig Eleonora, Oscars samt Bränn-
kyrka förs.); rt. 730 83; st. Norr (för sjuk-
domar i

Hæggström, A. E. (Kungsh., Ad. Fredr.,
Gustav Vasa, Matteus och Bromma
förs.); rt. 745 29; st. Österm. 14 68.

Stangenberg, A. E. (Katarina, Sofia och
Maria förs.); rt. 754 63.

Wester-Hallberg, M. (Malin) (för underlivssjukdo-
mar hos flickorna); rt. 66 03; st. Norr 234 42.

Tamm, A. Alfild (för hjälpklasserna); rt. 86 04;
st. Österm. 41 32.

Läkare vid högre folkskolorna.

För avdelningar å Norrmalm:

Zander, E. W. (se ovan) (för manliga elever).

Kjellberg, Gerda; rt. 28 96; st. Norr 289 03 (för
kvinnliga elever).

För avdelningar å Södermalm och i Bränn-
kyrka:

Sundell, C. (se ovan) (för manliga elever).

Muhl, A. M. (Greta); rt. 323 81; st. Norr 167 34
(för kvinnliga elever).

Två skolsköterskor (2,900 kr.).

Klinik för talrubbingar vid Stock- holms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbingar
hos barnen vid Stockholms folkskolor öppnades
vårterminen 1914 på enskilt initiativ en klinik
å Norrmalm, till vilken sedermera upplätits lo-
kal inom Klara folkskola. Höstterminen 1917
utvidgades kliniken med en filial för södra stads-
delarna, vilken erhöill lokal i Katarina norra
folkskola. Då kliniken visat sig fylla ett sta-
digvarande behov, har densamma fr. o. m. år
1920 erhållit en fast organisation samt inordnats
under folkskoledirektionen.

Behandlingen vid kliniken pågår under läse-
terminerna vid kliniken å Norrmalm måndagar
och fredagar kl. 2—3,30 samt vid kliniken å
Södermalm tisdagar och torsdagar kl. 2—3,30.

Föreståndare

(arvode 1,000 kr.).

Tamm, A. Alfild (se ovan).

Två biträden.

Ortopedisk klinik vid Stockholms folkskolor.

Från och med år 1920 är försöksvis upprättad en ortopedisk klinik vid folkskolorna, dels för att omhänderhåva de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Kliniken hålles under läseterminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola tredje onsdagen i varje månad, i Sofia folkskola andra onsdagen i varje månad och i Högalids folkskola första onsdagen i varje månad.

Föreståndare

(arvode 1,650 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

Folkskolornas tandkliniker.

Genom stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anslagos 6,200 kr. för anordnande under år 1907 av en försökstanklinik vid Stockholms folkskolor (i Engelbrekts folkskola). Sedermera hava medel anslagits för inrättande av nya kliniker, fr. o. m. höstterminen 1911 i Katarina norra folkskola, fr. o. m. höstterminen 1913 i Adolf Fredriks folkskola, fr. o. m. vårterminen 1920 i Kungsholmens, Enskede och Örby folkskolor samt fr. o. m. höstterminen 1921 i Högalids och Midsommarkransens folkskolor, varjämte verksamheten i övrigt skall utvidgas i syfte att successivt utsträcka den konservativa tandbehandlingen till barn från samtliga folkskolor.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen den 14 juni 1918.

Stat år 1922. Utgifter: 164,470 kr.

Föreståndare för tandklinikerna

(1,200 kr.).

Hammarlund, H. A. F. (se nedan).

Kungsholms tandklinik.

Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, C.; st. Kungsh. 52 60; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Fischer, E. W., föreståndare; Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Lind, Emmy M.

Adolf Fredriks tandklinik.

Adolf Fredriks folkskola, Tegnérsgatan 44, Va.; st. Norr 293 96; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S., föreståndare; Norén, A. Emelie H.

Engelbrekts tandklinik.

Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 63, Ö.; st. Norr 293 95; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Lundberg, f. von Schulzenheim, E. A. J. E. (Nonny), föreståndare; Stene, N. A.; Eriksson, Märta.

Katarina tandklinik.

Katarina norra folkskola, Tjärhovsgatan 15, Sö.; st. Söder 304 94; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Mårtensson, Agnes, föreståndare.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Huss, Ingrid; Stilow-Lundgren, Dagmar E.

Högalids tandklinik.

Högalids folkskola, Reimersholmsgatan 4, Sö.; Söder 46 55; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Hammarlund, H. A. F., föreståndare (se ovan); Wadensten, Gullborg L.

Enskede tandklinik.

Enskede folkskola, Enskede; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Flodberg, Fanny.

Örby tandklinik.

Örby folkskola, Älvsjö; t. Örby 65; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Isacsson, f. Aronson, Agda K. S.

Midsommarkransens tandklinik.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; kliniktid: 8—1.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Desutom vid samtliga kliniker inalles femton biträden (1,800 kr.).

Stockholms högre folkskolor.

Som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan inrättades fr. o. m. höstter-

FD.

FD.

minen 1919 högre folkskolor, för vilka reglemente fastställdes av kungl. maj:t den 6 febr. 1920 och undervisningsplaner godkändes av skolöverstyrelsen den 12 aug. 1920. Dessa högre folkskolor äro av följande typer, nämligen högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning med 4 årsklasser och byggd på folkskolans sjätte klass, högre folkskola för kvinnlig utbildning med 3 årsklasser och byggd på avslutad folkskola, högre folkskola för handelsundervisning, fördelad på två linjer, nämligen en tvåspråkig linje med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjätte klass samt en enspråkig linje med 2 årsklasser, byggd på avslutad folkskola, samt slutligen högre folkskola för teknisk utbildning med 2 årsklasser och byggd på avslutad folkskola. De två förstnämnda skolorna äro av allmän och de två senare av yrkesbestämd karaktär. Antalet avdelningar inom de högre folkskolorna är vårterminen 1922 55, av vilka 23 tillhöra första, 24 andra och 8 tredje årsklassen. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1922 utgör inalles 1,500.

Enligt reglementet för Stockholms högre folkskolor, skola dessa skolor stå under förvaltning och ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare värden och ledningen av skolorna utser särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Sådan styrelse skall bestå av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år. Nuvarande ledamöter och suppleanter äro valda för tiden t. o. m. den 31 dec. 1923.

Författningar. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920. Avlösningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1922. Utgifter: 965,050 kr.; inkomster: 329,000 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektor. 4 rektorer, en vid vardera av de högre folkskolorna, förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslön: vid högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning 2,100 kr., vid högre folkskola för handelsundervisning 2,500 kr. jämte ett ålderstilllägg å 600 kr. efter fem års tjänstgöring, vid högre folkskola för teknisk utbildning 1,800 kr. och vid högre folkskola för kvinnlig utbildning 1,800 kr.

Ordinarie ämneslärare. 16 ordinarie ämneslärare, därav 9 manliga och 7 kvinnliga (fr. o. m. den 1 juli 1922 ytterligare 9 ordinarie ämneslärare, därav 4 manliga och 5 kvinnliga): vid yrkesbestämd högre folkskola och högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare;

vid annan allmän högre folkskola 5,400 kr. för manlig och 4,200 kr. för kvinnlig lärare. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

E.o.lärare. 42 e.o. lärare, därav 22 manliga och 20 kvinnliga: vid yrkesbestämd högre folkskola och högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare; vid annan allmän högre folkskola 4,200 kr. för manlig och 3,600 kr. för kvinnlig lärare. Dessutom 133 timlärare.

Skolläkare. Se ovan sid. 192.

Högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning.

Högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning omfattar vårterminen 1922 14 avdelningar, av vilka 3 äro förlagda till var och en av Kungsholmens, Adolf Fredriks, Sofia och Enskede folkskolor samt en till vardera av Engelbrekts och Högalids folkskolor. Antalet elever utgör tillsammans 456.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Fähræus, G. R., rektor, ordf.; Grade, A., rektor; Jonsson, J. A., f. d. andre folkskolinspektör, vice ordf.; Pettersson, Anna C., skolföreståndarinna.

Suppleanter: Jönsson, Maria G., folkskollärarinna; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.; Lindvall, F. E., folkskol-lärare; Stendahl, Greta, flickskollärarinna.

Rektor.

Öje, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), st. Söder 47 73, måndagar 2—3 och torsdagar 9—10.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	2
Ord. lärarinnor	2
E. o. lärare	5
E. o. lärarinnor	7
Timlärare i läs- och skrivämnen	5
Timlärare i övningsämnen	40

Såa lärare och lärarinnor 61

Högre folkskolan för handelsundervisning.

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1922 inalles 22 avdelningar, av vilka 8 äro förlagda till Klara, 5 till Matteus, 7 till Sofia och 2 till Maria folkskola. Sammanlagda antalet elever är 560.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Holmblad, D., grosshandlare, ordf.; Nyberg, J., lektor vid handelshögskolan; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Wetterlind, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: Ameln, Chr. G., grosshandlare; Andrén, J. C., specerihandlare; Gråde, A., rektor; Månsson, Gertrud K., fröken, stadsfullm.

Rektor.

Ehlin, E. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara södra kyrkogata 15, C., st. Norr 284 20, måndagar och torsdagar 2—3.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	5
Ord. lärarinnor	3
E. o. lärare	11
E. o. lärarinnor	4
Timlärare i läs- och skrivämnen	30
Timlärare i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 63

Högre folkskolan för teknisk utbildning.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1922 7 avdelningar, av vilka 4 äro förlagda till Engelbrekts och 3 till Maria folkskolas byggnader. Antalet elever utgör tillsammans 168.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Almström, K. W., disponent; Hultman, G. H., civilingenjör, stadsfullm., ordf.; Höggqvist, B. H. F., fabrikör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: Carlson, O. B., civilingenjör; Fridenburg, R. A., verkmästare; Myrtin, S. M., civilingenjör; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 63, Ö., st. Norr 284 14, tisdagar 12,15—12,45 och torsdagar 1,45—2,15 samt å överlärarexpeditionen i Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö., efter föregående överenskommelse per telefon.

Lärare.

Ord. lärare	2
E. o. lärare	6
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	15
Timlärare i övningsämnen	2

S:a lärare 25

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1922 12 avdelningar, av vilka 7 äro förlagda till Adolf Fredriks, 3 till Katarina norra och 2 till Maria folkskola (vid Ringvägen). Antalet elever utgör inalles 316.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Ramstedt,

Eva J. A., lektor, vice ordf.; Schager, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna; Widerström, Karolina O., prakt. läkare, ordf.

Suppleanter: Bergstrand, Anna-Brita, lärarinna; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.; Quint, Stina, redaktör; Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru.

Rektor.

Aspman, Maria E.; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång E), Va., st. Vasa 32 67, tisdagar 3—3,30, onsdagar 2—3 och fredagar 8,30—9 f. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärarinnor	2
E. o. lärarinnor	9
Timlärare i läs- och skrivämnen	11
Timlärare i övningsämnen	20

S:a lärarinnor 42

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis bekostade folkskolor vid barnavårdsnämndens barnhem nr 4 i Spånga församling i Stockholms län samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bostorp i Gryts och Hultings församlingar i Södermanlands län. Genom kungl. brev d. 6 juni 1914 har jämväl skolan vid Sättra barnkoloni ställts under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Varje skolområde utgör ett eller flera överlärdistrikt, varjämte i vissa fall överlärdistrikt helt eller delvis omfatta två skolområden. Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande av folkskolinspektören på överlärares förslag tillsatta tillsyningslärare. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan numera även kvinna förordnas. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud jämte överlärarna utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju årsklasser. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass. Lärjungarna i varje klass fördelas i

FD. parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio samt i folkskolans övriga klasser och dess högre avdelning icke uppgå till mer än fyrtio. I årsklasserna 1—3 och, då så anses fördelaktigt, även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i regel behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår härterminen 1922 till inalles 1,085 med tillsammans 32,923 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se ovan, sid. 193, och beträffande fortsättnings- och ersättningskolorna se nedan, sid. 198.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede, Älvsjö och Bällstalunds folkskolor. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sex årsklasser.

För enskilda barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna tillgodogöra sig vanlig klassundervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning. Ett antal med lungtuberkulos behäftade skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). En särskild klass för synsvaga barn finnes anordnad i Adolf Fredriks folkskola.

Bespisning av fattiga skolbarn på församlingars, donationers och enskildas bekostnad har sedan länge förekommit i folkskolan. Tills år 1909 har den dock i regel omfattat blott middagsspisning. Genom anslag dels av stadsfullmäktige, dels av församlingarna samt med andra medel har därefter även frukostbespisning kunnat anordnas. Stadsfullmäktige hava den 29 december 1915 fastställt nya bestämmelser ang. bespisningen, enligt vilka det tillkommer direktionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet av vilka barn äro i behov av skolbespisning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoleledningen, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de

arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916.

Undervisning i huslig ekonomi började meddelas första gången 1869, då ett försök gjordes i Storkyrkoförsamlingens folkskola i samband med tillagning av mat åt fattiga skolbarn. Följande år gjordes liknande försök i Hedvig Eleonora och Maria församlingar. Utgifterna bestredes av församlingarna och enskilda. Verksamheten utvecklades raskt och flera församlingar inrättade särskilda skolkök. År 1899 utfärdade direktionen ett »reglemente för Stockholms folkskolors skolkök». Lärarinnornas avlönning bekostas av direktionen, som emellertid erhåller statsbidrag därtill. I undervisningen deltaga flickor ur sjunde och åttonde klasserna samt från hjälpklassernas femte och sjätte årsklasser.

Under 1860-talet anlades tvenne skolträdgårdar för Maria och Katarina församlingars skolor; dessas verksamhet nedlades emellertid åter på 1870-talet, och först 1907 kom åter en skolträdgård till stånd, men då i större skala och mer planmässigt ordnad, och våren 1910 tillkom ytterligare en. Den förra, södra trädgården, är belägen vid Stora Blecktornet och den senare, norra trädgården, vid Solnavägen. Trädgårdarna, som skötas av barnen under lärares ledning, leverera årligen tusentals exemplar av växter för undervisningen i skolorna. Vid sidan av det praktiska arbetet meddelas ungefär en timme i veckan teoretisk undervisning i trädgårdsskötsel. I södra trädgården har uppförts ett växthus, från vilket även under den kallare årstiden tillhandahållas blommande växter för teckningsundervisningen i folkskolorna. I växthuset odlas även krukväxter, som vid lämplig storlek kostnadsfritt eller mot ringa avgift utdelas till folkskolebarnen. Skolträdgårdar finnas även vid flera skolor såväl i den egentliga staden som i Brännkyrka och Bromma församlingar.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 2 à 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda 13 fackutbildade gymnastiklärarinnor. Vid skolorna äro anställda särskilda lekledare för att ordna barnens friluftss lekar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava upplåtits i parker i skilda delar av staden. I de flesta av skolhusen i den egentliga staden äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i Stockholms stads sim- och badinrättning (se sid. 79). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i vissa skolor anordnad obligatorisk simundervisning för elever i folkskolans femte klass.

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumentalmusik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivit på enskild väg anskaffade.

År 1907 grundades lärarbibliotek vid de olika folkskolorna. Dessa bibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1922 anslagit 10,000 kr., äro i allmänhet inrymda i de skolhus, där överlärarna hava sina expeditioner, och uppdelade i en referensavdelning med uppslagsböcker för studier på platsen och en låneavdelning för hemlån. Biblioteken omfattade den 31 dec. 1921 inalles 16,174 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd sammanhängande föreläsningkurser (jfr sid. 273) och utdelas kommunala resestipendier. Dessutom beredes varje år tillfälle för fyra lärare att deltaga i de av centralförbundet för nykterhetsundervisning anordnade sociala och hygieniska sommarkurserna.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1922 anslagit 36,100 kr. Deras sammanlagda bokantal uppgick den 31 dec. 1921 till 57,017 band. För de särskilda bibliotekens bokbestånd den 31 dec. 1921 redogöres nedan under de olika skolorna. Genom anordnande under vintern av s. k. »läsaftnar» i skolorna har man berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903 med ändringar den 8 dec. 1911, 31 maj 1919 och 15 juni 1921. Instruktion för överlärare den 7 mars 1911. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektörer i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnena vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändring den 20 febr. 1922. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor i Brännkyrka och Bromma församlingar, antagna av stadsfullmäktige den 15 juni 1921. Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggs pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms folkskolor och högre folkskolor ävensom för småskollärarinnor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1922. För folkskolorna: utgifter 12,389,785¹⁾ kr., inkomster 4,701,200 (därav 4,638,000 kr. statsbidrag); för folkskolelokalerna:

utgifter 3,096,578: 84 kr. (därav 127,275 kr. till ny- och ombyggnader), inkomster 197,400 kr. *Avlöningar m. m.* (enligt 1921 års löne-reglering).

Överlärare. 19 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggs-lön 3,000 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem års tjänstgöring.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 211 lärare och 774 lärarinnor samt 30 småskollärarinnor. Storkyrkoförsamlingen¹⁾: 4 lärare, 12 lärarinnor. Klara församling: 5 lärare, 15 lärarinnor. Kungsholms församling: 24 lärare, 103 lärarinnor. Adolf Fredriks församling: 14 lärare, 62 lärarinnor. Gustav Vasa församling: 8 lärare, 26 lärarinnor. Matteus församling: 11 lärare, 42 lärarinnor. Jakobs församling: 5 lärare, 16 lärarinnor. Johannes församling: 8 lärare, 35 lärarinnor. Engelbrekts församling: 12 lärare, 46 lärarinnor. Hedvig Eleonora församling: 3 lärare, 16 lärarinnor. Oscars församling: 6 lärare, 22 lärarinnor. Katarina församling: 23 lärare, 93 lärarinnor. Sofia församling: 15 lärare, 55 lärarinnor. Maria församling: 30 lärare, 114 lärarinnor. Brännkyrka församling: 33 lärare, 95 lärarinnor samt 23 småskollärarinnor. Bromma församling: 10 lärare, 22 lärarinnor och 7 småskollärarinnor. — Varje lärare 4,500 kr., varje lärarinna 3,600 kr.; dessutom tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 12 e. o. lärare, var och en 3,600 kr., 84 e. o. lärarinnor, var och en 3,300 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnena. 46 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 17 lärare i teckning, 13 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 41 lärarinnor i huslig ekonomi: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. Två yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnena. E. o. lärare i teckning, e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd och hushållsgöromål samt e. o. lärare i sång och gymnastik: var och en 3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården 76,600 kr. och tandklinikerna 164,470 kr. (se ovan).

¹⁾ De följande uppgifterna ang. lärarpersonalens fördelning å de olika församlingarna äro hämtade ur stadens stat för år 1922. På grund av vakanser o. d. överensstämma siffrorna ej fullständigt med de nedan under de olika skolorna lämnade uppgifterna.

FD. mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare och lärarinnor i metall-, trä- och pappslöjd, tillsammans: 153,000 kr. Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 14 000 kr. Lektledare, tillsammans: 8,300 kr.

Särskild undervisning: 42,500 kr. Undervisning i kvinnlig hygien: 600 kr.

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 25 vaktmästare¹⁾: lönegrupp 7. 19 värmeledningsskötare²⁾: lönegrupp 7. 19 baderskor: lönegrupp 2. En extra baderska (för samtliga skolor): 1,650 kr. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

Från och med höstterminen 1920 hava jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 upprättats obligatoriska fortsättningsskolor i enlighet med bestämmelserna i kungl. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918.

Kursen i fortsättningsskolan skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels och företrädesvis av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro tillsvidare upprättade följande utbildningslinjer:

För gossar: fortsättningsskola för 1) järnmanufaktur 2) träindustri 3) elektroteknik 4) grafisk industri 5) handel 6) musik 7) allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete 2) sömnadsarbete 3) handel 4) musik 5) allmän utbildning.

Antalet lärjungar utgör vårterminen 1922 tillsammans 2,826, därav i de yrkesbestämda fortsättningsskolorna 1,931 och i de allmänna 895. Lärjungarna äro fördelade på 124 avdelningar, förlagda till de särskilda folkskolorna (se nedan).³⁾

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men

¹⁾ Av dessa äro 3 vaktmästare vid Brännkyrka och Bromma folkskolor tillika värmelednings-skötare.

²⁾ Därav en gemensam för samtliga skolor.

³⁾ Fördelningen av fortsättningsskolornas elever på folkskolorna har bestämts med hänsyn till lämpligheten av de särskilda utbildningslinjernas gruppering på vissa skolor, ej med hänsyn till antalet fortsättningsskolpliktiga inom varje skolas område.

av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava från och med höstterminen 1920 upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föresom på grund av bristande fattningsförmåga eller skrifter. Antalet lärjungar utgör vårterminen 1922 tillsammans 203, fördelade på 12 avdelningar.

Författningar. K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 med ändringar den 8 april 1921. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 3 mars 1921.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 142,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under omkring 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 17 undervisningsavdelningar med 505 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22, *St.*, med 13 klassrum, den andra vid Skärgårdsgatan 6, *St.*, med 6 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 2,409 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 883 band.

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, *St.*

Widner, N., past. prim., kyrkoherde, självskr. o r d f.; ***Brandel, R. A.**, komminister; **Creutz, J. W.**, assuransdirektör; ***Hellström, L. G.**, grosshandlare; ***Henriksson, P.**, boktryckare; **Johansson, B. G.**, roteman; ***Lund, C. J.**, skrädderiåldkare, stadsfullm., vice ordf.; **Mörner, f. Murray, A. M.** (Alma), lärarinna; **Thurnell, K. J. A.** J:son, stuveriförman.

Suppleanter: **Nilsson, A. F. L.**, bankvaktmästare; **Dahlström, K. W.**, skräddarmästare; **Axelsson, Lilly M.**, fröken; **Pettersson, f. Johansson, Ida A. O.**, fru.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V.; st. Söder 3 08.

Överlärare.

Karlsson, L. V.; st. Norr 142 70; träffas å exp. Svartmangatan 22, *St.*, alla undervisningsdagar 7,45—8.30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	4
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	11
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 26

Vaktmästare (7).

Jansson, V. E.

En *baderska* (2).**Klara församlings folkskola.**

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 22 undervisningsavdelningar med 646 skolbarn. Skolan är inrymd i nya skolhuset vid Klara södra kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 30 klassrum förutom ett antal rum för speciella skoländamål ävensom gymnastiksal, badavdelning och skolkök samt bostadslägenhet för överlärare, vaktmästare och värmeledningsskötare. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 2,832 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,025 band.

Till Klara folkskola äro vidare förlagda 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 138 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 8 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Klara östra kyrkogata 8, C.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf.;

*Dahlén, G. S., tandläkare; *Ehlin, E. E.,

rektor; Magnusson, A. E., byggmästare, stads-

fullm., vice ordf. och kassör; Ståhlberg, J.

A. A., zinketsare; Törnberg, A. O. Oson, för-

ste reparatör, stadsfullm.; *Widerström, Ka-

rolina O., prakt. läkare.

Sekreterare.

Romare, P. B.; st. Österm. 10 57.

Överlärare.

Lindskog, F.; st. Norr 193 07; träffas å exp. Klara södra kyrkogata 13 & 15, C., alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5

Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 15

Lärare i övningsämnen 1

Lärarinnor i övningsämnen 7

S:a lärare och lärarinnor 28

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En *värmeledningsskötare* (7), en *baderska* (2).**Kungsholms församlings folkskola.**

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 133 undervisningsavdelningar med tillsammans 4,143 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Mariebergsgatan 34, C., med 88 klassrum, den andra vid Hantverkaregatan 17, C., med 12 klassrum. Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 92, C., två skolkök och en bespisningsanstalt. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 4,810

band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,215 band.

Vid Kungsholmens folkskola finnas vidare 13 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 297 elever samt en avdelning av ersättningsklassen med 9 elever.

Till skolan äro dessutom förlagda 3 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Parmmätaregatan 3, C.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf.;

Davidson, J. A. L., komminister, vice ordf.;

Eén, O. B. L., verkmästare; *Hermansson, K.

T. E., vaktmästare; Holm, J. A., metallarbetare;

*Karlsson, A. P., järnarbetare; *Larsson, J. A.

C., förman; *Seedoff, A. M. A., fabriksförval-

tare, kassör; Åström, A. E., undervisningsråd.

Suppleanter: Wingborg, F. A., redaktör;

*Magnusson, E. J. S., metallarbetare; *Widsjö,

f. Widström, Ellen B., fru; Lagerqvist, A. V.,

faktor.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E.; st. Norr 235 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; st. Kungsh. 3 04; träffas å exp.

Mariebergsgatan 34, n. b., C., alla läsdagar

7,30—8,30 f. m., alla läsdagar utom onsdagar

och lördagar 5,45—6,15 e. m. samt måndagar

och torsdagar 1—3 e. m., st. Norr 193 04,

och därjämte å exp. Hantverkaregatan 17, C.,

onsdagar 11,30—11,40 f. m. samt lördagar

1—1,30 e. m., st. Norr 107 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 22

Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 99

E. o. lärare i läs- och skrivämnen 3

E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 10

Lärare i övningsämnen 6

Lärarinnor i övningsämnen 23

S:a lärare och lärarinnor 163

Vaktmästare (7).

Zallhagen, K. E.

Två *värmeledningsskötare* (7), två *baderskor* (2).**Adolf Fredriks församlings folkskola.**

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérgatan 44—46, Va., och en vid Saltmätaregatan 2, Va.

Folkskolhuset vid Tegnérgatan 44—46 har 65 klassrum, skolhuset vid Saltmätaregatan 2 12 klassrum. Skolan räknar vårterminen 1922 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,334 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 3,788 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 928 band.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 11 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 266 elever.

FD. I skolhuset äro dessutom inrymda 10 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 30, Va.

Hasselrot, C. R., kyrkoherde, självskr. ordf.;
***Asplund**, Olga H., folkskollärarinna; **Gagner**, H. Marie-Louise Ch., seminarielektor; ***Granberg**, K. G., bokbindare; **Johannesson**, E. A. V., justerare; **Rosenberg**, J. O., f. d. professor, vice ordf.; **Rudner**, A. E., möbelsnickare; ***Sternér**, J. L., överlärare; ***Svensson**, F. L., prakt. läkare.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D.; rt. 29 90.

Överlärare.

Sternér, J. L.; träffas å exp. Tegnérsgatan 44-46, Va., st. Norr 169 14, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. ävensom måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m. samt å exp. Saltmätaregatan 2, Va., st. Norr 169 16, lördagar kl. 12 middag.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	13
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	59
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	18

S:a lärare och lärarinnor 102

Vaktmästare (7).

Gustafson, E. G.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar vårterminen 1922 35 skolvärdingar med tillsammans 1,158 barn, därav 9 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter 12,30 eller 1,15. Skolhuset har 26 klassrum. Den 31 dec. 1921 funnos i skolbiblioteket 2,384 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,005 band.

Till Gustav Vasa folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningskolan med tillsammans 134 elever samt 2 avdelningar av ersättningskolan med tillsammans 60 elever.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, Va.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, självskr. ordf.;
Dalström, J. J., f. d. överlärare; **Engvist**, C. E., postvaktmästare; ***Francke**, Cecilia, f. d. folkskollärarinna; **Hallström**, K. L. F., snickare; ***Köpper**, E. H., ciselör; ***Lundbergh**, G. H., grosshandlare, vice ordf.; ***Löfgren**, A., sekreterare; **Rudberg**, T. A., lektor.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., frih.; st. Norr 193 00.

Överlärare.

Andrén, O.; st. Norr 193 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen m. m. 26	26
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 51

Vaktmästare (7).

Pettersson, E. V.

En värmeledningsskötare (7).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 53 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,725 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 49 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 3,689 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 961 band.

Vid Matteus folkskola finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningskolan med tillsammans 85 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

Berglund, A. A. T., kyrkoherde, självskr. ordf.;
Ahlberg, K. J., direktör; ***Carli**, E. J., överlärare, vice ordf.; ***Danielsson**, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.; **Ferm**, A. V., snickare; **Forsell**, J. A. Sson, expeditionsförare, kassör; ***Wessman**, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Suppleanter: ***Norén**, G. E., läroverksadjunkt; ***Eriksson**, E. G., pianoarbetare; **Wollert**, E. A., förrådsförmän; **Kampf**, A. F., snickare; **Larsson**, E. A., chaufför; ***Ahlin**, Hj., förrådsföreltare.

Sekreterare.

Edman, P. V.; rt. 737 04.

Överlärare.

Carli, E. J.; st. Norr 180 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18 n. b., Va., varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	42
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 63

Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 67 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,072 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, C., med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 53, Va., med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan, Va., med 12 klassrum och en å Skeppsholmen, Ö.Dj., med 1 klassrum. Tre avdelningar undervisas i skolhuset Valhallavägen 63, Ö. Den 31 dec. 1921 omfattade skolbiblioteket i Johannes folkskola 2,862 band och skolbiblioteket i Jakobs folkskola 1,220 band. Johannes folkskolas lärarbibliotek omfattade vid samma tid 965 band och Jakobs 649 band.

Till Johannes folkskola äro vidare förlagda 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 104 elever och en avdelning av ersättningsskolan med 29 elever.

Jakobs församlings folkskola.*Församlingens skolråd.*

Jakobsgratan 4, C.

Jonsson, G. A., vice pastor, självskr. ordf.; Bäckström, J. W., grosshandlare, vice ordf.; Hedin, Clara C. H., fröken; *Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; *Sebardt, Elisabeth, fröken; Sjögren, J. O., direktör.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A.; t. Brevik 77.

Överlärare.

Wassberg, A. (t. o. m. ³⁰/6 1922); st. Norr 193 06; träffas å exp. Roslagsgatan 53, n. b., Va., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m. och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., st. Norr 169 15, fredagar kl. 1,30—2 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 16
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 2
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 2

Så lärare och lärarinnor 27

Johannes församlings folkskola.*Församlingens skolråd.*

Kammakargatan 12, Va.

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ordf.; Alfvén, K. A., prakt. läkare; Hjorth, J. E., direktör,

vice ordf.; *Johansson, K., möbelsnickare; *Lignell, E., komminister; Nilsson, M. G., möbelsnickare; *Wassberg, A., överlärare.

Suppleanter: *Edsman, J. E., pastorsadjunkt; *Eklund, K., tjänsteman; Kruse, Ellen C. Ch., skolföreståndarinna; Lindgren, K. J. Oson, snickare; Nyblom, A., folkskollärare; *Söhr, O., vaktmästare.

Sekreterare.

Engellau, I. L.; rt. 97 49.

Överlärare.

Wassberg, A. (se Jakobs förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 35
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 3
Lärarinnor i övningsämnen 11

Så lärare och lärarinnor 60

Vaktmästare (7).

Ek, N. A. (Johannes folkskola); Söhr, O. (Jakobs folkskola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 67, Ö.

Lindhagen, L. T., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Berg, J. Hj., undervisningsråd, vice ordf., kassör; Branzell, A., överlärare; Carlsson, J. A., måleriarbetare; Gunnarsson, f. Hoppe, Laila S. E., fil. kand., lärarinna; *Lindblom, K. A., rektor; *Westermark, F. J. E., f. d. professor.

Suppleanter: *Fagerström, J., byggmästare; Janzon, E. J. (Emy), folkskollärarinna; Larsson, L. O., tf. utmättningsman; Holge, C. F., teol. kand., läroverkslärare; *Berg, Hildegun K. E., lärarinna; *Lundmark, C. T., handlande.

Sekreterare.

Åkerman, G. A.; rt. 105 94.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Folkskolan räknar vårterminen 1922 inalles 48 undervisningsavdelningar med 1,341 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 63, Ö., och har 60 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 3,297 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 945 band.

Vid Engelbrekts folkskola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 67 elever samt en avdelning av ersättningsskolan med 16 elever.

FD.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Branzell, A.; st. Norr 110 29; träffas å exp. Valhallavägen 63, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m. samt tisdagar i skolan vid Värtan 12,45—1,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	38
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 63

Vaktmästare (7).

Hagberg, A. S.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknar vårterminen 1922 inalles 14 undervisningsavdelningar med 395 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och har 11 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 1,078 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 490 band.

Överlärare.

Branzell, A.; st. Norr 68 13; träffas å exp. tisdagar 12,45—1,15 e. m. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	2
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	12
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	3

S:a lärare och lärarinnor 19

Vaktmästare (7)

Åström, P.

En baderska (2).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskolor.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tillsvideare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö.Dj., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö.Dj., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolhusen räknä vårterminen 1922 inalles 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,411 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 30 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 13 klassrum och Djurgårdens skolas 7

klassrum. Hedvig Eleonora och Oscars församlingars skolbibliotek omfattade den 31 dec. 1921 3,287 band och lärarbiblioteket 910 band.

Till Hedvig Eleonora folkskola äro vidare förlagda 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 71 elever.

Hedvig Eleonora församlingens folkskola.*Församlingens skolråd.*

Jungfrugatan 7 B, Ö.

Källander, A. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Fähræus, G. R.**, rektor, vice ordf.; **Hedman, C. E.**, snickeriarbetare; **Hellström, f.** Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru; **Larsson, C. F.**, direktör, kassör; **Nordgren, R. E.**, överläkare; **Nylund, S. J.**, undervisningsråd; **Quint, Stina**, redaktör; **Schultén, O. W.**, grosshandlare.

Sekreterare.

Holmström, G. S.; rt. 216 22.

Överlärare.

Stålfelt, P. E.; st. Norr 192 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö.Dj., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1,30—2 e. m. samt i Djurgårdens folkskola fredagar 12,45—1,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	16
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 25

Oscars församlingens folkskola.*Församlingens skolråd.*

Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Alexanderson, A.** Sophie-Louise, lärarinna; **Gezelius, A.**, apotekare; **Göranson, J. F.**, byggmästare; **Melander, A. I.**, brädgårdsarbetare; **Sandberg, K. L. E.**, undervisningsråd; **Wennerholm, O. T. H.**, vice häradsbövding, vice ordf. och kassör.

Sekreterare.

Törnell, E. R.; rt. 770 68.

Överlärare.

Stålfelt, P. E. (se Hedvig Eleonora församlingens folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	22
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 36

Vaktmästare (7).

Westrén, S. J. E. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Högbergsgatan 15, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, självskr. ordf.;
Andersson, E. T., bryggeriarbetare, stadsfullm.;
Brate, E., lektor, vice ordf.;
Danielson, H., folkskollärare; **Eriksson**, K. A. R., möbelsnickare;
***Gyberg**, P. J., pastoratsadjunkt;
***Johansson**, C. M., tjänsteman; **Lund**, f. Lindqvist, Elin E. S., fru;
***Lundberg**, Ester H. A., fröken, kassör;
***Thunell**, J. W., byggmästare;
***Zetterlund**, C. R., kontorschef.

Sekreterare.

Lundwall, S. A.; st. Söder 12 12.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 45 undervisningsavdelningar med 1,405 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 2,606 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 946 band.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 141 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 3 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Lange, O.; st. Söder 135 05; träffas å exp. Tjärhovsgatan 15, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 8
 Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . 35¹⁾
 E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . 3
 Lärare i övningsämnen 1
 Lärarinnor i övningsämnen 6

S:a lärare och lärarinnor 53¹⁾**Vaktmästare (7).**

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2), en portvakt (900 kr.).

¹⁾ Därav en med tjänstgöring som föreståndarinna vid barnavårdsnämndens barnhem vid Stora Blecktornet.

Katarina södra överlärardistrikt.

FD.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 75 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,445 skolbarn. Skolan är belägen vid Värmdögatan 2, Sö., och är fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 16 klassrum och nya skolhuset med 47 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 5,425 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,013 band.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 182 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 54 elever.

Överlärare.

Bergh, A.; st. Söder 302 09; träffas å exp. Värmdögatan 2, Sö., nya skolhuset, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 15
 Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . 56
 E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . 6
 Lärare i övningsämnen 3
 Lärarinnor i övningsämnen 16

S:a lärare och lärarinnor 96

Vaktmästare (7).

Erikson, F. V.; Dahlberg, E. R.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, Sö., räknar vårterminen 1922 inalles 71 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,079 barn och innehåller 70 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 3,527 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 556 band.

Till Sofia folkskola äro vidare förlagda 12 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 287 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 20 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 10 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Borgmästaregatan 11, Sö.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm., självskr. ordf.;
***Adamson**, J. R., ingenjör, kassör;
***Höijer**, E. J., byråchef; ***Johansson**, K. V., filare;
***Jönsson**, O. J., tunnbindare; **Lundborg**, K. O. N., folkskollärare, stadsfullm.; **Pålsson**, E. A. V., möbelsnickare; **Wihlander**, A. G., överlärare, vice ordf.; **Ölund**, T. F., tjänsteman.

FD.

Sekreterare.

Wibelius, O. G. S.; rt. 788 32.

Överlärare.

Wihlander, A. G.: st. Söder 313 38; träffas å exp. Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	55
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	20

S:a lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (7), en bader-ska (2).

Maria församlings folkskolor.

Maria församling bildar fr. o. m. den 1 juli 1921 två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Eklund, K. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Andersson**, C. W., maskinarbetare; ***Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor, vice ordf.; ***Edberg**, Ingrid M., lärarinna; **Eriksson**, B., korrekturläsare; **Lidman**, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; ***Molin**, O. E., fil. d.r., pastoratsadjunkt; **Rissén**, Hj. R., tulltjänsteman, stadsfullm.; **Rosengrén**, C. O. L., grosshandlare, kassör; ***Rydén**, O. B., lärare vid högre folkskolan; ***Wickberg**, Th. W., tulltjänsteman.

Sekreterare.

Masreliez, K. V.; rt. 96 69.

Maria överlärardistrikt.

Maria folkskola räknar vårterminen 1922 inalles 98 undervisningsavdelningar med tillsammans 3,060 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, Sö., med 59 klassrum och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, Sö., med 26 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 5,908 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,446 band.

Vid Maria folkskola finnas vidare 14 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 318 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 40 elever.

Dessutom äro här inrymda 7 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Vakant, *tjff.* **Runö**, J. O.; st. Söder 302 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m. och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., st. Söder 135 06, onsdagar 10,30—11 f. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	19
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	72
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	7
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	20

S:a lärare och lärarinnor 124

Vaktmästare (7).

Sävelin, P. J. (skolan vid Ringvägen); **Regnström**, C. A. (skolan vid Timmermansgatan).

En värmeledningsskötare (7), två bader-skor (2).

Högalids överlärardistrikt.

Högalids folkskola räknar vårterminen 1922 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,772 barn. Skolhuset, som blev färdigt att tagas i bruk höstterminen 1921, är beläget vid Reimersholmogatan 4, Sö., och innehåller 50 klassrum. Dessutom finnas lokaler för en friluftsskola med plats för 25 bröstklena barn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 1,567 band och skolans lärarbibliotek vid samma tid 296 band.

Till Högalids folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 89 elever och en avdelning av ersättningsskolan med 23 elever.

I skolhuset finnes dessutom en avdelning av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Steenberg, K.; st. Söder 45 70; träffas å skolans exp. Reimersholmogatan 4, Sö., alla läsdagar kl. 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar kl. 1,15—2 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	42
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	8
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 79

*Vaktmästare (7).***Carlsson**, E. J.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka bildar från den 1 juli 1918 fyra överlärardistrikt, *Enskede*, *Älvsjö*, *Liljeholmens* och *Blommensbergsdistrikten*.

Församlingens skolråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, självskr. ordf.;
***Andersson**, P., folkskollärare; ***Granlund**, S. J. R. W., kamrerare; **Gäbel**, M., disponent, kassör; ***Hindersson**, f. Johnsson, T. Maria, folkskollärarinna; **Lantz**, W. G. G:son, tulltjänsteman; **Lindberg**, J. A., hallbiträde; ***Nilsson**, H. S., faktor; **Sandberg**, C. A. J:son, förman; ***Wallin**, J. A., roteuppbördsman, vice ordf.; **Åhrberg**, F. A. L., typograf.

Suppleanter: **Sillén**, K. H., förbundssekreterare; **Dahlman**, C. J., skomakare; **Wiberg**, f. Lundberg, Ingrid V., fru; **Bergqvist**, J. A., folkskollärare; **Sandberg**, S. O., arrendator.

Sekreterare.

Öström, J. N. H.; t. Liljeholmen 3 89.

Enskede överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Enskede och Gubbängen, vilka vårterminen 1922 räkna 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,046 skolbarn. Nytt skolhus uppfördes i Enskede under åren 1914—1915. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1921 1,353 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 377 band.

Till Enskede folkskola äro vidare förlagda 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 67 elever.

Dessutom finnas här 3 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enskede folkskola alla läsdagar kl. 7,45—8,30 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar kl. 1,30—2 e. m.; t. Enskede 10 62.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	25
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	9

Så lärare och lärarinnor 54

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan), Örby, Långbrodal och Södertörn, vilka vårterminen 1922 räkna 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,198 skolbarn. I Örby och Långbrodal äro nya skolhus uppförda under åren 1914 och 1915. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1921 1,444 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 332 band.

Vid Örby skola finnas vidare 1 och vid Långbrodal 2 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 62 elever.

Överlärare.

Granér, C. T.; träffas å exp. i kyrkskolan alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., t. Örby 1 27; i skolan i Långbrodal måndagar 1,45—2,15 e. m., t. Älvsjö 5 56; i skolan i Örby torsdagar 1,45—2,15 e. m., t. Örby 25.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	21
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	12
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	5

Så lärare och lärarinnor 51

Vaktmästare och värmeledningsskötare (7).

Andersson, Th. (Örby skola); **Olofsson**, C. J. (Långbrodals skola).

En baderska (2), en extra baderska.

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs¹⁾, Johannisdals och Sättra skolor, vilka vårterminen 1922 räkna 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,398 skolbarn. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1921 1,742 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 562 band.

Vid Blommensbergs folkskola finnas dessutom 9 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 170 elever.

Överlärare.

Wahlström, A. Th.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m., t. Gröndal 65.

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 30 juni 1919 och den 1 april 1920 anslagit medel för uppförande av ny skolbyggnad vid Blommensberg. Byggnaden skall tagas i bruk fr. o. m. hösten 1922.

FD.*Lärare och lärarinnor.*

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	23
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	6
Småskollärarinnor	8
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 52

*Vaktmästare (7).***Hellman, O. Hj.** (Blommensbergs skola).

En värmelednings-skötare (7), en extra baderska.

Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Liljeholmens, Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1922 räkna 52 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,614 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1921 1,367 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 246 band.

Till Liljeholmens folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 131 elever.

Överlärare.

Kjellberg, A. G.; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., ävensom måndagar och torsdagar 1,45—2,15 e. m., t. Liljeholmen 401, samt därjämte i skolhuset vid Liljeholmen tisdagar 1,45—2,15 e. m., t. Liljeholmen 481.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	26
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	10
Småskollärarinnor	7
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 63

*Vaktmästare (7).***Olsson, P. O.**

En värmelednings-skötare (7), en extra vaktmästare, en baderska (2).

Bromma församlings folkskolor.

Församlingens skolor äro belägna vid Bromma kyrka, i Bällstalund, Alvik och å Lilla Essingen, den senare i förhyrd lokal. Å Stora Essingen upprättades vid 1917 års början en provisorisk skola, omfattande de två lägsta klasserna. I dessa skolor undervisas vårterminen 1922 inalles 1,181 barn, fördelade på 45 undervisningsavdelningar. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1921 1,789 band (varav i kyrkskolan 390, i Bällstalund 544, i Alvik 682 och å Lilla Essingen 173). Skolans lärarbibliotek omfattade vid

samma tid 370 band (varav 140 i Bällstalund och 230 i Alvik).

Vid Bromma folkskolor finnas dessutom 6 avdelningar av fortsättningsskolan (4 i Bällstalund och 2 i Alvik) med tillsammans 110 elever.

Församlingens skolråd.

Svensson, M. Th. K., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Bergstedt, P.**, ingenjör, stadsfullm., kassör; ***Eriksson, A. G.**, järnarbete; **Hedvall, A. G.**, folkskollärare, vice ordf.; **Jonsson, O. J.**, lokalföreståndare; ***Lindkvist, F. S.**, timmerman; ***Wickman, f.** Johansson, Laura K., fru.

Suppleanter: ***Winberg, E. G.**, stenhuggare; ***Sandström, A. T. V.**, överlärare; **Andersson, A. J.**, expeditionsvakt; **Fahlstedt, H. J.** Carolina, skolföreståndarinna.

*Sekreterare.***Larsson, L. Hj.;** t. Ulvsunda 10.*Överlärare.*

Sandström, A. T. V.; träffas å exp. i Alviks skola alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,15—2,15 e. m., t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—1 e. m., t. Bromma 22.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	22
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	7
Småskollärarinnor	7

S:a lärare och lärarinnor 45

*Vaktmästare och värmelednings-skötare (7).***Rydhammar, C. O.** (Bällstalunds skola).*Vaktmästare (7).***Johansson, J. A.** (Alviks skola).

En värmelednings-skötare (7), en baderska (2), en extra baderska.

Barnavårdsnämnden.

Hamngatan 36, C.; telefoner och expeditionstid: se nedan.

Anmälningar om havandeskap, jämlikt lagen om barn utom äktenskap (se nedan), kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, Hamngatan 36, C., å svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer: Trieväldsgård 3, St.; rt. 21 98; st. Norr 29 54; expeditionstid: alla dagar, utom lördagar, 10—12 (15 juni—15 sept. endast måndagar och torsdagar); kommunalhuset, Liljeholmen (för Brännkyrka); t. Liljeholmen 14; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—11.

Enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn skall i varje skoldistrikt finnas en barnavårdsnämnd, vilken det åligger att taga vård om dylika barn under femton år, som vistas inom distriktet. I Stockholm är Stockholms folkskolektion barnavårdsnämnd, men har densamma med få undantag uppdragit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Barnavårdsnämnden utser årligen för de tolv distrikt, vari staden delats, till sitt biträde kretsombud, antingen bland sina egna ledamöter eller ock bland andra män eller kvinnor, vilka nitälska för ungdomens uppfostran. Kretsombuden samt folkskolinspektören äga att närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden och att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Barnavårdsnämndens ledamöter och kretsombud böra hava uppmärksamhet därpå, att barn ej må bliva försummade i sedligt avseende eller vanartas, samt, om sådant förekommer, därom göra anmälan hos nämnden. Sådan anmälan må ock göras av någon statens eller kommunens myndighet eller ock av ämbets- eller tjänsteman, vilken i denna sin egenskap erhållit kännedom om förhållanden, som föranleda till anmälan. Finner barnavårdsnämnden anmält barn vara i sedligt avseende försummat, skall nämnden tilldela dem, vilka det åligger att hava vård om barnet, en allvarlig förmaning att bättre uppfylla sina uppfostringsplikter. Visar barnet vanart, skall nämnden tilldela det en allvarlig varning och, om sådant anses gägneligt, jämväl föreskriva, att barnet skall inom viss tid och i öjaviga vittness närvaro tilldelas lämplig åga. Då barnavårdsnämnden beslutat någon av dessa åtgärder, bör densamma jämväl uppdraga, åt viss person (tillsyningsman) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Nämnden äger att i vissa fall skilja barnet från hemmet att för vård och uppfostran till annan överlämnas. När omhändertaget barn hunnit den ålder och nått den stadga, att det anses kunna i tjänst eller yrke anställas, skall nämnden söka bereda barnet lämplig anställning och tillse, att det erhåller nödig utrustning. Utöver det kalenderår, under vilket barnet fyller sexton år, bör gottgörelse för dess vård och uppfostran i enskilt hem eller barnhem icke utfästas av nämnden. För gottgörelse, som utfästes i strid häremot, äger rätt till ersättning icke rum. Barnavårdsnämnden bör övervaka de barns uppförande och uppfostran, som till enskilt hem eller barnhem av nämnden överlämnats. Angående inspektion av barnhem och skyddshem förordnar konungen. Kostnaderna för sådan inspektion bestridas av statsmedel. Barnavårdsnämnden i Stockholm har för tillgodoseende av barnavården inrättat fem barnhem (se nedan). I dessa omhändertagas också barn, som tidigare

intagits å Stockholms folkskolers skolkarhem, som hösten 1906 upphörde.

Genom lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap har barnavårdsnämndens uppgift blivit väsentligen utvidgad. Nämnda lag stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanens allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behöriigen tillvaratages». Särskilt åligger honom att sörja för, att barnets börd fastställas och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgörande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Ehuru barnavårdsmanenskapet närmast är tänkt såsom ett oavlönat förtroendeuppdrag, åtaget av personligt intresse för modern och barnet, har lagen räknat med nödvändigheten att anställa kommunalt avlönade män eller kvinnor, vilka, efter barnavårdsnämndens för varje särskilt fall meddelade uppdrag, fungera såsom barnavårdsmän. Att befatningen får en sådan mera yrkesmässig karaktär, kan tydligen i större samhällen, särskilt Stockholm med dess inemot ett par tusen utom-äktenskapliga födelser årligen, ej undvikas.

Över barnavårdsmanens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmanen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmanen förda anteckningar och räkenskaper.

Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda åligganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmännen.

För att i övrigt åga tillgång till lämpliga personer att fungera såsom barnavårdsmän, i fall där frivilliga krafter icke stå till förfogande, har nämnden anställt ett antal personer, vilka tänkts skola huvudsakligen ägna sig åt ifrågavarande verksamhet.

Härjämte hava svenska fattigvårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se ovan samt sid. 279) åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga anmälningar om havandeskap, varom förmåles i 14 § av ovannämnda lag, och förklarat sig villiga att, jämte underrättelse till nämnden om skedd anmälan, tillika till barnavårdsman föreslå någon för det särskilda fallet lämplig och villig man eller kvinna, där sådan står byrån till buds.

Utom sina ovan angivna uppgifter har nämnden att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på

FD. domstols begäran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare.

Från och med år 1920 har barnavårdsnämnden fått sitt verksamhetsområde ytterligare utvidgat därigenom, att det nyinrättade skyddshemmet för flickor samt det från fattigvårdsnämnden till folkskolektionen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrubba blivit ställda under dess förvaltning.

Lagar m. m. Lag angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. Lag om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 med ändring den 11 juni 1920. Kungl. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen därå den 23 nov. 1917. Instruktion för kretsombud och tillsyningsmän, antagen av barnavårdsnämnden den 19 januari 1920.

Stat år 1922. Utgifter: 669,600 kr.; inkomster: 106,200 kr. (därav statsbidrag 20,000 kr. och bidrag från fattigvårdsnämnden 43,000 kr.).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Se ovan sid. 190.

Sekreterare och föredragande

(4,000 kr.).

Löfving, K. B. E.; träffas måndagar och fredagar 8,30—9,30 f. m. samt onsdagar 7—8 e. m.; rt. 69 52; st. Norr 46 14.

Barnavårdsnämndens expedition.

Hamngatan 36, C.; telefoner: se nedan; expeditionstid: 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Avd. I (för ärenden rörande vanartade och i sedligt avseende försummade barn); rt. 69 52; st. Norr 46 14.

Sekreterare.

Löfving, K. B. E. (se ovan).

Kontorsskrivare (11).

Brunius, Elin A.

En kontorsskrivare, (7), ett skrivbiträde (4), ett vaktmästarbiträde.

Avd. II (för ärenden rörande barn utom äktenskap); rt. 236 46; st. Norr 190 61.

Inspektör för barnavårdsmännen

(19).

Ström, T. W.; träffas 10—12; rt. 69 24; st. Norr 2 27.

Tjugu barnavårdsmän (11), sju extra barnavårdsmän (3,360—1,680 kr.), en kontorsskrivare (7), två extra biträden, en extra vaktmästare (2,160 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(125 kr.; dessutom 11 kr. för varje undersökning).

Storkyrkoförsamlingen och Klara församling.

Brandel, R. A., fil. d.r., komminister; Prästgatan 18, *St.*; st. Norr 235 50.

Kungsholms församling.

Davidson, J. A. L., komminister; Parmmätaregatan 1, *C.*; st. Kungsh. 1 82.

Adolf Fredriks och Gustav Vasa församlingar.

Lindgren, J., komminister; Karlbergsvägen 7, *Va.*; rt. 170 73; st. Norr 152 14.

Matteus, Jakobs och Johannes församlingar.

Wassberg, A., överlärare; Roslagsgatan 53, *Va.*; rt. 834 53; st. Norr 193 06.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.; Styrmansgatan 33, *Ö.Dj.*; rt. 770 68.

Katarina och Sofia församlingar.

Wærn, C. (Lilli), fröken; Katarina v. kyrkogata 4, *Sö.*; st. Söder 316 25.

Maria församling.

För östra kretsen (öster om Ringvägen): **Lindeberg, E. W.**, komminister; S:t Paulsgatan 10, *Sö.*; st. Söder 7 54.

För västra kretsen (väster om Ringvägen): **Nilsson, N. U.**, pastoratsadjunkt; Hornsgatan 142, *Sö.*; st. Söder 28 24.

Brännkyrka församling.

För 32. roten utom Örby villastad: **Edman, E. A.**, överlärare; Rundvägen 15, Enskede; t. Enskede 8 88.

För 33. roten: **Lindskog, H. J.**, kyrkoherde; Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02.

För 34. roten samt Örby villastad: **Sandberg, C. A. J.**son, förmän; Långbrodal 126, Älvsjö; t. Älvsjö 6 02.

Bromma församling.

Magnusson, K. G., ingenjör; Äppelviken; t. Äppelviken 25.

Barnavårdsnämndens barnhem

nr 1.

Roslagsgatan 57 (Bellevue), Va.; rt. 68 87; st. Norr 203 58.

Detta barnhem, som öppnades den 19 februari 1904, är avsett för icke vanartade flickor och mindre gossar och har 23 platser.

Föreståndarinna (7).

Carlson, Elise.

Läkare

(550 kr.).

Sehardt, C.

En *vaktmästare* (5), två *sköterskor* (2),
en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem

nr 2.

*Södermannagatan 47 (Lilla Blecktor-
net), Sö.; rt. 92 54; st. Söder 305 34.*

Detta barnhem, som öppnades den 5 sep-
tember 1904, är avsett för äldre gossar och
har 26 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Dalborg, M.

Läkare

(325 kr.).

Klingberg, A. F.

En *husmoder* (2,400 kr.), en *vaktmästare*
(7), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem

nr 3.

*Södermannagatan 55 A (Stora Blecktor-
net), Sö.; st. Söder 302 08.*

Detta barnhem, som öppnades år 1906, är
avsett för äldre flickor och har 20 platser.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Lundgren, Anna.

Läkare

(325 kr.).

Nilsson, Ada K.

En *slöjdlärlarinna* (3), en *kokerska* (II a),
ett *biträde* (I d), en *portvakt* (800 kr., bo-
stad, värme och lyse).

Barnavårdsnämndens barnhem

nr 4.

Solhem, Spånga; t. Spånga 518.

Detta barnhem, som öppnades den 1 juli
1918, är avsett för yngre, i sedligt avseende för-
summade eller i mindre grad vanartade gossar
och har 28 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claesson, J. V.

En *husmoder* (1,680 kr.), en *biträdande*
lärlarinna (lön som småskollärarinna), en *vakt-*

mästare (2,160 kr.), en *kokerska* (II a), en
städerska (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem

nr 5.

Eolshäll, Liljeholmen; t. Petersberg 3.

Sedan enligt stadsfullmäktiges beslut den 2
april 1918 alkoholistanstalten Eolshäll under
förutsättning av kungl. maj:ts bifall tillsvidare
upplåtits åt barnavårdsnämnden, samt kungl.
maj:t den 30 augusti samma år återkallat sitt
erkännande av anstalten såsom allmän alkoholist-
anstalt, togs densamma i anspråk av barnavårds-
nämnden den 1 oktober 1918. Fr. o. m. år
1921 har egendomen Eolshäll, enligt stadsfull-
mäktiges beslut den 1 nov. 1920, definitivt över-
flyttats från nykterhetsnämndens till barnavårds-
nämndens förvaltning. Anstalten användes såsom
barnhem för äldre gossar och har 36 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Andersson, B. A.

En *husmoder* (1,680 kr.), en *vaktmästare*
(2,160 kr.), en *trädgårdsmästare* (2,400 kr.),
en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).

**Stockholms stads skyddshem för
gossar å egendomen Skrubba.**

Skrubba, Stockholm 4; t. Skarpnäck 3.

Skyddshemmet vid Skrubba daterar sig
i sitt nuvarande skick från år 1896, då den
vid Tjärhovsgatan förut befintliga uppfostrings-
anstalten för gossar genomgick en fullständig om-
organisation, i det att, sedan alla icke vanartiga
blivit utackorderade eller återlämnade till sina
föräldrar, de återstående blevo flyttade till den för
detta ändamål för ett pris av 55,000 kr. inköpta
egendomen Skrubba i Brännkyrka församling.

Skyddshemmet, som förut under benämningen
»uppfostringsanstalten vid Skrubba» varit förlagt
under fattigvårdsnämnden, har fr. o. m. år 1920
överflyttats till folkskoledirektionen, sedan kungl.
maj:t den 29 aug. 1919 på framställning av stads-
fullmäktige godkänt detsamma som skyddshem
enligt lagen den 13 juni 1902 angående upp-
fostran åt vanartade och i sedligt avseende för-
summade barn. Dess ändamål är att i enlighet
med bestämmelserna i nämnda lag till kristlig
vård och uppfostran mottaga vanartade gossar
från Stockholms stad, vilka enligt beslut av sta-
dens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsan-
stalt överlämnas. Skyddshemmets styrelse, som
utgöres av ordförande och två andra ledamöter
jämta två suppleanter, utses av barnavårdsnäm-
nden för två år i sänder. Styrelsen utser inspek-
tör för skyddshemmet. Detta förestås av en utav
styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen
så väl av gårdens och anstaltens förvaltning som
av gossarnas undervisning och uppfostran, och som

FD. för detta ändamål bör dels själv kunna undervisa i något ämne, dels besitta sådan praktisk erfarenhet i lantmannagöromål, att han kan förestå egendomens jordbruk. Undervisningen i övrigt, densamma som meddelas i folkskolan, besörjes av examinerade folkskollärare jämte yrkeslärare. Anmälan om barns intagande göres skriftligen hos styrelsen och skall vara åtföljd av prästbetyg, skol- och läkarebetyg samt barnavårdsnämndens beslut om dess intagande. Skyddshemmet får mottaga högst 60 gossar.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba den 29 augusti 1919. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse den 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

Stat år 1922. Utgifter: 166,630 kr.; inkomster: 80,600 kr. (därav statsbidrag 12,000 kr.).

Styrelse.

Almén, Gunhild F., lärarinna; **Lund**, J. D., byrådirektör, ordf.; **Neumüller**, O. E., direktör, vice ordf. och inspektör.

Suppleanter: **Molin**, O. E., pastorsadjunkt; **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru.

Protokollsförare och kassaförvaltare.

(275 kr.).

Marcus, Nanny A. —

Föreståndare (19).

Boström, H. H. E.; träffas säkrast 9—10, 12, 30—2.

Predikant

(550 kr.).

Swenson, S. E.

Läkare

(450 kr.).

Hulting, C. G.

Två *ämneslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), sju *yrkeslärare* (8), en *vaktförman* (8), en *husmoder* (6), en *kokerska* (III a), ett *köksbiträde* (I b).

Dessutom för egendomens skötsel en *ladugårdsförman* (2,400 kr.) och två *drängar* (2,100 kr.).

Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs.

Eknäs, *Enköping*; t. *Upplands Vallby* 3.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i

Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Egendomen, som är vackert belägen vid Mälaren, har en areal av omkring 28 har åker och 30 har skog. Enligt det av kungl. maj:t den 7 augusti 1919 fastställda reglementet för skyddshemmet har detta till ändamål att i enlighet med bestämmelserna i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn av den 13 juni 1902 till kristlig vård och uppfostran mottaga vanartade flickor från Stockholms stad, vilka enligt beslut av stadens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsanstalt överlämnas.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av tre ledamöter med två suppleanter. Styrelsen utser för varje kalenderår en inspektör. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen utövas av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 skyddslingar, vilka inom hemmet beredas folkskoleundervisning och tillfälle till övningar i sådant praktiskt arbete, som kan främja deras duglighet för självförsörjning, sedan de lämnat skyddshemmet. De första skyddslingarna intogs den 2 juli 1919.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs den 7 augusti 1919.

Stat år 1922. Utgifter 67,366: 16 kr.; inkomster: 37,700 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styrelse.

Gerdin, E. I., läroverksadjunkt, ordf.; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Quint**, Stina, redaktör, vice ordf., inspektör.

Suppleanter: **Wahlberg**, E. G. M., jordbrukskonsulent; **Hellström**, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.

Sekreterare

(600 kr.).

Löfving, K. B. E.

En *redogörare* (500 kr.).

Föreståndarinna

(3,300 kr.).

Swenson, Neta Ch.

En *folkskollärarinna* (3,000 kr.), en *lärarinna i lantlughushållning* (2,700 kr.), en *lärarinna i hushållsgöromål* (2,400 kr.), en *lärarinna i kvinnlig slöjd* (2,400 kr.).

Dessutom för gårdens skötsel två *jordbruksarbetare*.

Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 43, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i folkskoleledirektionens lokal, Fredsgatan 9, C.

Stadens yrkesskolor (se vidare nedan) sorterade till en början under folkskoleledirektionen, men den 19 nov. 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av kungl. maj:t den 31 dec. 1917.

I samband med undervisningens omläggning i anslutning till kungl. stadgan den 16 sept. 1918 för den kommunala yrkesundervisningen (senare ersatt av ny stadga den 4 nov. 1921) antogs av stadsfullmäktige den 17 dec. 1919 en ny instruktion för yrkesskolenämnden i dess egenskap av lärings- och yrkesskolestyrelse för Stockholm, vilken instruktion därefter, vid den kommunala omorganisationens genomförande, i vissa delar omarbetades. Den blev emellertid ej fastställd av kungl. maj:t, som den 19 mars 1920 endast upphävde instruktionen för yrkesskolenämnden av den 31 dec. 1917 samt gav en särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse, för vars verksamhet k. stadgan för den kommunala yrkesundervisningen sålunda t. v. direkt är normerande.

Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens lärings- och yrkesskolor och att handlägga därmed sammanhängande ärenden, ävensom att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av den kommunala yrkeskoleundervisningen samt handhåva förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av lärings- och yrkesskolornas rektor (se nedan). Förste folkskoleinspektören eller den tjänsteman, som folkskoleledirektionen vid förfall för honom utser, äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Överinseendet över de särskilda lärings- och yrkesskolorna kan styrelsen överlämna åt nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor

minst tre personer, utsedda i den ordning lärings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälans.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolenämnders inseende av en rektor (yrkesskoleledirektören), utsedd av skolöverstyrelsen efter förslag av lärings- och yrkesskolestyrelsen. För att under yrkesskoleledirektören utöva ledningen av vissa skolgrupper äro gruppföreståndare antagna av lärings- och yrkesskolestyrelsen. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolenämnden. Instruktioner för å lärings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med två supplanter.

Uppsikt över lärings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. maj:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. K. kungörelse ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning den 4 nov. 1921. Kungl. brev den 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads lärings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. (Ang. fortsättningsskoleväsendet m. m. se under folkskoleledirektionen.)

Stat år 1922. Utgifter: 731,800 kr.; inkomster: 215,100 kr. (därav 190,000 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.

LyS.

Övriga ledamöter.

- Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se nedan).
 *Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.
 *Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.
 Eklund, J. M., målarmästare.
 Jacobsson, G. L., civilingenjör, direktör.
 Pehrsson, J. P., förtroendeman, stadsfullm.
 *Tengelin, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm.

Sekreterare

(3,000 kr.).

- Robach, E. C.; Fredsgatan 9, C.; rt. 29 30;
 st. Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—
 augusti 1—2.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
 1921 års räkenskaper och förvaltning).

- Linde, N., förtroendeman.
 Rosenius, P., handlande.
 Schreuder, F., fabriksidkare.
Suppleanter:
 Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.
 Wassén, C., disponent.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 43, Sö.; rt. 162 33; st.
 Söder 133 99, Söder 139 33; expediti-
 tids 10—5.

Yrkesskoldirektör

(12,000 kr.).

- Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 43, Sö.;
 rt. 162 33; st. Söder 133 99; mottagningstid:
 tisdagar, torsdagar och fredagar 1—2.

Kassör och bokhållare

(5,700 kr.).

- Lindeberg, A. A. R.; kassakontoret hålles öppet
 10—12 och 1—3.

Platsanskaffningsassistent

(4,200 kr.).

- Heilman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator

(2,820 kr.).

- Lagerqvist, Greta.

Två extra kontorsbiträden (1,980 kr.),
 en extra vaktmästare (2,100 kr.).

Stockholms stads lärings- och yrkes- skolor.

Högbergsgatan 43, Sö.; rt. 162 33; st.
 Söder 133 99, Söder 139 33.

I en i februari 1900 till stadsfullmäktige
 ingiven skrivelse hemställde »Stockholms ar-
 betareförening», att stadsfullmäktige måtte be-

fordra inrättande av yrkesskolor av olika slag.
 Denna framställning blev avslagen vid samman-
 träde i december samma år. Redan vid samma
 tillfälle väcktes emellertid av dåvarande folk-
 skolinspektören C. G. Bergman motion om frågans
 utredande genom en kommitté, vilket också den
 4 mars 1901 blev fullmäktiges beslut. Kommit-
 tén avgav sitt betänkande den 23 februari 1906.
 Detta betänkande remitterades sedan för ytt-
 rande till drätselnämndens första avdelning och
 till folkskoleledningen. Denna senare myn-
 dighet anslöt sig i sitt yttrande till ett av förste
 folkskolinspektören F. von Schéele den 1 april
 1911 avgivet förslag till lösning av yrkesskole-
 frågan, som i mycket avvek från kommitterades,
 och vari organisationen av yrkesskolorna i
 München begagnats som förebild.

Detta förslag följdes i allt väsentligt i stads-
 fullmäktiges beslut den 11 december 1911, en-
 ligt vilket yrkesskolor med kostnadsfri undervis-
 ning upprättades fr. o. m. hösten 1912 i egen-
 domen Replslagaregatan 24. Till en början in-
 rättades en mekanisk verkstadsskola, en möbel-
 snickarskola och en klädsömnadsskola. Und-
 ervisningen i dessa skolor meddelades en dag i
 veckan och omfattade utom yrkesutbildning
 även meddelande av kunskaper i modersmålet,
 räkning, varu- och verktygskänedom, hälso- och
 samhällslära m. m. För varje skola tillsattes
 en styrelse. Fem nya skolor av endagstypen
 inrättades sedermera successivt, nämligen en
 elektrisk montörskola, en smedskola, en rörlä-
 garskola, en bleck- och plåtslagarskola samt en
 skola för linnesömnad. Alla dessa skolor voro
 treåriga.

En skola av ny typ tillkom genom den en-
 ligt stadsfullmäktiges beslut den 28 april 1913
 anordnade sexdagarsskolan för hemsömmers-
 skor. Skolan var tvåårig och avsedd för flickor,
 som utgått från folkskolans sjunde årsklass.

Hösten 1915 inrättades jämlikt stadsfullmäk-
 tiges beslut under benämningen »Stockholms
 stads yrkesskolors kurser i husligt ar-
 bete» en endagsskola för ur folkskolan avgångna
 elever. Kurserna, som voro tvååriga, anordnades
 vid olika folkskolor. Dessa undervisningskurser
 överflyttades emellertid fr. o. m. höstterminen
 1920 till fortsättningskolorna och förlades un-
 der folkskoleledningen.

År 1917 beslöt stadsfullmäktige övertaga
 den för Stockholms byggmästareförenings murar-
 yrkesskola å stadens fastighet Östermalmsgatan
 66 uppförda byggnaden med däri förvarade, för
 skolverksamheten avsedda inventarier och mate-
 rialier samt uppdraga åt folkskoleledningen att
 där fr. o. m. höstterminen 1917 anordna yrkes-
 skola för lärningar i muryrket. Undervisnin-
 gen anordnades såsom aftonskola med 8 å 9
 timmar i veckan.

Fr. o. m. den 1 april 1919 upprättades
 en urnakarskola av delvis annan typ än de före-
 gående. Skolan bestod av dels en ettårig kurs
 med undervisning fem dagar i veckan, omfattande

huvudsakligen förberedande yrkesutbildning, dels en därpå följande treårig skola av endagstypen.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 7 febr. 1916 anordnades vissa aftonkurser vid endagskolan för klädsömnad och vid sexdagarskolan för klädsömnad, ävensom för elektriska montörer och för svagströmstekniker.

I anslutning till 1918 års lagstiftning angående den kommunala yrkesundervisningen har fr. o. m. år 1920 en omläggning av yrkesskoleväsendet i Stockholm ägt rum. Sålunda har en uppdelning av de olika skolformerna företagits samt ny ämnesfördelning införts, varjämte hela verksamheten väsentligt utvidgats.

Från och med år 1920 finnas tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstads- och lärlings- och yrkesskolor. Verkstads- och lärlings- och yrkesskolorna, i vilka de blivande lärlingarna beredas tillfälle att före inträdet i lärlings- och yrkesskolorna genomgå en efter yrket anpassad förberedande utbildningskurs i verkstadsarbete, pågå 5 eller 6 dagar i veckan under en tid, som alltefter de olika yrkena varierar mellan 2 månader och 2 år. Läroämnena äro till huvudsaklig del yrkesarbete samt i någon mån ritning, räkning o. d. Lärlings- och yrkesskolorna hava till ändamål att bereda dem, som fullgjort sin fortsättningsskolplikt, tillfälle att, samtidigt med inhämtande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i hantverk, industri el. dyl., förvärva de inom resp. arbetsområden nödiga teoretiska insikterna. Lärlings- och yrkesskolorna äro treåriga (i två fall tvååriga); undervisningen pågår 6—12 timmar i veckan under 8—9 månader. Läroämnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, fackritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesskolorna slutligen äro avsedda för dem, som genomgått lärlings- och yrkesskolorna och önska ytterligare förkovra sig i sitt yrke. Sådana skolor kunna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken. Läroämnena äro yrkesteknik, ritning och räkning.

Med anledning av de nya lagbestämmelserna hava nu de förut befintliga treåriga endags- och sexdagarskolor i Stockholm fr. o. m. hösten 1920 omorganiserats till tvååriga. Sexdagarskolor för hemsömmerskor har uppdelats i en verkstads- och en tvåårig lärlings- och yrkesskola.

Slutligen hava de ovan omnämnda aftonkurserna uppdelats i vid lärlings- och yrkesskolorna anordnade kurser för äldre arbetare samt yrkesskolor. Till de förra hänfördes sålunda t. ex. första årsklassen av svagströmsteknikerkurserna. Till yrkesskolorna räknades andra årsklassen av svagströmsteknikerkurserna samt övriga kurser, vilka alla äro en direkt påbyggnad på resp. lärlings- och yrkesskolor.

Förutom denna fr. o. m. år 1920 genomförda omorganisation av yrkesskoleväsendet i Stockholm har även under år 1920 en avsevärd utvidgning av

verksamheten ägt rum. Stadsfullmäktige beslöt nämligen den 15 mars 1920 upprättandet fr. o. m. höstterminen 1920 av dels nya lärlings- och yrkesskolor inom kopparslagare-, skomakare-, vagnmakare-, tapetserare-, guldsmeds- och instrumentmakaryrkena i huvudsaklig överensstämmelse med befintliga lärlings- och yrkesskolor, dels ock ytterligare nio parallellavdelningar inom lärlings- och yrkesskolorna för mekaniska verkstadsyrket samt en parallellavdelning inom lärlings- och yrkesskolorna för elektriska montörsyrket. Samtidigt härmed beslöts även upprättandet snarast möjligt efter 1920 års ingång av verkstads- och yrkesskolor inom samtliga nu nämnda yrken samt därjämte inom smeds-, bleck- och plåtslageri- och möbelsnickeriyrkena. För utvidgningen erforderliga lokaler erhöles genom upplåtande till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av den s. k. stallbyggnaden vid f. d. Nürnbergs bryggeri, Högbergsgatan 43. Förutom ovan nämnda nya verkstads- och lärlings- och yrkesskolor hava under åren 1920 och 1921 tillkommit en verkstads- och yrkesskola för ateljésömmerskor och en lärlings- och yrkesskola för husligt arbete samt (fr. o. m. år 1922) en verkstads- och yrkesskola och en lärlings- och yrkesskola för hammarslagare.

Fr. o. m. hösten 1920 anordnas dessutom aftonkurser i sömnad för husmödrar som ersättning för den av livsmedelsnämnden upprättade och sedan av dyrtidskommittén uppehållna sömnadsverkstaden, vilken upphörde med juni månads utgång 1920.

Fr. o. m. år 1921 anordnas vidare vid lärlings- och yrkesskolorna särskilda kurser inom olika yrken för äldre arbetare med praktisk yrkeserfarenhet samt vid yrkesskolorna ämneskurser inom vissa yrkesgrenar, avsedda att meddela grundligare fackkunskaper.

Antalet elever vid samtliga skolor utgjorde vid vårterminens början år 1922 inalles 1,077.

Författningar m. m. K. majts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. Reglemente för Stockholms stads lärlings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstads- och yrkesskolor fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsult i kommerskollegium.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se ovan).

Mekaniska gruppen.

Gruppchef

(7,500 kr.).

Gradelius, E. G., civilingenjör; expedition: Svedenborgsgatan 16, Sö.; st. Söder 330 26.

Två extra vaktmästare (3,000—2,520 kr.).

Lys. Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för mekanik samt instrumentmakare.

Nämnd.

Hallström, G. O., disponent. ordf.; Brundin, J. E., disponent; Nyström, K. L., verkmästare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för smeder.

Nämnd.

Albihn, K. J. A., ingenjör, ordf.; Bolmér, A. F., fabrikör; Andersson, K. G. E., smed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för rörläggare.

Nämnd.

Blomqvist, E. R., överingenjör, ordf.; Hedin, A. H., direktör; Bergström, A. V., rörarbetare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för bleck- och plåtslagare.

Nämnd.

Pehrsson, J. P., förtroendeman, stadsfullm., ordf.; Andersson, F., direktör; Wiberg, G. E., plats-expeditör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för kopparslagare.

Nämnd.

Tengelin, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm., ordf.; Stenberg, P. E., fabrikör; Enberg, J. A., kopparslagare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Elektriska gruppen.

Gruppföreståndare

(7,500 kr.).

Johansson, P. A., ingenjör; expedition: Repslagargatan 24, Sö.; rt. 205 04; st. Söder 337 01.

Ett extra skrivbiträde (1,980 kr.), en extra vaktmästare (2,520 kr.).

Lärings- och yrkesskolorna samt verkstadsskolorna för elektriska montörer samt elektromekaniker.

Nämnd.

Wahl, G. A., direktör, stadsfullm., ordf.; Göransson, L., ingenjör; Carlsson, E. L., montör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för urmakare.

Nämnd.

Sidenbladh, E. Th., byråchef, ordf.; Lundbom, J. E., urfabrikör; Fryksdahl, K. J., urmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänföras även till denna grupp:

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för guldsmeder.

Nämnd.

Lundmark, J. E., fil. lic., ordf.; Dröhse, G. W., juvelerare; Englund, E. L., guldsmed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan för murare.

Östermalmsgatan 66, Ö.

Nämnd.

Hansson, S., redaktör, ordf.; Adling, A. Ason, byggnadsingenjör; Pettersson, J. O. E., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Snickaregruppen.

Gruppföreståndare.

(7,500 kr.).

Vakant, t.f. Högberg, J. A.; expedition: Repslagargatan 24, Sö.; rt. 205 04; st. Söder 337 01.

Skrivbiträde och vaktmästare gemensamma med elektriska gruppen (se ovan).

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för möbelsnickare.

Nämnd.

Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm., ordf.; Wickman, J. Nson, snickarmästare; Larsson, L. O., möbelsnickare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för tapetserare.

Nämnd.

van Rijswijk, H. E., hovdekoratör, ordf.; Lindroth, C. E., tapetserare; Rytterling, A. G., tapetserare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för sadelmakare.

Nämnd.

Alland, C. E. W. Ason, tygingenjör, ordf.; Skoglund, K. E. E., hovsadelmakare; Gartzell, O., sadelmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för vagnmakare.

Nämnd.

Ehrnberg, P. A., vagnfabrikör, ordf.; Svenzon, C. W., fabrikör; Jönsson, E. M., vagnmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänföres även till denna grupp:

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för skomakare.

Nämnd.

Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare, ordf.; Nordfors, A., skomakarmästare; Holmgren, G. E., skomakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Kvinnliga gruppen.

Gruppföreståndarinna

(5,400 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.; expedition: Repslagaregatan 24, *Sö.*; st. Söder 311 47.

Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för ateljé- och hemsömmerskor.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; Gyllenspetz, f. von Holten, H. Anna D., fru; Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för hattmodister.

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, stadsfullm., ordf.; Elmdahl, Olga M., fröken; en vakant; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan för husligt arbete.

(Undervisningen bedrivs dels i sömnadsskolornas lokaler, Repslagaregatan 24, dels i skolköket i centralsaluhallen.)

Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; Arfwedson, Lilly M., skolkökslärarinna; Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Föreståndarinna

(1,500 kr.).

Johansson, Karin, skolkökslärarinna.

Vid lärings- och yrkesskolorna finnas dessutom 13 *fast anställda lärare* (5,400—5,100 kr.), 4 *fast anställda lärarinnor* (3,600—3,300 kr.), 36 *timlärare* och 13 *timlärarinnor* samt vidare *e. o. lärare*.

Kom- mitté- er.

Viktigare kommunala kommittéer och delegationer.

(Beträffande viktigare kommittéer, tillsatta av nämnder och styrelser, se under dessa.)

Utskänkningskommittén.

(Stadsfullmäktiges kommitté för utskänk-
nings- och utminuteringsärenden.)

Kommittén, som tillsättes för ett år i sänder, är egentligen att betrakta som en kommission för löpande ärendens beredning och har därför införts under stadsfullmäktige (sid. 45).

Industrimonumentskommittén.

(Kommitté för resande i huvudstaden av
ett monumentalt konstverk över indu-
strien.)

Sedan en person, som tillsvidare önskade bli en nämnd (enligt vad senare blivit känt, bokbindarmästaren J. A. W. Lindmansson), erbjöd sig att till stadsfullmäktige överlämna en summa av 105,000 kr. att användas till uppställande på lämplig allmän plats i huvudstaden av en staty eller grupp som sinnebild för industrien, beslöt stadsfullmäktige den 18 maj 1908 att med tacksamhet mottaga donationen samt överlämna åt beredningsutskottet att utse ett lämpligt antal personer med uppdrag att mottaga de donerade medlen, anordna pristävlan rörande förslag till det avsedda konstverket samt i övrigt bringa beslutet om dess uppställande till verkställighet. Sedan kommittén anordnat en pristävlan, beslöt den i mars 1911 i princip godkänna konstnären Carl Milles' förslag »Naturkraft», under villkor att monumentet kunde utföras för det belopp, som står till kommitténs förfogande. Kommittén avgav den 25 jan. 1915 till stadsfullmäktige utredning och förslag. På grund av inträdda prisstegringar och andra melankommande hinder kunde emellertid förslaget ej komma till utförande. Kommittén framlade på grund därav den 27 jan. 1919 ett nytt förslag till industrimonument, likaledes utarbetat av herr Milles (se Bih. nr 62 för 1919), vilket av stadsfullmäktige den 2 juni 1919 antogs till utförande.

Val av ledamöter i kommittén skedde den 21 maj 1908 (fyllnadval den 2 mars 1914).

Ledamöter.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; Cederborg, A., direktör, stadsfullm.s ordf., ordf.; Clason, I. G., byggnadsråd; Lallerstedt, E. J., professor; en vakant.

Stockholms arbetslöshetskommitté.

(Kommitté för förebyggande av arbetslöshet och lindrande av dess verkningar.)

Då den av världskriget framkallade ekonomiska krisen kunde väntas medföra en omfattande arbetslöshet, anbefalldes kungl. maj:t i ett cirkulär den 18 aug. 1914 tillsättande av arbetslöshetskommittéer i de olika kommunerna, varjämte riksdagen anvisade medel att utgå som bidrag till kommunerna vid understödjande av arbetslösa.

I huvudstaden fanns vid krisens början tillsatt den s. k. »Centrala understödskommittén», vilken sammanslutning medelst frivilliga arbetskrafter upprättat ett antal s. k. hjälpbyråer med uppgift att till mobiliserades familjer utdela understöd av kommunala och enskilda medel. Till denna sammanslutning av frivilliga arbetskrafter beslöt man anknäta organisationen för arbetslöshetsunderstöds utdelande. På förslag av en kommitté, tillsatt av centrala understödskommittén och stadsfullmäktiges beredningsutskott, fastställde stadsfullmäktige den 4 nov. 1914 grunderna för arbetet och uppdrog åt den så sammansatta kommittén att fungera som kommunal arbetslöshetskommitté.

Beträffande arbetslöshetskommitténs verksamhet under åren 1914—1920, vilken omfattade dels utdelning av understöd till arbetslösa inom vissa yrkeskategorier, dels ock (ehuru i mindre omfattning) anordnande av nödhjälpsarbeten, hänvisas till 1921 års kommunalkalender, där en redogörelse härför återfinnes.

Med anledning av den i slutet av år 1920 inträdande starka depressionen inom näringslivet och å arbetsmarknaden, vilken blev än mer utpräglad under vintern 1921—1922, har det visat sig nödvändigt att vidtaga kraftiga åtgärder för motverkande av den mycket omfattande arbetslösheten och till lindrande av dess följder. Med hänsyn härtill hava stadsfullmäktige anslagit avsevärda belopp härför, nämligen till nödhjälpsarbeten den 24 jan. 1921 400,000 kr., den 7 mars 1921 1,250,000 kr., den 28 nov. 1921 400,000 kr. och den 9 jan. 1922 600,000 kr. samt till arbetslöshetsunderstöd den 7 mars 1921 200,000 kr., den 25 april 200,000 kr., den 13 juni 130,000 kr., den 30 juni 450,000 kr., den 17 oktober 500,000 kr., den 9 jan. 1922 500,000 kr. och den 20 febr. 1922 750,000 kr.

Vidare beviljade stadsfullmäktige den 28 nov. 1921 295,000 kr. som bidrag till kostnader för Södertäljevägens förbättrande och den 9 jan.

1922 21,000 kr. som bidrag till kostnaderna för utförande av viss förbättring av vägen mellan Hanviken och Vändelsö, allt under villkor att uteslutande arbetslösa från Stockholm skulle samsittas vid ifrågavarande, av södra Sveriges statsarbeten omhändertagda företag.

Å de belopp, som anslås till understöd — kontant eller in natura —, erhålles enligt k. kung. den 22 juni 1921 statsbidrag med lika stort belopp. Understöd utbetalas åt sådana personer, vilkas ekonomi genom en längre tids oförvårdad arbetslöshet blivit undergrävd.

Beträffande grunderna för understödsverksamheten hänvisas i öfrigt till Utl. nr 236 och 271 för år 1921, där gällande bestämmelser återfinnas.

Stadsfullmäktige beviljade vidare den 7 febr. 1921 tillsammans 32,320 kr. för anordnande av dels yrkeskurser, dels och kurser i allmänbildande ämnen för olika kategorier av arbetslösa.

Jämlikt stadsfullmäktiges särskilda bemyndigande har arbetslöshetskommittén fr. o. m. den 27 aug. 1919 anordnat den enligt kungörelsen den 2 aug. 1919 påbjudna understödsverksamheten för arbetslös tobakspersonal m. fl. Denna verksamhet regleras numera av en kungl. kungörelse den 7 juli 1921. För behandling av hithörande frågor har tillsatts en särskild nämnd (se nedan).

Beredningsutskottets val av ledamöter i arbetslöshetskommittén skedde den 4 nov. 1914 och kompletteringsval förättades av stadsfullmäktige den 2 april och 21 maj 1917. Den 3 juni 1918 beslöt emellertid stadsfullmäktige, att kommittén i sin helhet skulle utses genom val av fullmäktige. Nyvalet ägde rum samma dag och gällde för tiden till utgången av juni månad s. å. Sedermera hava nyval ägt rum den 30 juni 1919, den 12 jan. och 21 juni 1920 samt den 21 juni 1921, det sista för tiden t. o. m. juni 1922. Ordföranden utses av överståthållarämbetet.

Enligt av statens arbetslöshetskommission utfärdade bestämmelser skall, innan ersättning av statsmedel för under varje månad utlämnade understöd erhålles, arbetslöshetskommitténs verksamhet under den gångna månaden granskas av särskilda revisorer. Av dessa utses en av överståthållarämbetet under det att de övriga två, vilka även hava till uppgift att granska kommitténs verksamhet i öfrigt, utses av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktiges val av revisorer för tiden 1 jan.—30 juni 1922 ägde rum den 9 jan. 1922.

Ordförande.

Themptander, S. J. O., advokat.

Ledamöter.

Andersson, E. T., bryggeriarbetare, stadsfullm.; Hagelquist, K. F. P., sjökapt. stadsfullm.; af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna, stadsfullm.; Kämpe, K. A., byggnadsnickare, stadsfullm.; Lagergren, D. G., kassör; Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; Paues, E. W., direktör; Ståhl, A. E., filare, stadsfullm.;

Tinggren, G. A., kassör, stadsfullm.; Öhrström, K. O. A., kapten, stadsfullm. **Kommittéer.**

Av kommittén antagen sekreterare.

Anderberg, G. H. A., bokhållare hos tjänstenämnden; rt. och st. stadshuset.

Kassaförvaltare.

Anderberg, G. H. A.; Liander, M. E. (ställföretr.).

Revisorer.

Fellenius, K. G. G., tf. taxeringskommissarie (utsedd av överståthållarämbetet); Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförare, Nilsson, J. P., direktör, stadsfullm. (utsedda av stadsfullmäktige).

Tobaksarbetarenämnden.

Ledamöter.

Andersson, f. Krantz, K. Lovisa, fru; Berg, Clary L., fröken; Hennings, E., statssekreterare; Kindstrand, K. A., förtroendemän; Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm., ordf.

Nämnden för beviljande av understöd.

Ledamöter.

Brundin, J. E., disponent; Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm., ordf.; Ståhl, A. E., filare, stadsfullm.

Suppleanter: Karlson, G. E., direktör; Lagergren, D. G., kassör.

Expedition.

Vasagatan 11, 1 tr. ö. g., C.; rt. 139 13; st. Norr 6351, 29153; expeditionstid: 9—3.

Föreståndare

(6,600 kr.).

Valdén, G. F.

Kassör

(4,800 kr.).

Tinggren, G. A., stadsfullm. (se ovan).

Kassakontrollant

(4,350 kr.).

Wallin, B. A. M.

Två assistenter (3,750 kr.), tre kontorskrivare (2,700 kr.), fyra kontorsbiträden (2,160—1,800 kr.) samt personal för hemundersökningar.

Poliskommittén.

(Kommitté för utredning ang. möjligheterna till förenklingar och besparingar inom polistjänsten.)

I en hos stadsfullmäktige den 29 juni 1914 väckt motion hemställdes om en ingående och allsidig utredning ang. möjligheterna till för-

**Kom-
mitté-
er.**

enklingar och besparingar inom polistjänsten. Med anledning därav beslöto stadsfullmäktige den 22 mars 1915 tillsätta en kommitté om fem personer för att verkställa en dylik utredning. Tre av kommitténs ledamöter skulle tillsättas av fullmäktige, varefter överståthållarämbetet skulle inbjudas utse de två återstående.

Kommittén konstituerade sig den 12 april 1915 och avgav den 4 dec. 1916 första delen av sitt betänkande (Bih. nr 222 för 1916) omfattande förslag till polisskola och ny organisation av kriminalpolisen samt den 31 dec. 1918 andra delen (Bih. nr 88 för 1918), vilket huvudsakligen berörde ordningspolisen, dess organisation och göromål. Ett tredje och sista betänkande torde vara att förvänta inom den närmaste tiden. Dessutom har kommittén avgivit yttranden i mindre frågor (se Bih. nr 126 för 1917 samt 26 och 60 för 1918).

Val av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 22 mars 1915; kompletteringsval skedde den 7 febr. 1916, 5 febr. 1917 och 27 juni 1918.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Hernblom, A. G., rådman; Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; 1:e vice ordf., ordf.

Av överståthållarämbetet utsedda ledamöter.

Ekström, G. L. V., poliskommissarie; Lidberg, C. G., stadsfiskal.

Av kommittén antagen sekreterare.

Lundberg, J. B. Y., polisassessor.

**Stockholms stads bad- och tvätthus-
kommitté.**

(Kommitté för utredning i fråga om kommunala bad- och tvätthusanläggningar i huvudstaden.)

I tvenne år 1916 väckta motioner föreslogos utredningar om kallbadinrättningar dels i den vik av Mälaren, som ligger söder om Tranebergsbro, dels vid lämplig plats utefter norra stranden av Årstadö.

Med anledning av dessa motioner beslöto stadsfullmäktige den 7 maj 1917 tillsätta en kommitté av tre ledamöter med uppdrag att verkställa utredning samt till stadsfullmäktige avgiva förslag till plan för ordnandet av Stockholms badfråga och att särskilt fortast möjligt framkomma med förslag till anordnandet av friluftsbadplatser. Kommittén har numera slutfört sin utredning om kallbadhusfrågan och i ett den 28 juli 1919 avgivet betänkande framlagt förslag till anläggande av ett modernt friluftsbad vid Kungsholmens sydöstra udde, söder om Tra-

nebergsbro. Därefter har kommittén till närmare behandling upptagit frågan om varmbadhus och i sammanhang därmed om tvättinrättning för allmänheten samt den 16 juni 1921 avgivit yttrande i ärendet. (Jfr kommitténs utlåtanden m. m. i Bih. nr 195 för 1917, 3 för 1918, 21 och 131 för 1919 samt i Utl. nr 464 för 1920, nr 72 och 245 för 1921.) Stadsfullmäktige beslöto den 19 maj 1919 att tillsätta ytterligare två ledamöter i kommittén.

Val av ledamöter i kommittén skedde den 7 maj 1917 och kompletteringsval den 13 maj 1918, 19 maj 1919 samt den 1 mars 1920.

Ledamöter.

Gyllenhammar, C. A. M., förste brandkapten; Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Kinmanson, H. S., byrådirektör, stadsfullm., ordf.; Köpper, E. H., eisellör; Mårtenson, M., intendent.

Av kommittén kallade sakkunniga ledamöter.

Bergvall, E., direktör, stadionchef (se nedan); Fröman, N. O., civilingenjör.

Av kommittén antagen sekreterare.

Bergvall, E., direktör, stadionchef (se ovan).

Hissinspektionskommittén.

(Kommitté för utredning angående revision av föreskrifterna rörande hissar.)

Kommittén, rörande vars uppdrag och sammansättning hänvisas till 1921 års kommunalkalender, avgav sitt betänkande i juni månad 1921 (Bih. nr 30 för 1921).

**Arbetslöshetsförsäkringskommittén för
Stockholms stad.**

(Kommitté för undersökning av möjligheten och lämpligheten av en kommunal arbetslöshetsförsäkring för Stockholms stad.)

I en hos stadsfullmäktige den 13 maj 1918 väckt motion föreslogos, med särskild hänvisning till de under kristiden uppstådda rubbingarna på arbetsmarknaden och de betänkliga konsekvenser, som följa med en längre tids understödsverksamhet åt arbetslösa, att Stockholms stad, för vilken ett skyndsamt ordnande av arbetslöshetsförsäkringsfrågan även ur andra synpunkter vore av synnerlig vikt, måtte föranstalta om en utredning, om och på vad sätt en kommunal arbetslöshetsförsäkring kunde ordnas för staden i syfte att snarast möjligt avlösa arbetslöshetsunderstöden och eventuella nödhjälpsarbeten. Med bifall till detta förslag beslöto stadsfullmäktige den 22 maj 1918 att tillsätta en kommitté på fem personer med uppdrag att undersöka

möjligheten och lämpligheten av en kommunal arbetslöshetsförsäkring för Stockholms stad och att eventuellt framlägga förslag till anordnande av en sådan arbetslöshetsförsäkring.

Vid sammanträde den 12 nov. 1918 beslöt kommittén, som verkställt åtskilliga grundläggande utredningar m. m. (se Bih. nr 3 för 1919) samt utarbetat ett preliminärt förslag till ordnande av arbetslöshetsförsäkring för Stockholm, att, i avvaktan på närmare underrättelser från statens socialförsäkringskommitté rörande de tillämnade riktlinjerna för en eventuell statlig arbetslöshetsförsäkring, tillsvidare ajournera sin verksamhet.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter skedde den 3 juni 1918.

Ledamöter.

Bagge, G. A., professor, stadsfullm:s 2:e vice ordf., ordf.; **Järte, O. E. F.**, byråchef; **Karlsson, W. E.**, borgarråd, stadsfullm.; **Nordenmark, N. V. E.**, fil. d:r, direktör; **Paues, E. W.**, direktör.

Av kommittén antagen sekreterare.

Eneborg, H. G. E., fil. lic.

Stadsbibliotekskommittén.

(Kommitté för uppgörande av förslag till byggnad för ett stadsbibliotek m. m.)

Beträffande stadsbibliotekskommitténs uppdrag och sammansättning hänvisas till 1921 års kommunalkalender. Kommittén avgav sitt betänkande den 22 febr. 1922 (Bih. nr 51 för 1921).

Stockholms stads trafikkommitté.

(Kommitté för utredning av stadens kommunikationsfrågor.)

Expedition: stadshuset, 4 tr., C.; rt. och st. stadshuset.

I en hos stadsfullmäktige den 19 nov. 1917 väckt motion hemställdes, att fullmäktige måtte tillsätta en kommunikationsnämnd med uppgift att efter grundligt studium av stadens utvecklingsmöjligheter och behov av olika kommunikationsleder verkställa erforderliga utredningar och framlägga fullständigt förslag till ordnande av stadens kommunikationer. Med anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 2 dec. 1918 att tillsätta en kommitté med uppdrag att handlägga och utreda huvudstadens kommunikationsfrågor. Kommittén skulle bestå av högst fem personer, nämligen en ledamot, utsedd av drätselnämndens första avdelning, en ledamot, utsedd av stadsfullmäktige, stadens byggnadschef, fastighetsdirektören samt en av kommittén adjungerad, i kommunikationsfrågor särskilt sakkunnig person. Den

31 mars 1919 beslöto stadsfullmäktige att utse ytterligare två ledamöter i kommittén.

Kommittén har utarbetat ett flertal förslag och verkställt utredningar av olika kommunikationsfrågor, särskilt rörande bangårds-, förortsbane- och spårvägsfrågorna, godsbanors och industriområdens planläggning m. m. (Vissa av kommittén avgivna utlåtanden återfinnas i Utl. nr 425 för 1919 samt Bih. nr 38 för 1920 och nr 15 för 1921.)

Kommittén avgav den 22 juni 1921 ett huvudbetänkande med förslag till snabbspårvägar och förortsbanor till och genom Brännkyrka och Bromma m. m. (Bih. nr 12 för 1921).

Stadsfullmäktiges val av ledamot skedde den 2 dec. 1918; val av ytterligare två ledamöter ägde rum den 5 maj 1919.

Ledamöter.

Welin, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm., ordf. (utsedd av drätselnämndens första avdelning); **Erikson, G. O.**, kassör, stadsfullm.; **Persson, P. G.**, faktor, stadsfullm.; **Vinberg, S. W.**, hamndirektör (utsedd av stadsfullmäktige); **Kinberg, A. G. H.**, överstelöjtnant, stadens byggnadschef; **Dahlberg, L. A.**, stadsplaneingenjör (förordnad som fastighetsdirektörens ställföreträdare); **Gellerstedt, N. O.**, civilingenjör (av kommittén adjungerad ledamot).

Av kommittén antagen sekreterare.

Björkman, C. A. J., fastighetssekreterare.

Ingenjörer.

Lundborg, G. O. F.; **Lindgren, T. O. I.**

Delegerade för spanska sjukan.

(Delegerade för åtgärder i händelse av spanska sjukans återuppträdande.)

Vid sammanträde den 31 mars 1919 beslöto stadsfullmäktige tillsätta en delegation av tre personer med uppdrag att i samråd med förste stadsläkaren hos stadens nämnder och styrelser i förekommande fall påkalla tillhandahållandet under då pågående influensaepidemi av för sjukdomens bekämpande erforderliga, staden tillhöriga byggnader, materiel och inventarier.

Enär skiljaktiga meningar angående denna delegations fortsatta befogenhet uppkommit och det befunnits önskvärt, att en dylik delegation fortfarande vid behov kunde anlitas, beslöto stadsfullmäktige den 26 januari 1920 uppdraga åt en delegation av tre personer att, tillsvidare och tills annorlunda blivit beslutat, i samråd med förste stadsläkaren och med samma befogenhet som delegationen av den 31 mars 1919 vidtaga eventuellt erforderliga åtgärder.

Val av delegerade i den sist beslutade delegationen ägde rum den 26 jan. 1920 och fyllnadsval den 1 mars s. å.

Kom-
mitté- *Delegerade.*
Borgström, A. G. S., justitieråd, ordf.; **Cederborg,**
er. A., direktör, stadsfullm:s ordf.; **Eklund, K.,**
tjänsteman.

Av delegerade antagen sekreterare.
Ljunborg, O. E., registrator vid stadskansliet.

Mjölkkommittén.

(Kommitté för utredning rörande ordnandet av Stockholms mjölkfråga.)

Sedan samtliga ledamöter i mjölkkommittén i skrivelse till stadsfullmäktige den 18 dec. 1921 anhöllt om entledigande från sitt uppdrag, har kommitténs verksamhet numera upphört. Dess handlingar hava överlämnats till borgarrådet för livsmedelsfrågor. Beträffande kommitténs uppdrag och sammansättning hänvisas till 1921 års kommunalkalender.

Bangårdsdelegerade.¹⁾

(Delegerade för förhandlingar med staten angående det sätt, varpå Stockholms bangårdsfråga bör tekniskt lösas, samt angående stadens medverkan härtil.)

Sedan 1915 års bangårdskommission den 10 dec. 1918 avlämnat förslag till nya bangårdsanordningar i Stockholm samt kungl. järnvägsstyrelsen däröver avgivit yttrande, har kungl. maj:t den 19 juni 1919 dels bemyndigat statsrådet och chefen för civildepartementet att utse högst tre delegerade för att med representanter för Stockholms stad förhandla i frågan, dels ock låtit genom överståthållarämbetet anmoda stadsfullmäktige att utse representanter för att med nämnda delegerade förhandla angående såväl det sätt, varpå nämnda bangårdsfråga bör tekniskt lösas, som ock angående den medverkan av Stockholms stad, som härvid måste förutsättas.

Med anledning härav beslöt stadsfullmäktige vid sammanträde den 20 okt. 1919 att för ifrågavarande förhandlingar utse fyra representanter för Stockholms stad, med rättighet för dessa att vid behov tillkalla särskilt avlönade sakkunniga inom olika områden samt att erhålla biträde i form av utredningar m. m. av stadens vederbörande myndigheter.

Delegerade hava utarbetat och den 28 jan. 1921 undertecknat ett avtal i bangårdsfrågan mellan staten och staden, vilket avtal skulle äga giltighet allenast under förutsättning, att det samma före den 1 okt. 1921 godkändes av kungl. maj:t och riksdagen, å ena, samt stadsfullmäktige, å andra sidan. Sedermera har, efter det nya förhandlingar inletts mellan statens och stadens delegerade, ifrågavarande avtal kompletterats genom ett den 9 april 1921 dagtecknat tilläggs-

¹⁾ Ang. tidigare förhandlingar mellan staten och staden i bangårdsfrågan, se kommunalkalendern 1919, sid. 218.

avtal, varigenom huvudavtalets giltighetstid utsträckts till den 1 juli 1922. (Delegerades betänkande och vissa kommunala myndigheters yttrande däröver återfinnes i Bih. nr 11 och 15 för 1921.)

Stadskollegiet beslöt den 24 febr. 1921, att bangårdsdelegerade skulle kvarstå, så länge det av dem avgivna förslaget föreläge till behandling inom stadskollegiet och stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges val av representanter ägde rum den 20 okt. 1919. Den 7 juni 1920 beslöt stadsfullmäktige inskränka antalet av stadens representanter till tre.

Av stadsfullmäktige utsedda delegerade.

Cederborg, A. G., direktör, stadsfullm:s ordf.; **Juhlin Dannfelt, C. G.,** borgarråd, stadsfullm.; **Mag-nusson, G. G.,** direktör.

Av chefen för civildepartementet utsedda delegerade.

Hellgren, A. G., förste byrådirektör; **Schultz, C. A.,** distriktschef; **Rydin, L. A. V.,** regeringsråd, ordf.

Av delegerade jämlikt bemyndigande tillkallad sekreterare.

Löfgren, T. E., kansliråd.

Särskild sekreterare hos stadens delegerade.

Vinberg, S. W., hamndirektör.

Ungkarshotellkommittén.

(Delegerade för utredning av frågan om ungarshotell i Stockholm.)

Med anledning av den stora bristen på goda och billiga natthärbärgen i huvudstaden och de rådande hygieniska missförhållandena i avseende å de sämre hotell och pensionaten, särskilt i fråga om ungarshotellen, beslöt stadsfullmäktige, efter i ärendet väckt motion, den 12 jan. 1920 att utse en delegation av fem personer med uppdrag att utreda frågan om ungarshotell i Stockholm och att till fullmäktige inkomma med de förslag, som utredningen kunde föranleda, med bemyndigande därjämte för de delegerade att fullfölja de provisoriska åtgärder, som till avhjälpande av det nu särskilt trängande behovet ansetts erforderliga.

Val av delegerade ägde rum den 12 jan. 1920 och fyllnadsval den 1 mars s. å.

Delegerade.

Ahlbin, G. H. G., journalist, stadsfullm.; **Cederborg, A.,** direktör, stadsfullm:s ordf., ordf.; **Gustafson, H. J. A.,** journalist, stadsfullm.; **Juhlin Dannfelt, C. G.,** borgarråd, stadsfullm.; **Ström, O. F.,** redaktör, stadsfullm.

Av delegerade antagen sekreterare.
Björkman, C. A. J., fastighetssekreterare.

Flygstationsdelegerade.

(Delegerade för utredning gemensamt med statens delegerade av frågan angående anordnande av lufttrafikstation i Stockholm.)

Flygstationsdelegerade, rörande vilkas uppdrag m. m. hänvisas till 1921 års kommunalkalender, hava i december 1921 till kungl. maj:t inlämnat sitt betänkande med utredning och förslag i fråga om anläggande av lufttrafikstation för Stockholm. Delegerade hava härmed slutfört sitt uppdrag.

Fattigvårdskommittén.

(Kommitté för utredning ang. omorganisation av Stockholms fattigvård.)

Vid sammanträde den 20 jan. 1921 beslöt stadskollegiet tillsätta en kommitté av sju personer med uppdrag att, i anslutning till närmare angivna grunder, utreda frågan om den vidare utvecklingen av Stockholms fattigvård med särskild hänsyn till den nyare lagstiftningen å fattigvårdens och angränsande områden, samt att framlägga de förslag, vartill utredningen i fråga kunde föranleda.

Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum den 20 jan. 1921.

Ledamöter.

Bagge, G. A., professor, stadsfullm.; 2:e vice ordf.; Hedenius, P. A. I., överläkare; Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Lindbergh, N. E., disponent; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.; Lindqvist, F. L., föreståndare; Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Av kommittén antagen sekreterare.

Karlson, G. H., sekreterare hos svenska stadsförbundet.

Drosktrafikkommittén.

(Kommitté för utredning angående stadens drosktrafikförhållanden.)

Drosktrafikkommittén har den 28 dec. 1921 avgivit sitt betänkande (Bih. nr 52 för 1921) och därmed slutfört sitt uppdrag.

Hammarbyledskommissionen.

(Kommission för utredning angående de fortsatta arbetena vid Hammarbyleden.)

Den 28 april 1921 tillsatte stadskollegiet en kommission av fem personer, med uppdrag att undersöka, huruvida det rådande ekonomiska läget samt uppskjutandet av frågan om ordnandet av korsningen mellan statens järnvägstrafik och Hammarbyleden borde föranleda en ändring av de godkända planerna för ledens utförande, ävensom att i samband därmed utreda, huru

korsningen mellan sjötrafiken genom farleden och statens järnvägstrafik lämpligast borde ordnas, samt att inkomma med härav föranledda förslag. Kommissionen bemyndigades jämväl att med kungl. järnvägsstyrelsen upptaga underhandlingar i de frågor, som omfattas av det kommissionen lämnade uppdraget.

Kommissionen har den 3 juni och 23 sept. 1921 avgivit betänkanden i fråga om Hammarbyledens fortsatta utbyggande (Bih. nr 17 och 44 för 1921).

Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum den 28 april 1921 (fyllnadsval den 12 maj s. å.). Vederbörande borgarråd äga rätt att närvara vid kommissionens sammanträden samt deltaga i överläggningarna.

Ledamöter.

Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm.; Fellenius, W. K. A., professor; Forssell, C. A., professor, stadsfullm.; Svensson, M., direktörssassistent; Vinberg, S. W., hamndirektör, ordf.

Av kommissionen antagen sekreterare.

Nordendahl, E. H., civilingenjör.

Industriverkskommissionen.

(Kommission för utredning angående förändrad organisation av stadens industriella verk.)

Med anledning av framställning från styrelsen över stadens industriella verk beslöt stadskollegiet den 23 febr. 1922 tillsätta en kommission av fem personer för utredning av frågan, huruvida de industriella verken (gas- och elektricitetsverken, eventuellt vattenledningsverket) lämpligen böra erhålla en ändrad organisation och ställning inom kommunalförvaltningen, samt att, om så anses böra bliva fallet, avgiva förslag härtill, ävensom förslag till de andra åtgärder, vilka av utredningen kunna betingas.

Stadskollegiets val av ledamöter i kommissionen ägde rum den 23 febr. 1922. Dessutom har kommissionen bemyndigats att, om så anses erforderligt, med sig som ledamöter adjungera ytterligare högst två personer, varjämte vederbörande borgarråd och chefstjänstemän äga rätt att deltaga i kommissionens förhandlingar.

Ledamöter.

Hultman, G. H., civilingenjör, stadsfullm.; Johansson, A., direktör i kooperativa förbundet; Lange, E., kassör, stadsfullm.; Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.; Åkerlindh, J. G., direktör, stadsfullm., sammankallande ledamot.

Av kommissionen antagen sekreterare.

Ännu ej utsedd.

Kommittéer.

